

UCHWAŁA NR XVI/153/2019 r.
RADY MIASTA SULEJÓWEK
z dnia 28 listopada 2019 r.

w sprawie przyjęcia **Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Sulejówek na lata 2019 - 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.1), art. 176 pkt 1 oraz art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.²) Rada Miasta Sulejówek uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny dla Miasta Sulejówek na lata 2019 - 2022, który stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Sulejówek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miasta Sulejówek

Daniel Dąbrowski

1 Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1309, poz.1571, poz.1696, poz.1815.

2 Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz 924, poz. 1818.

Uzasadnienie do uchwały
w sprawie przyjęcia **Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Sulejówek**
na lata 2019 - 2022

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Sulejówek na lata 2019 - 2022 opracowano zgodnie z art. 176 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.), w myśl którego do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadania z zakresu wspierania rodziny uchwała w/w gminne programy.

Podstawowym założeniem niniejszego programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Poprzedni program został opracowany na lata 2015-2018.

W tym stanie rzeczy, podjęcie uchwały dotyczącej przyjęcia programu w treści załącznika do niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Załącznik do Programu Wspierania Rodziny

dla Miasta Sulejówek na lata 2019-2022

przyjętego Uchwałą Rady Miasta Sulejówek Nr XVI/153/2019
z dnia 28 listopada 2019 r.

DIAGNOZA

Problemów społecznych pod kątem wspierania
rodziny na terenie Miasta Sulejówek

Dokument został opracowany na zamówienie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejówku przez Oficyjnę Profilaktyczną w Krakowie, 30-566 Kraków, ul. Dworcowa 9a/19

Kraków 2019r.

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Metodologia badań.....	6
Cele i ogólne założenia badania	6
Problematyka badania.....	7
Wybór metod i technik badawczych	8
Dobór próby.....	10
Narzędzia badawcze	11
Etyka prowadzonych badań.....	12
Analiza danych zastanych	13
Charakterystyka miasta Sulejówek.....	13
Demografia	13
Edukacja	15
Rynek pracy.....	16
Pomoc społeczna	17
Problem alkoholowych wśród mieszkańców Sulejówka.....	21
Problem przemocy domowej w Sulejówku	23
Działania na rzecz wspierania rodziny	26
Badanie dorosłych mieszkańców miasta Sulejówek	32
Struktura badanej próby.....	32
Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców	35
Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców	41
Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców	43
Problem przemocowy z perspektywy dorosłych mieszkańców	46
Działania profilaktyczne.....	52
Wspieranie rodziny.....	55
Badanie pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	60
Struktura badanej próby.....	60
Działania pracowników MOPS na rzecz rodziny.....	61
Wnioski i rekomendacje.....	70
Dorośli mieszkańcy	71
Pracownicy instytucjonalni	82

Wprowadzenie

Zyjemy w erze globalizacji. Ma ona dla nas pozytywne, jak i negatywne skutki. Według Doroty Czajkowskiej- Majewskiej globalizacja jest „*wehikulem postępu, poprawy warunków życia i zdrowia ludzkości*”¹. Panujące przekonanie, o tym, że dzięki globalizacji nastąpiła poprawa warunków życiowych wielu społeczeństw jest pozytywnym faktem, aczkolwiek trzeba mieć na uwadze to, że istnieją też negatywne konsekwencje globalizacyjne takie jak: zwiększenie ubóstwa, nasilanie się bezrobocia, bezdomności oraz wszelkie różnice między narodami bogatymi i biednymi. W rezultacie w społeczeństwie polskim powyższe problemy społeczne widoczne są coraz to na szeroką skalę.

Jerzy Kwaśniewski przez problem społeczny rozumie takie zachowania ludzkie i zjawiska społeczne, które ze względu na swój charakter, skutki czy intensywność występowania postrzegane są i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domagające się rozwiązania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów:

- ✓ dotyczy wielu osób w społeczności,
- ✓ ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy,
- ✓ jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym,
- ✓ domaga się rozwiązania,
- ✓ można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie ².

Jacek Wódz zauważa, że należy odróżnić problemy społeczne od patologii społecznej. Patologia wiąże się z widocznym łamaniem ładu społecznego, a także często jest zawiniona przez osoby nią objęte (np. alkoholizm). Natomiast problem społeczny jest zjawiskiem, które nie jest bezpośrednio zawinione przez osoby nim dotknięte. Problemy społeczne „(...) *następują często na skutek albo samego funkcjonowania systemu społecznego, albo pewnych społecznych zjawisk zewnętrznych i nie są celowym łamaniem ładu społecznego*”³.

¹ Czajkowska- Majewska D., *Człowiek globalny*, s. 99.

² Kwaśniewski J., *Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych*, s.7.

³ Wódz J., *Socjologia dla prawników i politologów*, s.172.

Do problemów społecznych, które w ostatnich dekadach dają najwyraźniej znać o sobie w polskiej rzeczywistości należy zaliczyć: alkoholizm, narkomanię, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz wykluczenie społeczne. Każdy z tych problemów wymaga odmiennego podejścia i działań specjalistów.

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Termin „diagnoza społeczna” używany jest w szerokim i węższym znaczeniu. W szerokim znaczeniu diagnozą społeczną są społeczne badania, w których zbiera się dane szczegółowe, porządkuje je i interpretuje w celu udzielenia odpowiedzi na pytania: „*Jak jest? Co to jest? Dlaczego tak jest?*”. Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki ⁴. Diagnozę społeczną przeprowadza się w celu:

- ✓ identyfikacji przyczyn wywołujących sytuacje problemowe,
- ✓ identyfikacji wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi,
- ✓ identyfikacji skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym,
- ✓ identyfikacji regionalnych, lokalnych uwarunkowań problemów społecznych,
- ✓ analizy podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia,
- ✓ analizy proponowanych rozwiązań przez politykę społeczną regionu.

Można wyróżnić kilka typów diagnozy społecznej, które zostały przedstawione w poniższej tabeli:

⁴ Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*, s. 109.

Tabela 1. Typy diagnozy społecznej.

TYPY DIAGNOZY SPOŁECZNEJ	
Diagnoza klasyfikacyjna	Przyporządkowuje obserwowane zjawiska i cechy szerszym klasom społecznym, odpowiada na pytanie: z jakiego typu problemem mamy do czynienia.
Diagnoza genetyczna	Poszukuje przyczyn danego stanu rzeczy.
Diagnoza znaczenia	Określa wpływ badanych zjawisk na funkcjonowanie całego systemu.
Diagnoza fazy	Służy ustaleniu etapu badanego procesu oraz określeniu jego dynamiki.
Diagnoza prognostyczna	Służy przewidywaniu dalszych zmian badanego stanu rzeczy.

Źródło: Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*.

Rzetelnie przeprowadzona diagnoza jest fundamentem do planowania różnych programów rozwiązywania problemów społecznych. Wiedza, której dostarcza nam diagnoza pozwala na odpowiednią alokację zasobów w polecane programy. Dlatego jakość wykonanej diagnozy jest znacząca dla tworzenia właściwych i adekwatnych działań w społeczeństwie.

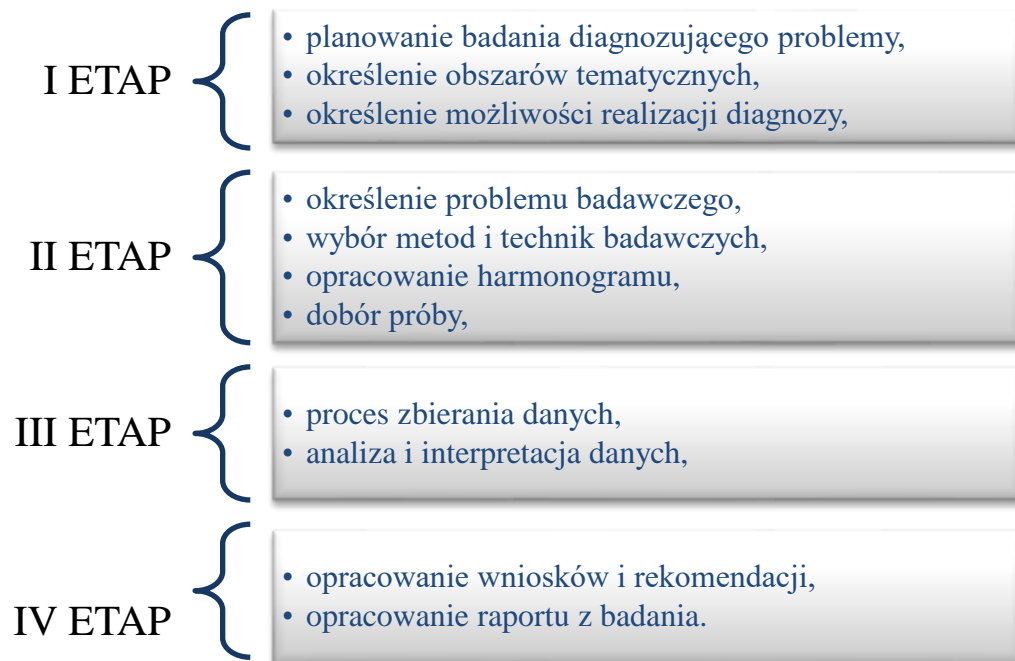
Metodologia badań

Cele i ogólne założenia badania

Poniższa diagnoza społeczna realizowana na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych na terenie Sulejówki. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- ✓ zidentyfikowania problemów uzależnień wśród dorosłych mieszkańców i pracowników MOPS,
- ✓ zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- ✓ określenia skali oraz zakresu problemów uzależnień,
- ✓ zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- ✓ pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Przeprowadzone badanie diagnozujące problemy społeczne składało się z kilku etapów, które zostały przedstawione poniżej.

Problematyka badania

Zakres prac badawczych odnosił się do zdiagnozowania następujących problemów:

- ✓ **Problemu alkoholowego (alkoholizmu)** – według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”⁵. Alkoholizm ściśle wiąże się z negatywnymi zjawiskami społecznymi takimi jak: bezrobocie, przemoc, ubóstwo, czy zachowania kryminalne. Problem alkoholowy wśród współczesnych społeczeństw jest problemem o bardzo szerokim zasięgu, w związku z tym tej kwestii poświęcono najwięcej miejsca w poniższej diagnozie.

- ✓ **Problemu narkotykowego (narkomania)** – według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: „stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”⁶. W niniejszym raporcie zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane z owym zjawiskiem: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, skala zjawiska wśród dorosłych mieszkańców na terenie miasta.

- ✓ **Problemu nikotynowego (nikotynizm)** – jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Nikotynizm jest uzależnieniem fizycznym i psychicznym. Został szczegółowo opisany w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD 10. Niniejsza diagnoza ma na celu ukazanie skali uzależnienia, wśród dorosłych mieszkańców miasta

- ✓ **Zjawisko przemocy domowej**– przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo

⁵ T. Pilch, *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, str. 92.

⁶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2018 r. poz. 1030).

powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narażające szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”. Niniejsza diagnoza ukazuje skale, przyczyny oraz rodzaj problemu.

Tabela 2. Dręczenie szkolne i cyberbullying. Różne rozumienie właściwości dręczenia w tradycyjnym dręczeniu i cyberbullyingu

Kryterium wyróżniające	Tradycyjny bullying	Cyberbullying
Powtarzalność	Wynika z wielokrotnego działania sprawców.	Może wynikać z cech samego materiału zamieszczonego w Internecie, który jest albo wielokrotnie kopiowany, albo długotrwale obecny; w obu tych przypadkach ofiara doświadcza powtarzalnej wiktymizacji.
Nierównowaga sił	Wynika z przewagi ilościowej, fizycznej lub psychologicznej sprawcy bądź sprawców.	Może wynikać z większych kompetencji sprawców w zakresie obsługi nowych technologii komunikacyjnych.
Intencjonalność	Jest operacjonalizowana najczęściej jako świadoma chęć skrzywdzenia ofiary.	Część badań wskazuje, że ze względu na cechy komunikacji zapośredniczonej (m.in. redukcja sygnałów niewerbalnych) niektórzy sprawcy nieświadomie krzywdzą ofiary.

Źródło: J. Pyżalski, *Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne zachowania młodzieży* s.124

Wybór metod i technik badawczych

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: **problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, przemocy domowej oraz wspieranie rodziny**. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród dwóch grup społecznych: dorosłych

mieszkańców miasta oraz pracowników MOPS. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie.

Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza⁷. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedno, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych. Wszystko zależy od tego jakich danych potrzebujemy. Badacze jakościowi szukają odpowiedzi na pytania „jak?”, „dlaczego?”, skupiając się na pojedynczych jednostkach lub małych grupach. Badania te mają na celu zrozumieć głębsze przyczyny zachowań ludzi. Z racji tego, że obejmują niewielką liczbę badanych, wyników nie można uogólniać na całą populację. Metody badań ilościowych posługują się głównie liczbami i odpowiadają na pytania „ile?” i „jak często?”. Ten typ badań przeprowadzany jest na większą skalę, niż w metodach jakościowych, a jego wyniki można przekładać na populację⁸.

Badania wśród wszystkich badanych grup zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową. Ankiety wśród mieszkańców i pracowników MOPS zostały przeprowadzone za pomocą **metody PAPI** (*Paper And Pen Personal Interview*). Wykorzystana technika badawcza opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami, przy wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety.

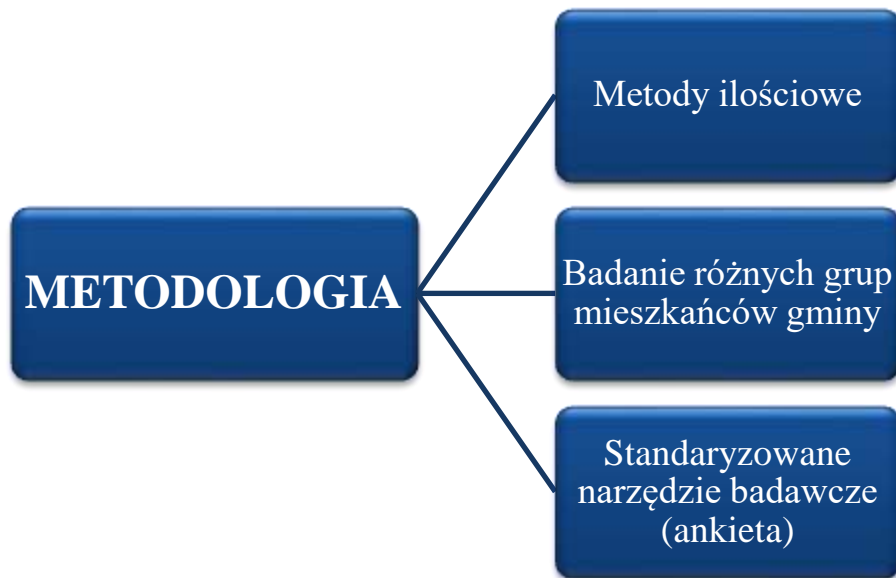
W badaniach zastosowano triangulację technik badawczych. Triangulacja pozwala na uzyskanie bardziej wiarygodnych i pogłębionych wniosków. Pojęcie to zostało po raz pierwszy zdefiniowane przez Normana Denzina. Definiuje on ją jako połączenie metodologii w badaniu jakiegoś zjawiska. Wyróżnia dwa rodzaje triangulacji metod badawczych: triangulację wewnątrzmetodyczną oraz triangulację międzymetodyczną. Triangulacja wewnątrzmetodyczna polega na korzystaniu z wielu technik w ramach jednej metody, a międzymetodyczna korzysta z wielu technik różnych metod badawczych⁹.

Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk.

⁷ J. Sztumski, *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, s. 60.

⁸ J. Przewłocka, *CAWI- specyfika, wykorzystanie, perspektywa rozwoju*. s. 97.

⁹ N. Denzin, *Wprowadzenia. Dziedzina i praktyka badań jakościowych*, s. 291-301.

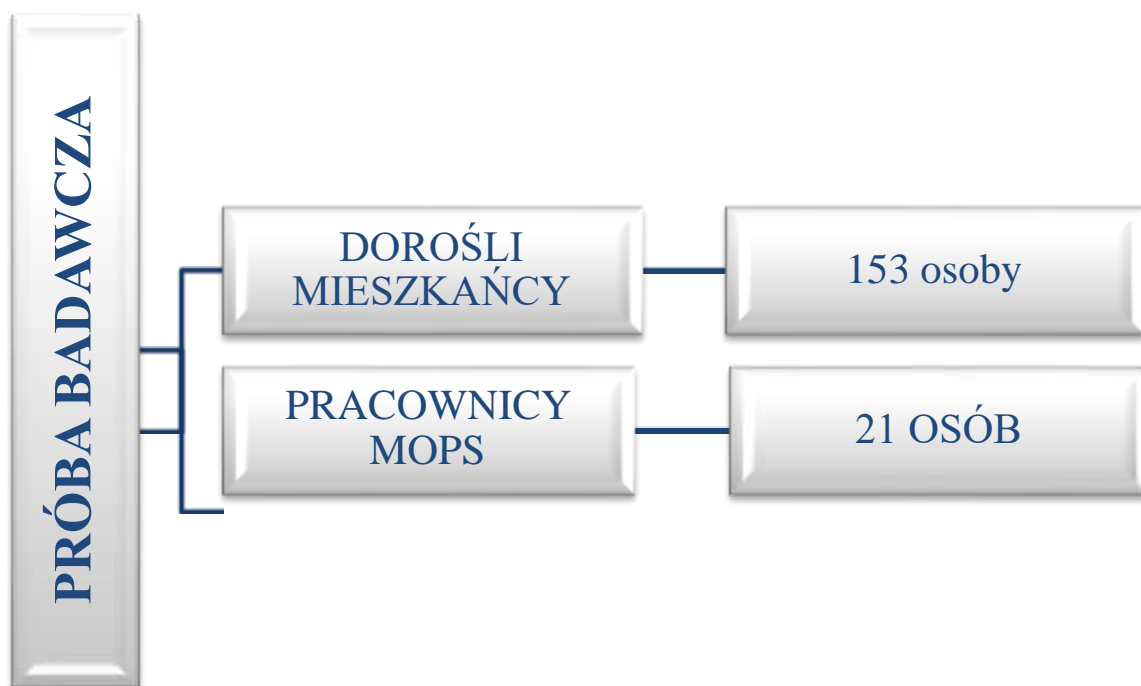
Dobór próby

Najczęściej badana przez nas zbiorowość jest zbyt liczna, aby zbadać jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, powinniśmy kierować się tym, jaki jest cel naszych badań. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie miasta oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Badania zostały przeprowadzane w lipcu 2019 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 174 osoby. Poniższa tabela przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej:

Narzędzia badawcze

Badacze, którzy zajmują się tworzeniem narzędzi badawczych rozróżniają dwa typy kwestionariusza:

- ✓ **Kwestionariusz ankiety**, czyli gotowy formularz z pytaniami skierowanymi do respondentów. To właśnie ten typ kwestionariusza wykorzystywany jest przez naszą firmę w prowadzonych badaniach.
- ✓ **Kwestionariusz wywiadu** składa się ze schematu pytań zadawanych przez ankietera, który wcześniej ma zaplanowaną ich formę i kolejność.

Kwestionariusz ankiety można podzielić na 3 części.

1. **Część adresowo-tytułowa** → umieszcza się ją na pierwszej stronie naszej ankiety, gdzie wyszczególnione są takie kwestie jak: nazwa ośrodka badawczego, tytuł kwestionariusza oraz szczegółowe instrukcje dla naszego respondenta
2. **Część merytoryczna** → zawarte są w niej nasze pytania dotyczące zagadnienia, które badamy.

3. **Część metryczkowa** → zawarte są w niej dane dotyczące respondenta. Są to np. płeć, wykształcenie, stan cywilny, przedział wiekowy lub miejsce zamieszkania. Informacje te pozwalają na korelacje z innymi pytaniami zawartymi w ankiecie.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta. Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy lub liczbowy (w przypadku pracowników MOPS). **Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 1%).**

Etyka prowadzonych badań

Podczas prowadzenia badań społecznych wyróżnia się kilka podstawowych reguł, jakimi powinien kierować się badacz, aby nasze badania były prowadzone w sposób etyczny. Wśród nich wymienia się między innymi:

- ✓ świadomą zgodę respondenta, który ma pełną wiedzę, co do charakteru swojego uczestnictwa w badaniu,
- ✓ unikanie wprowadzania w błąd respondentów,
- ✓ zagwarantowanie badanym poufności oraz uszanowania ich prywatności,
- ✓ niedopuszczenie do sytuacji celowych pominięć i manipulacji w trakcie zbierania i analizy danych,
- ✓ podmiotowe traktowanie badanych osób,
- ✓ nieszkodzenie w żaden sposób badanym,
- ✓ jasne i precyzyjne informowanie badanych o korzyściach i obciążeniach¹⁰.

Badane przez nas osoby wypełniały ankietę samodzielnie, co ma niebagatelną rolę w badaniu postaw i opinii względem delikatnych kwestii. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, uczestnicy zostawali informowani o pełnej anonimowości badania, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania arkusza ankiety, co sprawia, że nasz badania prowadzone są w sposób etyczny.

¹⁰ E. Babbie, *Badania społeczne w praktyce*, s. 515-519.

Analiza danych zastanych

Charakterystyka miasta Sulejówek

Sulejówek – miasto położone w województwie mazowieckim, powiecie mińskim, usytuowane ok. 18 km od centrum Warszawy. Zajmuje obszar niemal 2000 ha, z czego 1/4 zajmuje zwarta zabudowa mieszkaniowa. Sulejówek to „miasto zielone”. Blisko 1/3 jego powierzchni zajmują lasy i parki. W granicach administracyjnych miasta znajdują się samodzielne dawniej miejscowości: Miłosna, Sulejówek, Ratajewo, Szkopówka, Zorza, Żurawka oraz część Długiej Szlacheckiej i Woli Grzybowskiej. Od zachodu miasto graniczy z dzielnicą Wesoła m.st. Warszawy, od północy z gminą Zielonka pow. Wołomiński, od wschodu z gminą Halinów pow. miński i od południa z gminą Wiązowna pow. otwocki.

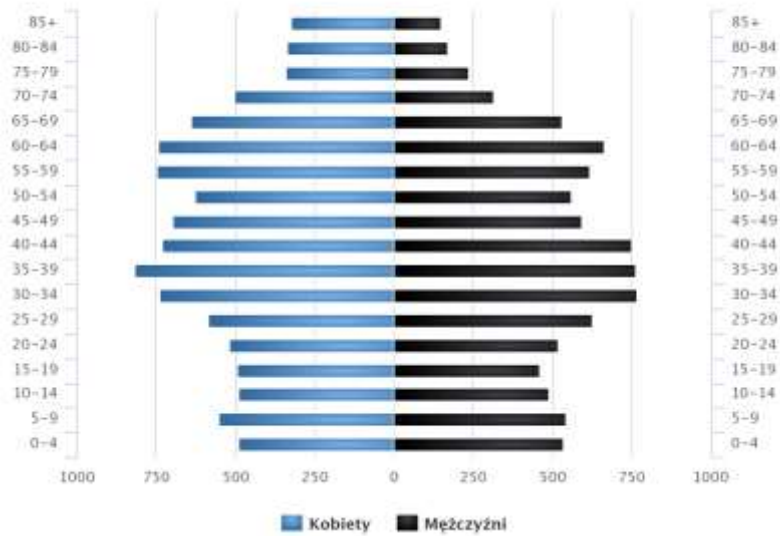
Demografia

Sulejówek jest małym miastem z liczbą mieszkańców wynoszącą 19 663, z czego 52,7% stanowią kobiety, a 47,3% mężczyźni. W latach 2002-2017 liczba mieszkańców wzrosła o 7,6%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,5 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Piramida wieku mieszkańców Sulejówka, 2017

(Źródło: GUS)

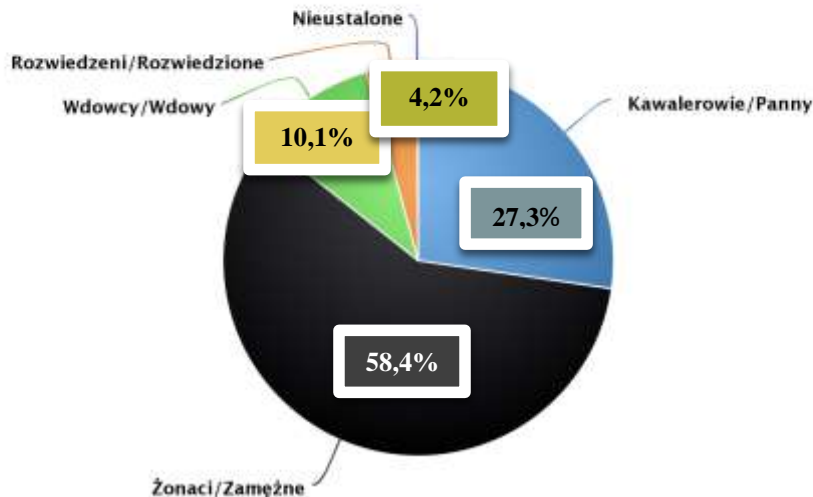

Źródło: GUS 2017 r.

27,3% mieszkańców Sulejówka jest stanu wolnego, 58,3% żyje w małżeństwie, 4,2% mieszkańców jest po rozwodzie, a 10,1% to wdowy/wdowcy.

Stan cywilny (Ludność w wieku 15+ lat) – Sulejówek

(Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011)

Źródło: GUS 2017 r.

Sulejówek ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 32. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 1,64 na 1000 mieszkańców Sulejówka. W 2017 roku urodziło się 211 dzieci, w tym 45,0% dziewczynek i 55,0% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,17 i jest większy od średniej dla

województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

59,6% mieszkańców Sulejówka jest w wieku produkcyjnym, 18,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Edukacja

Na terenie miasta Sulejówka funkcjonuje rozwinięta sieć placówek oświatowych, w skład której wchodzi:

- ✓ prywatne żłobki
- ✓ prywatny Klub Dziecięcy
- ✓ 2 przedszkola
- ✓ 4 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych
- ✓ Świetlica przyszkolna „Gniazdo” z 4 oddziałami w szkołach podstawowych

Tabela 3. Struktura oświatowa w mieście

Liczba przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi w szkołach	Miejskie Przedszkole nr 1 Miejskie Przedszkole nr 2 4 oddziały przedszkolne w SP1 3 oddziały przedszkolne w SP2 4 oddziały przedszkolne w SP3 2 oddziały przedszkolne w SP4
Liczba miejsc w klubach dziecięcych	45 miejsc w klubach dziecięcych (prywatne)
Liczba miejsc w żłobkach	32 miejsca w żłobkach (prywatne)
Świetlice, kluby dla dzieci i młodzieży W tym: - przyszkolnych - pozaszkolnych	Świetlica przyszkolna Gniazdo w czterech szkołach podstawowych
Liczba miejsc w przedszkolach (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach.	Miejskie Przedszkole nr 1 – 150 miejsc Miejskie Przedszkole nr 2 – 225 miejsc Oddziały przedszkolne w SP1 - 80 miejsc Oddziały przedszkolne w SP2 – 60 miejsc Oddziały przedszkolne w SP3 – 80 miejsc Oddziały przedszkolne w SP4 – 50 miejsc

Źródło: dane z referatu oświaty Urzędu Miasta Sulejówek

Rynek pracy

Rynek pracy determinuje rozwój społeczeństwa pod względem ekonomicznym i strukturalnym. Jak wynika z danych MOPS w Sulejówku, w 2018 r. na terenie miasta było 2 544 osób pozostających bez pracy, z czego 1 171 osób stanowili mężczyźni, a 1 383 kobiety. Długotrwale bez pracy pozostawało 1 317 mieszkańców miasta. 410 osób bezrobotnych miało prawo do otrzymywania zasiłku.

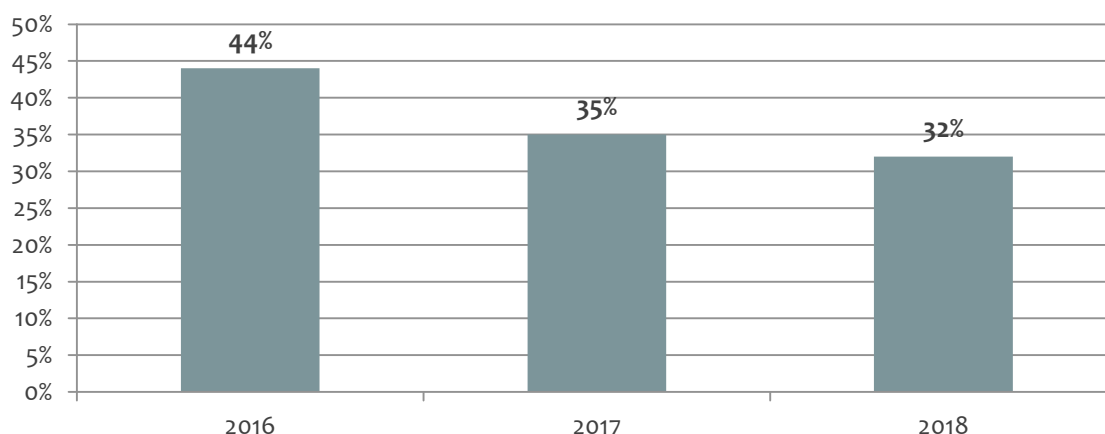
Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2018 r.

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	2 554	1 171	1 383
Bezrobotni z prawem do zasiłku	410	151	259
Długotrwale bezrobotni	1 317	604	713

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Wśród beneficjentów pomocy społecznej w 2016 r. 44% pozostawało bez pracy. Z biegiem lat, liczba bezrobotnych beneficjentów malała z 35% w 2017 r. do 32% w 2018 r.

Wykres 1. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

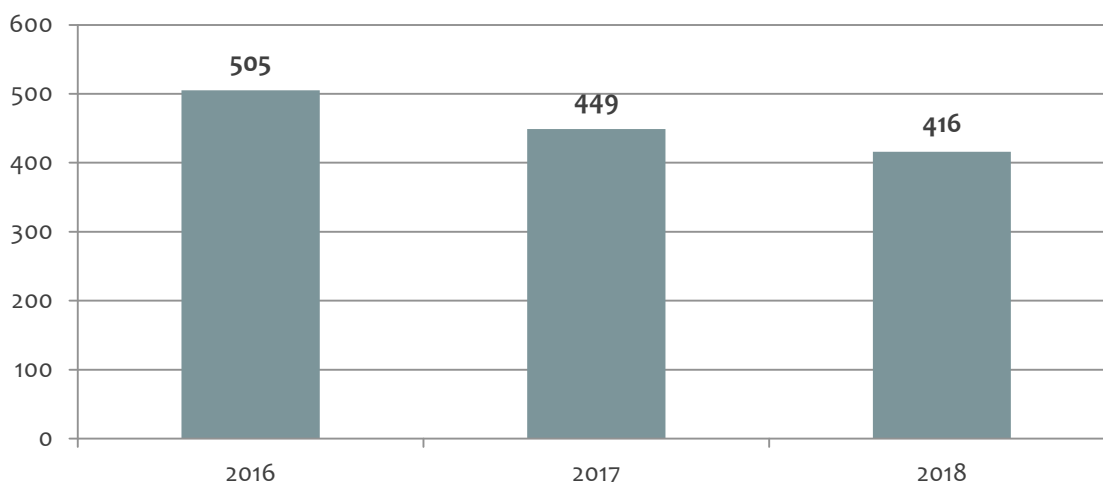

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna wg ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej stanowi instytucję polityki społecznej mającej na celu pomoc osobom i ludziom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia.

W ramach działań ustawowych beneficjenci pomocy społecznej mogą korzystać ze świadczeń oferowanych przez MOPS. Jak wynika z danych, w latach 2016-2018 nastąpił spadek osób korzystających ze świadczeń z 505 osób w 2016 r. do 416 osób w 2018 r.

Wykres 2. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

W 2016 r. z pomocy społecznej korzystało 487 rodzin, w 2017 r. – 450 rodzin, a w 2018 r. 460 rodzin. Można zaobserwować spadek liczby rodzi i osób w tych rodzinach na przestrzeni 3 lat.

Tabela 5. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	487	952
2017	450	816
2018	460	790

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

W 2016 r. ze świadczeń niepieniężnych korzystało 155 osób, w 2017 r. – 117 osób, a w 2018 r. – 95 osób. Ze świadczeń pieniężnych w 2016 r. skorzystało 390 osób, w 2017 r. – 368 osób, a w 2018 r. – 339 osób.

Tabela 6. Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób		
	2016	2017	2018
świadczenia niepieniężne	155	117	95
świadczenia pieniężne	390	368	339

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Jak wynika z danych MOPS w Sulejówku rodziny bezdzietne jak i posiadające dzieci najczęściej korzystają ze świadczeń niepieniężnych. Świadczenia niepieniężne najczęściej przyznawane są rodzinom bezdzietnym, bądź mającym dwoje dzieci. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku świadczeń pieniężnych.

Tabela 7. Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2018 r.

Typ rodziny	Liczba świadczeń	
	świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
bez dzieci	4 810	3 162
jedno dziecko	773	330
dwoje dzieci	3 423	339
troje dzieci	1 319	84
czworo i więcej dzieci	2 917	31
inne	730	130

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

W 2018 r. najczęstszym powodem przydzielania pomocy rodzinom z Sulejówka było ubóstwo (260 rodzin), w dalszej kolejności długotrwała lub ciężka choroba (189 rodzin) i niepełnosprawność (101 rodzin).

Tabela 8. Powody udzielania pomocy rodzinom w 2018 r.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	LICZBA RODZIN - OGÓŁEM
UBÓSTWO	260
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	189
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	101
BEZROBOCIE	93
ALKOHOLIZM	46

POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	37
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	30
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	13
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	8
BEZDOMNOŚĆ	7
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	7
ZDARZENIE LOSOWE	4
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIETNE	3
PRZEMOC W RODZINIE	3
NARKOMANIA	2
SIEROCTWO	1

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Rodzinom 1-osobowym najczęściej przyznawano świadczenia z powodu ubóstwa, 2-osobowym – z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, 3 i 4 lub więcej osobowym – z powodu ubóstwa.

Tabela 9. Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych 2018 r.

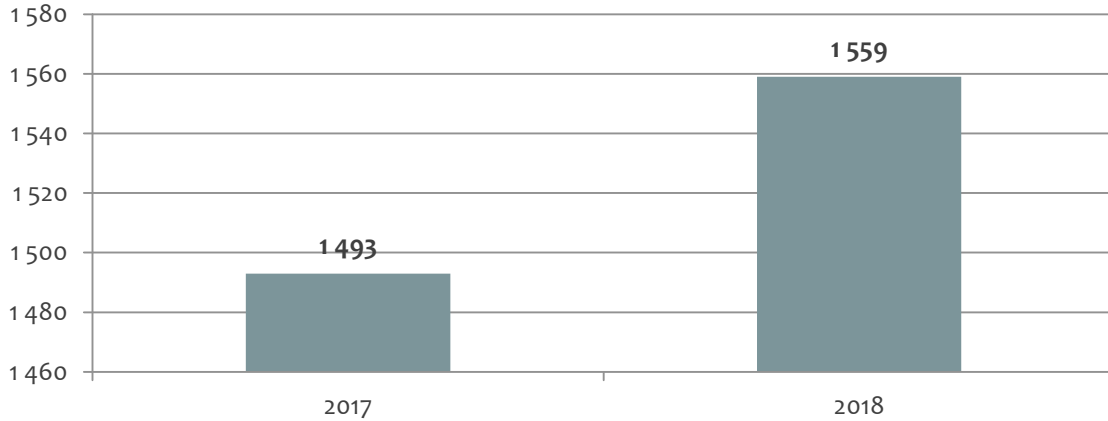
Powód przyznania	Ogółem	Typ rodziny			
		1-osobowe	2-osobowa	3-osobowa	4 i więcej osób
Ubóstwo	260	172	32	27	29
Długotrwała lub ciężka choroba	189	130	33	12	14
Niepełnosprawność	101	84	11	4	2
Bezrobocie	93	41	17	17	18
Alkoholizm	46	31	7	5	3

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

W 2017 r. ze świadczeń wychowawczych średnio korzystało 1 493 rodziny, w 2018 r. – 1 599 rodzin. Można zauważyć wzrost liczby rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych.

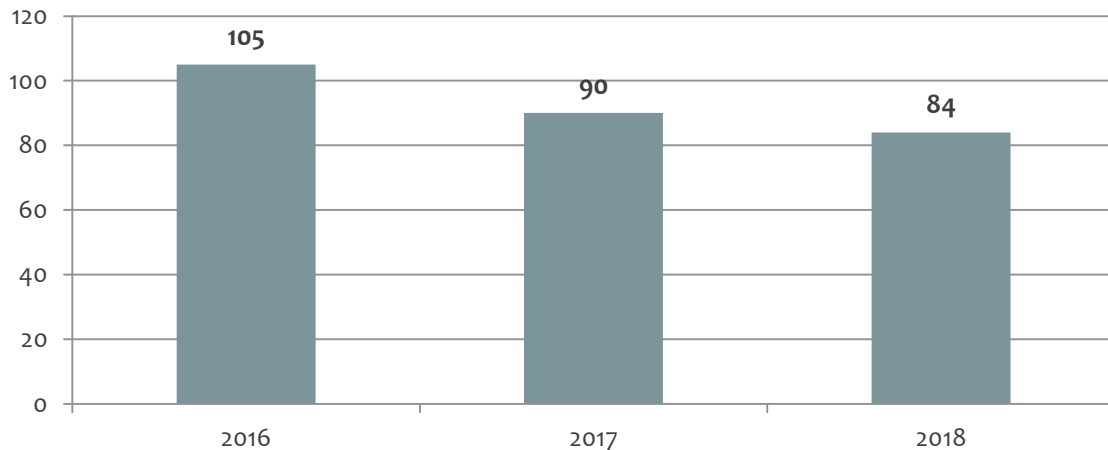
Wykres 3. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Z danych MOPS w Sulejówku można wnioskować, że w latach 2016-2018 zmalała liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego. W 2016 r. z tej formy pomocy korzystało 105 osób, w 2017 r. 90 osób, a w 2018 r. 84 osoby.

Wykres 4. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

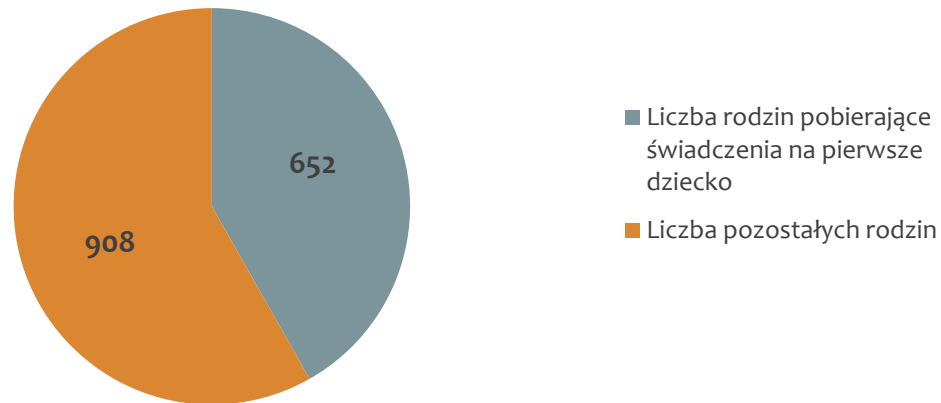

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Świadczenia z programu „Rodzina 500+” w 2018 r. na pierwsze dziecko otrzymało 652 rodziny z Sulejówka.

Wykres 5. Świadczenia 500+ przyznane na pierwsze dziecko. Udział rodzin otrzymujących świadczenie na pierwsze dziecko w relacji do ogółu rodzin otrzymujących świadczenie

Problem alkoholowych wśród mieszkańców Sulejówki

W przypadku problemów z uzależnieniami, przemocą w rodzinie, pomocy udzielają specjaliści (psycholodzy, terapeuci, prawnik) Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego, finansowanego z Miejskiego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Mieszkańcy mają możliwość korzystania także ze wsparcia psychologa, doradcy ds. rodziny, policjanta, prawnika, terapeuty uzależnień w ramach Specjalistycznej Poradni Rodzinnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, w tym ze wsparcia Ośrodka Mediacji.

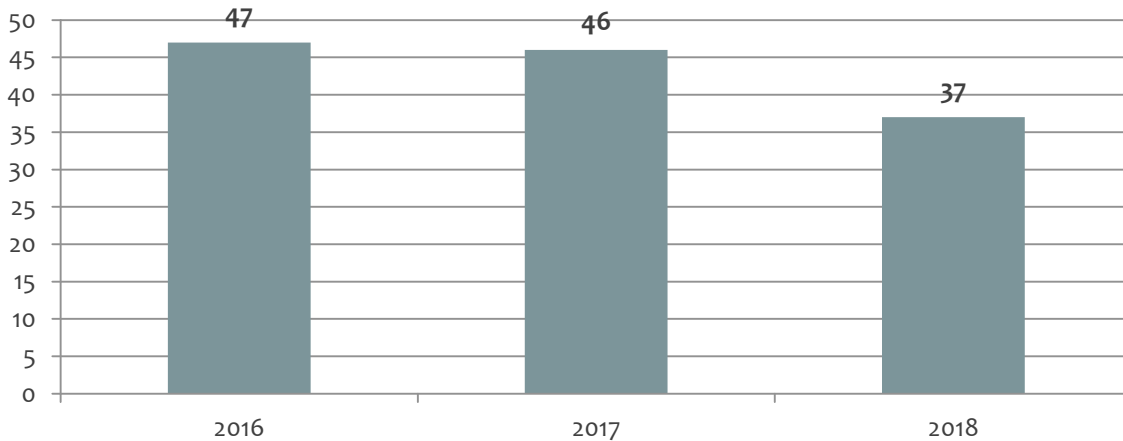
Rodziny uprawnione do świadczeń pomocy społecznej mogą także korzystać z porad prawnych w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym, w Sulejówku na podstawie porozumienia ze Starostwem Powiatowym. W październiku 2018 r. (również w ramach PIK) został uruchomiony telefon zaufania, czynny w poniedziałki i środy w godz. 19-20 dla osób borykających się z trudnymi sytuacjami życiowymi.

Sprawami związanymi z profilaktyką, rozwiązywaniem problemów uzależnień, motywowaniem do podjęcia działań naprawczych, kierowaniem do Sądu Rejonowego spraw związanych ze zobowiązaniem do leczenia uzależnienia zajmuje się Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W latach 2016-2018 spadła liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmawiali członkowie MKRPA. W 2016 r. przeprowadzono rozmowy z 47 osobami, w 2017 r. z 46, a w 2018 r. z 37 osobami.

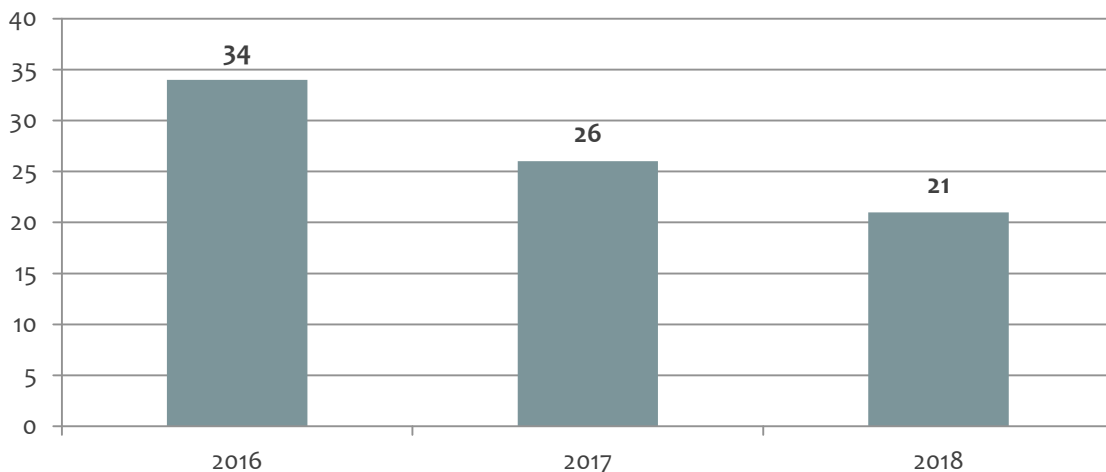
Wykres 6. Liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmowy członkowie MKRPA

Źródło: sprawozdanie PARPA-G1, 2016-2018

Jak można zauważyć na przedstawionym poniżej wykresie, spada liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi MKRPA przeprowadziło rozmowy. W 2016 r. członkowie Komisji rozmawiali z 34 osobami, w 2017 r. z 26 osobami, a w 2018 r. już tylko z 21 osobami.

Wykres 7. Liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmowy członkowie MKRPA

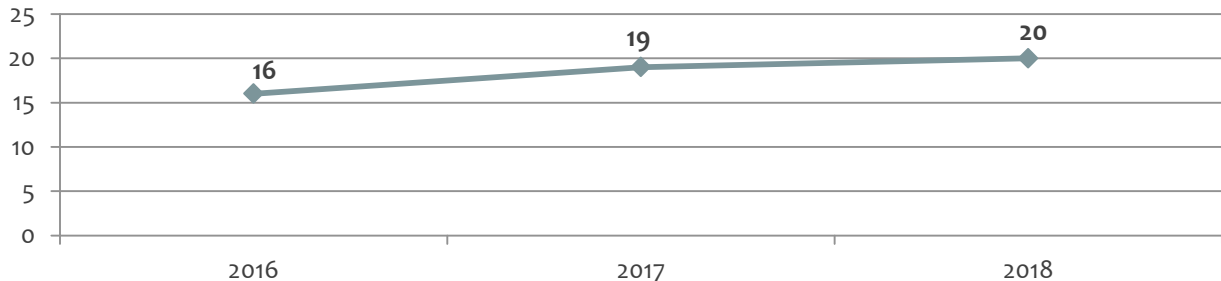
Źródło: sprawozdanie PARPA-G1, 2016-2018

Z danych wynika, że wzrasta liczba prowadzonych rozmów interwencyjnych przez członków MKRPA z osobą nadużywającą alkoholu i stosującą przemoc. W 2016 r. MKRPA

przeprowadziła rozmowy z 16 osobami nadużywającymi alkohol i stosującymi przemoc, w 2017 r. z 19 osobami, a w 2018 r. – z 20 osobami.

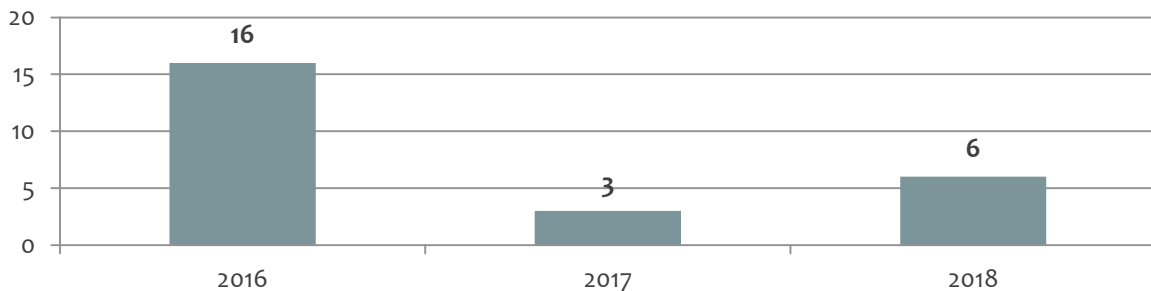
Wykres 8. Prowadzone rozmowy interwencyjne przez członków MKRPA z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemoc

Źródło: sprawozdanie PARPA-G1, 2016-2018

Zmalała natomiast liczba osób, z którymi członkowie MKRPA prowadzili rozmowy w związku z doznawaniem przemoc w rodzinie. 16 osób zgłosiło się na taką rozmowę w 2016 r., 3 osoby w 2017 r., a 6 osób w 2018 r.

Wykres 9. Prowadzenie rozmowy przez członków MKRPA z osobą doznającą przemoc w celu diagnozy sytuacji w rodzinie

Źródło: sprawozdanie PARPA-G1, 2016-2018

Liczne programy profilaktyczne oferują placówki oświatowe, także przy współpracy Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Sulejówku. Tematyka obejmuje problemy różnych uzależnień (w tym także wirtualne, związane z żywieniem), zagrożenia cyberprzestrzeni, w zakresie przemoc, problemów w zakresie komunikacji społecznej, zdrowego stylu życia, bezpieczeństwa w szkole, na wakacjach.

Problem przemoc domowej w Sulejówku

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych należy:

- ✓ diagnozowanie problemu przemoc rodzinie;
- ✓ podejmowanie wszelkich działań w środowisku zagrożonym przemocą w celu przeciwdziałania temu zjawisku;

- ✓ inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- ✓ inicjowanie działań wobec osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie;
- ✓ ocena i weryfikacja prowadzonych działań, omawianie bieżących problemów wymagających rozstrzygnięcia przez Zespół lub grupę roboczą.

W celu przewycięzania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w trybie uchwały podejmowanej przez ZI w 2018 r. powołano 16 grup roboczych. W skład grup roboczych do pracy z rodziną wchodził przedstawiciel różnych instytucji – w każdym przypadku pracownicy socjalni MOPS, funkcjonariusz Komisariatu Policji a także w zależności od potrzeb Przewodniczący MKRPA, kurator sądowy, pedagodzy ze szkół i z przedszkoli lub wychowawcy.

W 2018 r. odbyło się 58 spotkań grup roboczych. Grupy robocze pracowały z osobami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie jak i z osobami, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Z informacji koordynatorów grup roboczych, którymi we wszystkich przypadkach byli pracownicy socjalni wynika, że sprawcy przemocy niechętnie biorą udział w spotkaniach, żaden sprawca nie podjął się uczestniczenia w warsztatach dla sprawców przemocy oferowanych przez PCPR.

W 2018 r. sporządzono 19 „NK-C” i 14 „NK –D”. W dwóch przypadkach zostało odebrane dziecko z rodziny na podst. art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W 2018 r. zakończono procedurę „NK” 21 przypadkach, w tym: w 7 rodzinach przemoc ustała oraz zrealizowano indywidualny plan pomocy, w 14 rodzinach zakończono procedurę z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań. Ogółem procedurę Niebieskie Karty prowadzono w 37 rodzinach.

Tabela 10. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2014-2018

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba spotkań ZI	13	16	17
Liczba powołanych grup roboczych	8	13	16
Liczba spotkań grup roboczych	46	30	58

Liczba zawiadomień do organów ścigania	0	0	0
Liczba założonych Niebieskich Kart A	3	27	31
Liczba wszczętych procedur NK	11	20	28
Liczba zakończonych procedur NK	14	17	21

Źródło: sprawozdanie z realizacji w 2018 r. Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Sulejów na lata 2017-2020

Zespół Interdyscyplinarny w 2018 r. objął pomocą 90 osób – 37 kobiet, 39 mężczyzn i 14 dzieci. Grupy Robocze objęły swoimi działaniami 62 osoby – 30 kobiet, 20 mężczyzn i 12 dzieci.

Tabela 11. Osoby objęte pomocą w 2018 r. przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze

wyszczególnienie	kobiety	mężczyźni	dzieci	razem K+M+D
liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego	37	39	14	90
liczba osób objętych pomocą grup roboczych	30	20	12	62

Źródło: sprawozdanie z realizacji w 2018 r. Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Sulejów na lata 2017-2020

Według danych ze sprawozdania z realizacji procedury „Niebieskie Karty”, w 2018 r. zachowań przemocowych doświadczyły 32 osoby – 30 kobiet i 2 mężczyzn. Najczęściej zachowań przemocowych doświadczały osoby między 18 a 67 rokiem życia.

Podejrzenie stosowania przemocy były kierowane w stosunku do 30 osób – 27 mężczyzn i 3 kobiet. Zachowań przemocowych najczęściej dopuszczały się osoby między 18 a 67 rokiem życia.

Tabela 12. Charakterystyka osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc, wobec których wszczęto procedurę "Niebieskie Karty" w 2018 r.

	Charakterystyka osób , wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie				Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie			
	ogółem	do 18 r. życia	od 18-67 lat	od 67 lat	ogółem	do 18 r. życia	od 18-67 lat	od 67 lat
kobiety	30	4	23	3	3	0	3	0
mężczyźni	2	0	2	0	27	0	25	2

Źródło: Sprawozdanie z realizacji procedury "Niebieskie Karty" w 2018 r.

Działania na rzecz wspierania rodziny

Działania na rzecz wzmocnienia ekonomicznej funkcji rodzin

W celu wzmocnienie ekonomicznej funkcji rodzin realizowano świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne, alimentacyjne, dodatki mieszkaniowe, energetyczne, świadczenia wychowawcze (500+), świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", wynikające z programu rządowego "Dobry start".

Tabela 13. Wybrane wydatki poniesione w ramach wsparcia rodzin

Zadanie	2016 r.	2017 r.	2018 r.
gorący posiłek dla dzieci w szkole	107 dzieci (koszt: 42.068 zł)	84 dzieci (koszt: 42.700 zł)	73 dzieci (koszt: 39.800 zł)
opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	14 dzieci (koszt: 29.000)	19 dzieci (koszt: 53.570)	19 dzieci (koszt: 122.999,07 zł)
wydatki na zasiłki rodzinne	419 rodzin (koszt: 1.365.293 zł)	414 rodzin (koszt: 1.702.666 zł)	399 rodzin (koszt: 1.544.185 zł)
świadczenia wychowawcze (500+)	1483 rodzin (koszt: 9.240.968 zł)	1513 rodzin (koszt: 12.530.106 zł)	1433 rodzin (koszt: 12.066.322 zł)
świadczenia "Dobry start"	-----	1777 rodzin (koszt: 759.300 zł)
świadczenia "Za życiem"	-----	-----	2 rodziny (koszt: 8.000 zł)
świadczenie rodzicielskie	34 osoby (koszt: 135.00 zł)	42 osoby (koszt: 392.274 zł)	44 osoby (koszt: 405.233 zł)

jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (po 1.000 zł.)	135 osób	141 osób	133 osoby
dodatek do rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka (po 1.000 zł.)	65 osób	60 osób	38 osób
świadczenia z funduszu alimentacyjnego	105 osób (koszt: 545.252 zł)	90 osób (koszt: 466.950 zł)	70 osób (koszt: 429.140 zł)

Źródło: Sprawozdanie z realizacji w 2018 r. Programu Wspierania Rodziny w Sulejówku na lata 2015-2018

Ważnym zadaniem obowiązkowym gminy jest zapewnienie gorącego posiłku osobom tego pozbawionym. 68 dzieci skorzysta obiadów w szkole w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 oraz 5 dzieci w ramach innych zadań własnych gminy. Kartę Dużej Rodziny aktywną na koniec roku 2018 posiadało 352 rodziny. KDR otrzymało ogółem 655 rodziców i 1050 dzieci.

W 2018 r. wsparciem w formie rzeczowej objęto 115 rodzin, w tym z tytułu całorocznej zbiórki odzieży (szczególnie dziecięcej), art. gospodarstwa domowego, mebli, w związku z akcjami charytatywnymi w przedszkolach, szkołach, dzięki indywidualnym darczyńcom, także fundującym gorące posiłki dzieciom w szkole i w ramach projektu socjalnego.

Rodziny (spełniające kryterium dochodowe) miały możliwość skorzystania z pomocy żywnościowej w ramach *Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Podprogram 2018 r.* realizowanej na podstawie porozumień przez Caritas i ALTER-EGO w Warszawie Wesolej. Wydano skierowania dla 89 rodzin.

Działania w ramach podniesienia kompetencji rodzin, świadomości społecznej rodziny, wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, promowania zdrowego stylu życia.

Praca socjalna, ze szczególną uwagą na rodziny dotknięte problemami niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i w wypełnianiu funkcji opiekuńczych, działalność interdyscyplinarna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie

odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W 2018 r. zadanie to sumiennie i z zaangażowaniem wykonywało 8 pracowników socjalnych.

Asystentura rodzinna: w 2018 r. miasto Sulejówek skorzystało w trybie konkursu z dofinansowania realizacji Resortowego programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2018 r.”. Pozyskano dotację w kwocie 25 043 zł. Zadania określone ustawą z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowało dwóch asystentów rodziny zatrudnionych na 1,25 etatu. Objęto pomocą 17 rodzin, w tym 32 dzieci. Pomoc w formie asystentury udzielana była na wniosek pracownika socjalnego, za zgodą rodzin wymagających takiej formy pomocy. Asystenci wspierali rodziny w zakresie wychowywania dzieci, w społecznie akceptowanym funkcjonowaniu w środowisku, służyli pomocą w rozwiązaniu problemów socjalno- bytowych, poprawieniu relacji rodzinnych, motywowali do aktywności życiowej, współpracowali z osobami reprezentującymi instytucje i służby zaangażowane w sprawy rodziny. Stosowano "Procedury postępowania pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny w przypadku rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Nie ustalono kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej z uwagi na brak kompetencji ze strony dalszych członków rodzin dysfunkcyjnych.

Funkcje opiekuńczo-edukacyjne w czterech szkołach wobec 110 dzieci realizowały placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Gniazdo”. Na tę działalność placówki w 2018 r. miały do dyspozycji 90 000 zł.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oferowała programy skierowane do dzieci w wieku 0-6 lat (diagnoza, oddziaływania terapeutyczne), dla klas I-VII (diagnozy, indywidualne i grupowe oddziaływania terapeutyczne, terapia, zajęcia grupowe, treningi, zajęcia i warsztaty na terenie szkół), dla uczniów klas gimnazjalnych (diagnoza, terapia indywidualna, zajęcia grupowe, treningi, warsztaty), dla uczniów klas licealnych (diagnoza, terapia), dla rodzin, rodziców i par (konsultacje indywidualne, spotkania edukacyjne, warsztaty umiejętności wychowawczych, interwencja kryzysowa, mediacje, porady dietetyka, grupa wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych, liczne wykłady w ramach Uniwersytetu Świadomego Rodzica, warsztaty "7 sekretów efektywnego ojcostwa"

Tabela 14. Wykaz instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny w mieście Sulejów

Lp.	Wykaz instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny w mieście Sulejów	Adres/dane kontaktowe
1	MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	ul. Świętochowskiego 4, 05-071 Sulejów tel. (22) 783 59 49, 606 145 191 mops@list.pl
2	STRAŻ MIEJSKA	ul. Wrońskiego 1, 05-070 Sulejów tel. (22) 783 17 17, 601 349 057
3	KOMISARIAT POLICJI W SULEJÓWKU	ul. Reymonta 5, 05-070 Sulejów (022) 783 99 66, (22) 604 94 17, 694 432 935
4	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1	ul. Idzikowskiego 2 a, 05-070 Sulejów tel. (22) 783 35 57 sulzs1@wp.pl GNIAZDO NR 13 (22) 783 35 57
5	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI	ul. Okuniewska 2, 05-070 Sulejów tel. (22) 783 11 97 sp2sulejowek@op.pl GNIAZDO NR 11 tel. (22) 783 11 97
6	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3	ul. Głowackiego 47 tel. (22) 783 55 00 sekretariat@sp3sulejowek.pl GNIAZDO NR 12 tel. (22) 783 50 19
7	ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH	ul. Paderewskiego 29, 05-070 Sulejów tel. 22 783-10-09 losulejowek@wp.pl
8	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4	ul. Narutowicza 10, 05-071 Sulejów Tel. (22) 783 50 57 sp4sulejowek@gmail.com

		GNIAZDO NR 14
9	ZESPÓŁ SPOŁECZNYCH SZKÓŁ SPECJALNYCH FUNDACJA „OTWARTYCH SERC”	ul. 3-go Maja 34, 05-070 Sulejówek tel. 22 783-50-21 fundacjaotwserca@poczta.onet.pl
10	MIEJSKIE PRZEDSZKOLE NR 1	ul. Paderewskiego 47, 05-070 Sulejówek tel. (22) 783 10 43 mp1sulejowek@wp.pl
11	MIEJSKIE PRZEDSZKOLE NR 2	ul. Szosowa 7, 05-071 Sulejówek tel. (22) 783 50 24 mp2sulejowek@poczta.onet.pl
12	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE „DELFINEK”	ul. Drobiarska 56, 05-070 Sulejówek tel. 22 783-36-39, 600 284 032 przedszkole@przedszkoledelfinek. eu
13	PORADNIA PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNA	ul. Idzikowskiego 7b, 05-070 Sulejówek tel. (22) 783 58 58 poradnia@poradniapsych.pl
14	POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE	ul. Konstytucji 3 Maja 16, 05-303 Mińsk Mazowiecki (25)756 40 26 sekretariat@pcpr-minskmaz.pl
15	POWIATOWY URZĄD PRACY	ul. Przemysłowa 4, 05-300 Mińsk Mazowiecki tel. (25) 759 29 13 wami@praca.gov.pl
16	MLKS VICTORIA SULEJÓWEK	ul. Krasieńskiego 6, 05-070 Sulejówek tel. 607 884 884 mlksvictoria@o2.pl STADION MIEJSKI tel. 606 214 859
17	MIEJSKI DOM KULTURY	ul. Bogusławskiego 14a, 05-070 Sulejówek tel. (22) 487 97 08 dksulejowek@gmail.com

18	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ	Przychodnia nr 1 ul. Idzikowskiego 7b, 05-070 Sulejówek tel. (22) 783 10 45 Przychodnia nr 2 ul. Armii Krajowej 21, 05-071 Sulejówek tel. (22) 783 55 06
19	URZĄD MIASTA SULEJÓWEK	ul. Dworcowa 55, 05-070 Sulejówek tel. (22) 760 62 01 urząd@umsulejowek.pl
20	PARAFIA P.W. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO	ul. Armii Krajowej 34, 05-071 Sulejówek tel. (22) 783 55 39 milosna@wpraga.opoka.org.pl CARITAS DIECEZJI WARSZAWSKO – PRASKIEJ punkt wydawania pomocy rzeczowej
21	PARAFIA P. W. MARYI MATKI KOŚCIOŁA SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ POCIESZENIA KATOLICKA PORADNIA RODZINNA	ul. Żeromskiego 18, 05-070 Sulejówek tel. (22) 783 30 94, kancelaria (22) 783 35 28
22	MARIAŃSKI DOM REKOLEKCYJNY "BETLEJEM"	ul. Mariańska 9, 05-070 Sulejówek tel. 726 180 184 mdr@marianie.pl
23	STOWARZYSZENIE ALTER EGO	ul. Wiślana 7, 05-077 Warszawa – Wesoła tel. 22 760 86 40 stowarzyszenie@alter-ego.org.pl
24	FUNDACJA NA RZECZ ZDROWIA PSYCHICZNEGO MAŁYCH DZIECI „ZERO- PIĘĆ” psycholog Magdalena Polaszewska-Nicke	tel. 696 026 046 polaszewska.nicke@fundacja05.pl
25	NIEPUBLICZNA PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA „KRESKA”	ul. Osiedlowa 18, 05-070 Sulejówek

Źródło: dane MOPS w Sulejówku

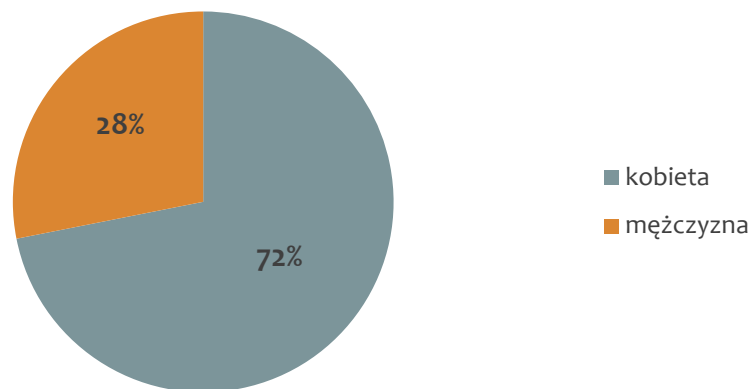

Badanie dorosłych mieszkańców miasta Sulejów

Struktura badanej próby

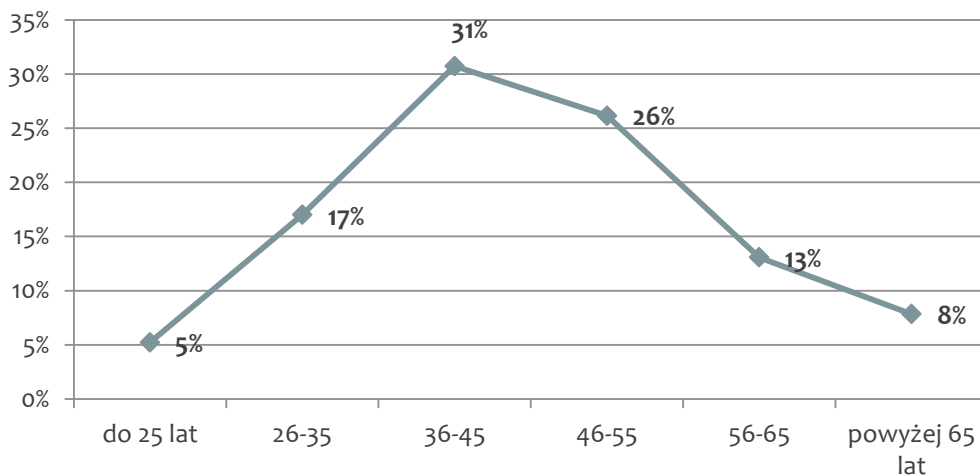
W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Sulejówka wzięło udział 153 mieszkańców. Spośród badanych 72% stanowiły kobiety, a 28% mężczyźni.

Wykres 10. Płeć:

Najliczniejszą część badanej społeczności stanowiły osoby między 36 a 45 rokiem życia - 31%. Ankietowani w wieku 46-55 lat tworzyli grupę 26% badanych, natomiast respondentów między 26 a 35 rokiem życia było 17%. 5% badanej populacji miało mniej niż 25 lat, a 13% było między 56 a 65 rokiem życia. Więcej niż 65 lat miało 8% ankietowanych mieszkańców.

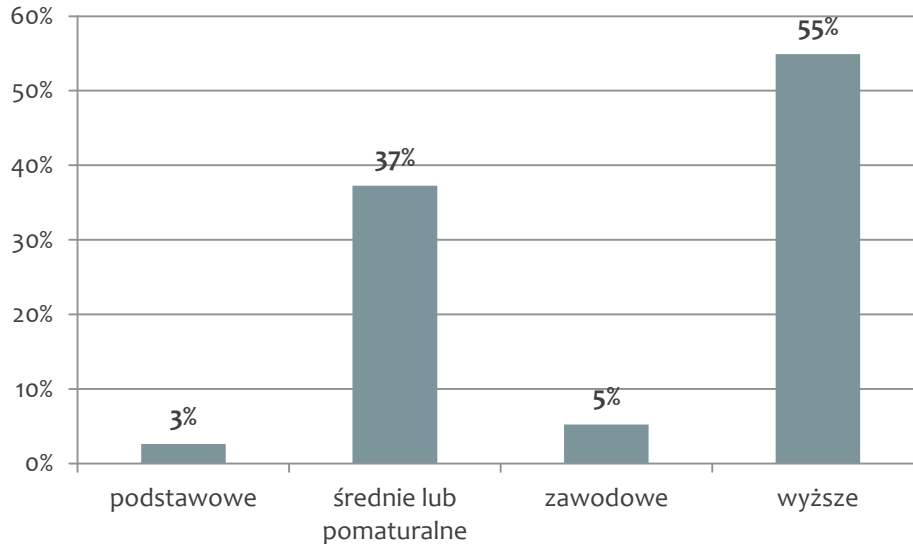
Wykres 11. Wiek:

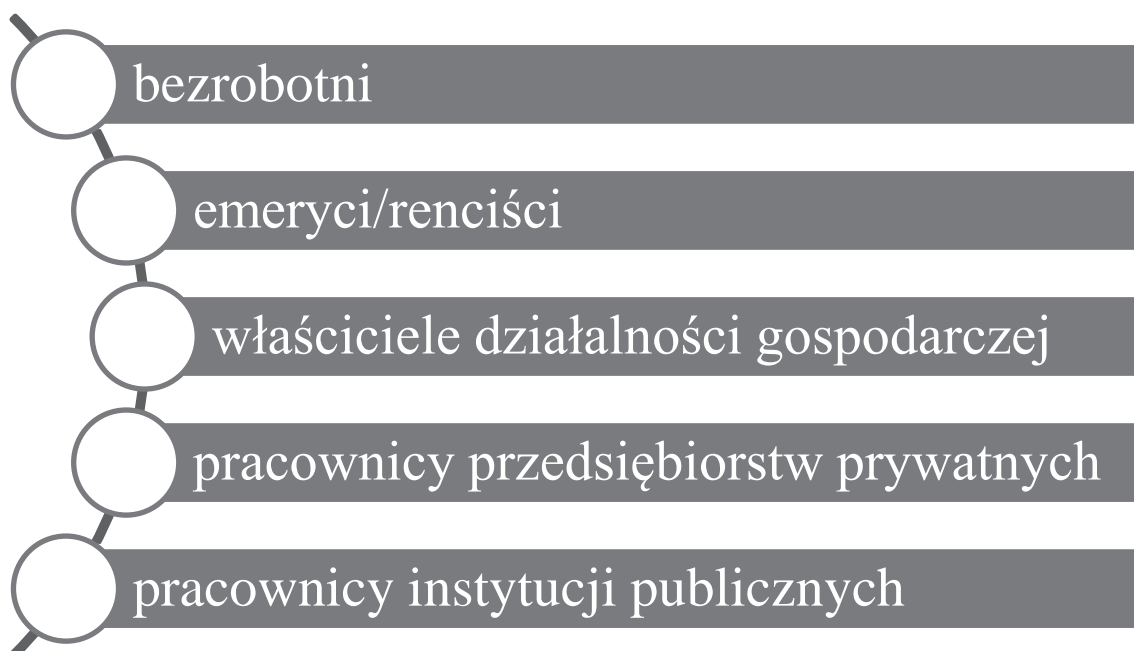
Spośród badanych 55% posiada wykształcenie wyższe. Z deklaracji 37% respondentów wynika, że zdobyli wykształcenie średnie lub pomaturalne, a 5% - zawodowe. 3% ankietowanych posiada wykształcenia podstawowe.

Wykres 12. Wykształcenie:

Analizując strukturę zatrudnienia badanej społeczności, zauważamy, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie miasta Sulejówka wzięli udział przedstawiciele różnych zawodów, którzy zatrudnienie znaleźli m.in. w instytucjach publicznych, przedsiębiorstwach prywatnych, właściciele własnych działalności gospodarczych, jak również osoby bezrobotne i emeryci/renciści.

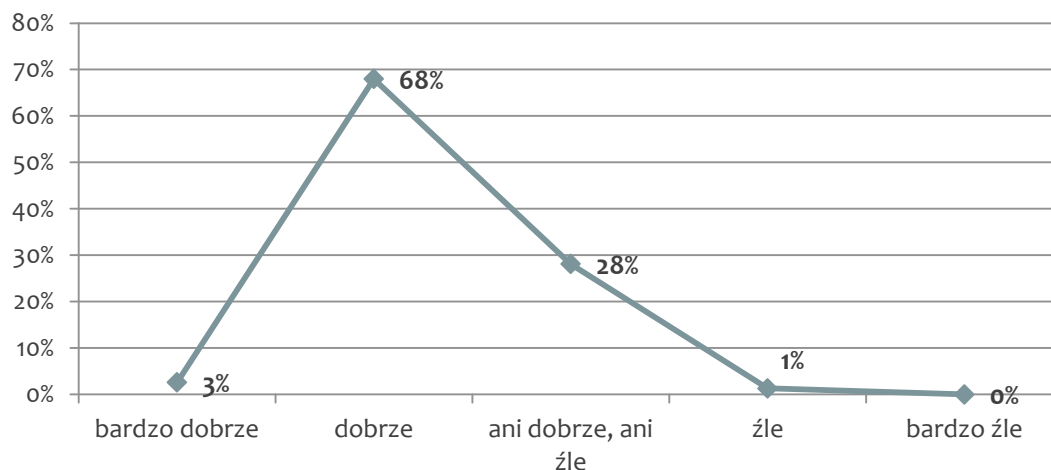
Wykres 13. Miejsce zatrudnienia:

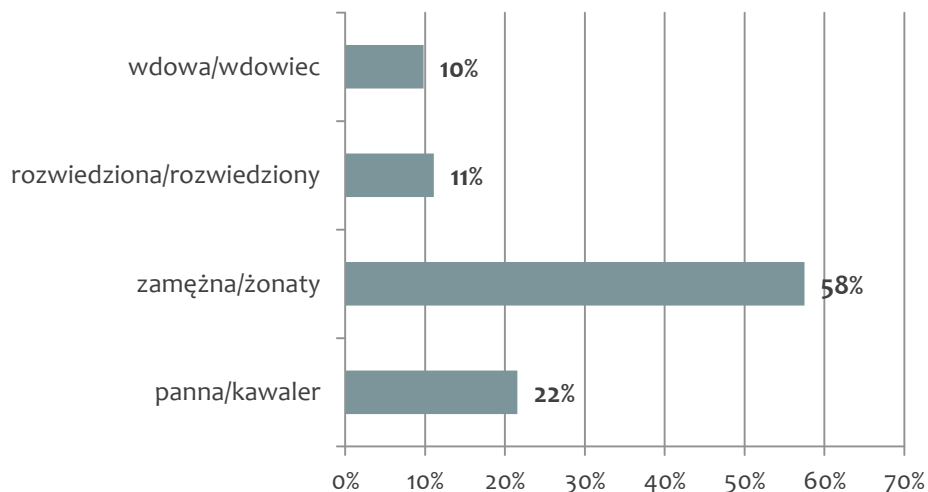
Dobrze swoją sytuację materialną ocenia 68% badanych, zaś 28% twierdzi, iż nie jest ani dobra ani zła. 3% mieszkańców miasta bardzo dobrze ocenia swoją sytuację materialną, natomiast 1% uważa, że jest ona zła.

Wykres 14. Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?

Zdecydowana większość badanych jest żonata/zamężna - 58%, zaś 22% jest panną/kawalerem. 11% respondentów jest po rozwodzie, natomiast 10% jest wdową/wdowcem.

Wykres 15. Stan cywilny:

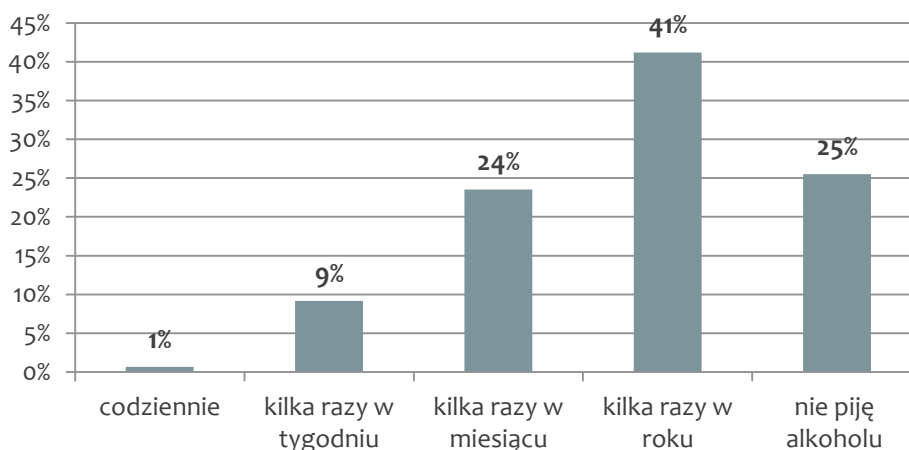

Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Pierwszym, diagnozowanym problemem społecznym w Sulejówku był problem alkoholowy. W niniejszym podrozdziale przedstawiono tę kwestię z punktu widzenia mieszkańców, a także podjęto próbę oszacowania skali zjawiska oraz sprawdzenia wiedzy ankietowanych dotyczącej zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu.

Celem określenia skali problemów alkoholowych w mieście, poprosiliśmy dorosłych mieszkańców o oszacowanie jak często spożywają alkohol. Spośród ankietowanych, 25% deklaruje, że w ogóle nie pije alkoholu, zaś 41% badanych pije napoje alkoholowe kilka razy w roku. 24% respondentów sięga po alkohol kilka razy w miesiącu, a 9% kilka razy w tygodniu. 1% ankietowanych po napoje alkoholowe sięga codziennie.

Wykres 16. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

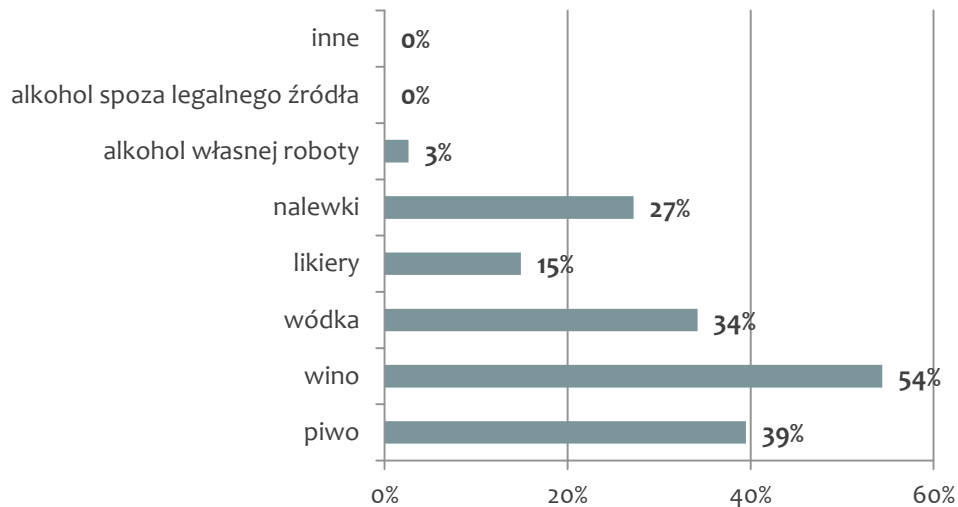

Na kolejne pytania dotyczące spożywania alkoholu odpowiedź mogły udzielić tylko te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż spożywają alkohol.

Analizując popularność napojów alkoholowych wśród dorosłych mieszkańców Sulejówka, można zauważyć, iż wino - 54%, piwo - 39% oraz wódka - 34% to najczęściej wybierane alkohole. Mieszkańcy sięgają również po nalewki - 27%, likiery - 15% i alkohol własnej roboty - 3%.

Wykres 17. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

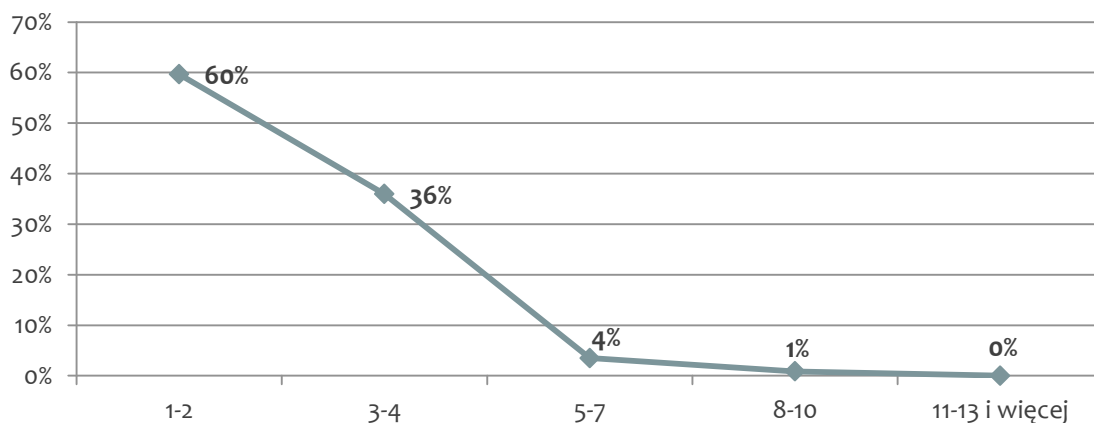

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W diagnozie alkoholizmu, obok częstotliwości spożywanego trunków, istotnym wskaźnikiem tego problemu są także codzienne porcje spożycia alkoholu. Spożycie alkoholu opisywać można w gramach wypitego alkoholu lub też posługując się miarą porcji standardowej. Przyjmuje się, że w Europie porcja taka zawiera zwykle 10g czystego alkoholu. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5%, w ok. 100 ml wina o mocy 12% oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40%¹¹.

Jak wynika z odpowiedzi respondentów, 60% wypija zwykle 1-2 jednostki alkoholu, 36% ankietowanych 3-4 porcje, a 4% badanych deklaruje spożycie 5-7 porcji dziennie (w dniu kiedy sięga po alkohol). 1% badanych wypija 8-10 porcji alkoholu.

Wykres 18. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).

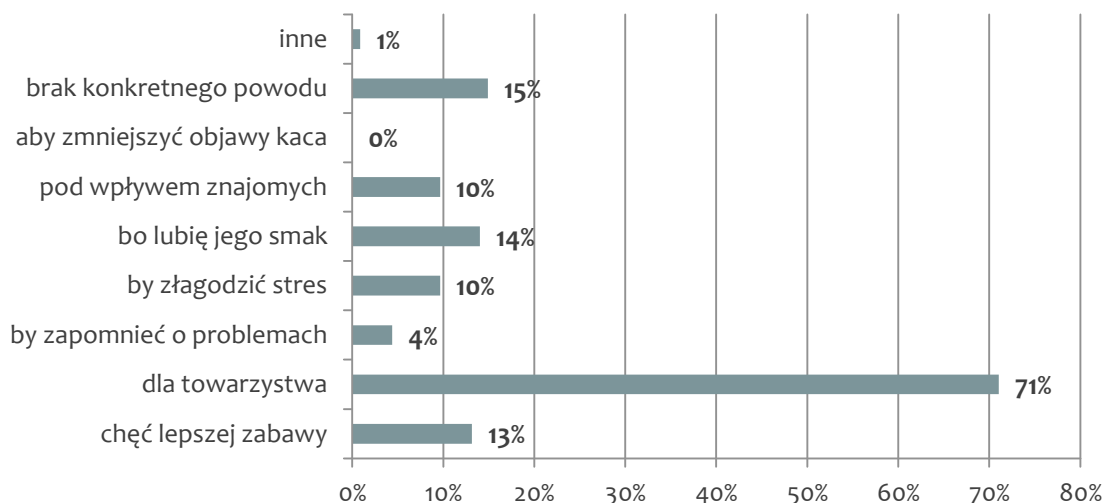

¹¹ <http://www.parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/autodiagnoza>,

Mieszkańcy miasta zostali zapytani o powody, z jakich sięgają po alkohol. Większość pije dla towarzystwa - 71%. Często badani piją napoje wysokoprocentowe bez konkretnego powodu - 15%. Część badanej społeczności pije alkohol aby lepiej się bawić – 13%, 14% - lubi jego smak, 10% - by złagodzić stres, zaś 4% chce w ten sposób zapomnieć o problemach.

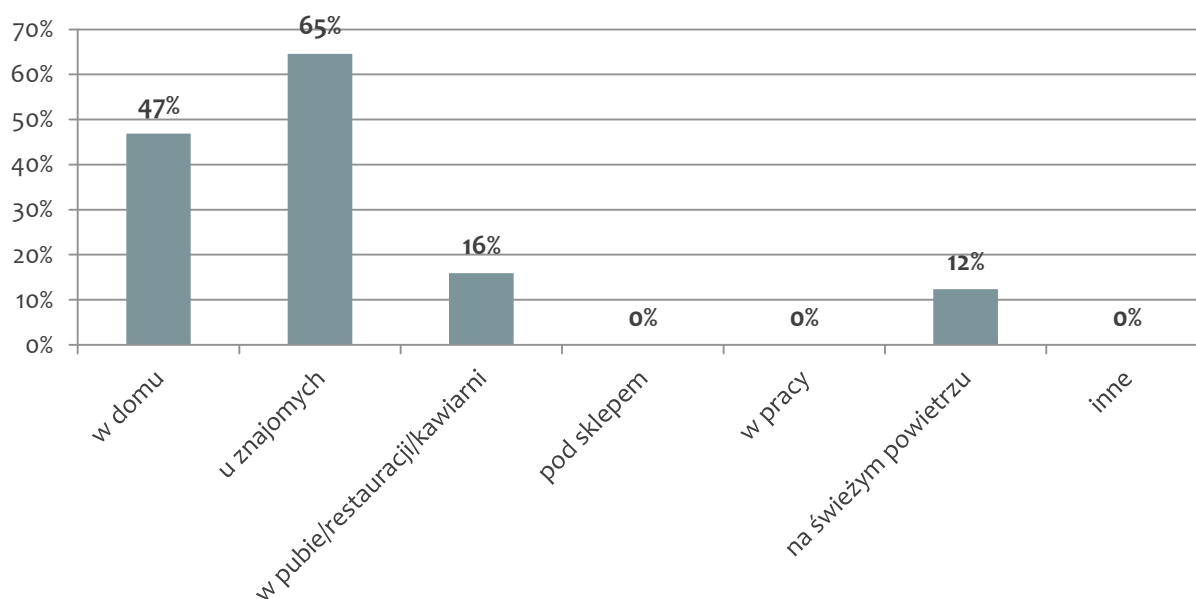
Wykres 19. Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Badani mieszkańcy najczęściej alkohol spożywają u znajomych – 65% oraz w domu – 47%. 16% respondentów deklaruje, że napoje wysokoprocentowe pije w pubie/restauracji/kawiarni, a 12% na świeżym powietrzu.

Wykres 20. Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?

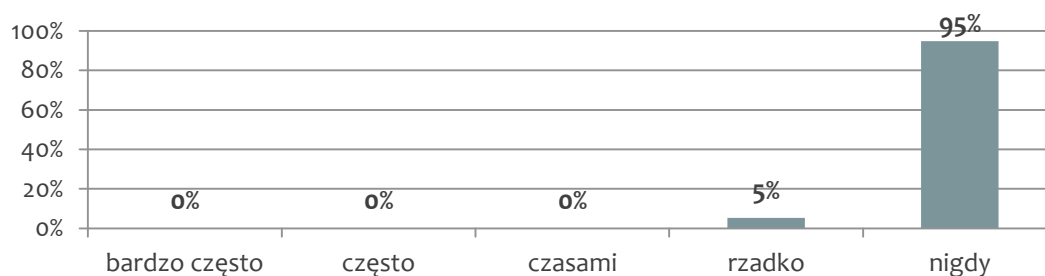
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Pracownik, który stawił się do pracy w stanie nietrzeźwości, nie może wykonywać pracy. W przypadku gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że pracownik stawił się do pracy w stanie po użyciu alkoholu lub spożywał go w czasie pracy, kierownik zakładu pracy albo osoba przez niego upoważniona mają obowiązek niedopuszczenia takiego pracownika do wykonywania pracy. Nietrzeźwość pracownika w pracy może zostać potraktowana jako ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych także wtedy, gdy takie zachowanie pracownika nie spowodowało dla pracodawcy szkody ani żadnych innych następstw.

Z deklaracji badanych wynika, że 95% respondentów nigdy nie pracowało w stanie odurzenia alkoholowego. 5% badanych przyznało, że zdarza im się rzadko pracować pod wpływem alkoholu, co wskazuje na nieprzestrzeganie elementarnych przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, które grozi utratą zdrowia lub życia.

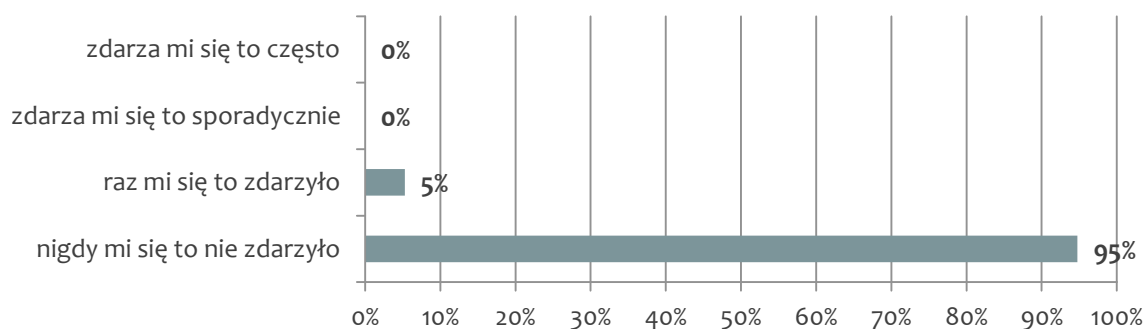
Wykres 21. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

Polskie ustawodawstwo wyróżnia dwa poziomy stężenia alkoholu we krwi – stan po użyciu alkoholu oraz stan nietrzeźwości. Jazda pod wpływem może być wykroczeniem, za które grozi kara aresztu lub grzywny, albo przestępstwem, za które grozi kara grzywny, ograniczenia lub nawet pozbawienia wolności.

Z deklaracji mieszkańców miasta wynika, że 95% badanych nigdy nie prowadziło pojazdu pod wpływem alkoholu. 5% badanej populacji raz zdarzyło się być kierowcą samochodu po spożyciu napoju wysokoprocentowego.

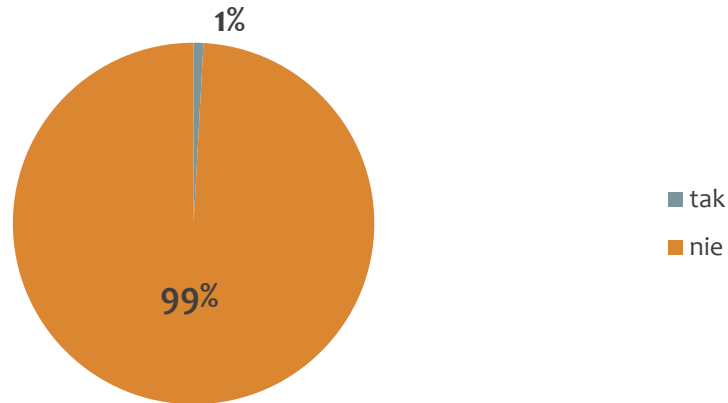
Wykres 22. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 1% badanych mieszkańców został zatrzymany za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu. Większość ankietowanych nie ma takich doświadczeń.

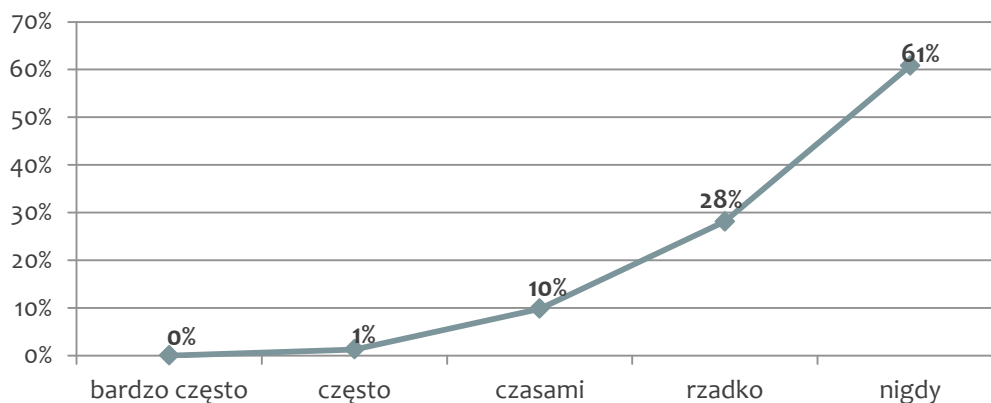
Wykres 23. Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?

Następne pytania dotyczą całości grupy badawczej.

W kolejnym pytaniu, badani mieli określić, czy byli świadkami sytuacji w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 61% nigdy nie widziało, aby osoba nietrzeźwa prowadziła pojazd, zaś 28% zdarzyło się to rzadko. 10% jest zdania, że czasami dochodzi do sytuacji, że osoba nietrzeźwa prowadzi pojazd, a 1% wskazał na odpowiedź często.

Wykres 24. Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?

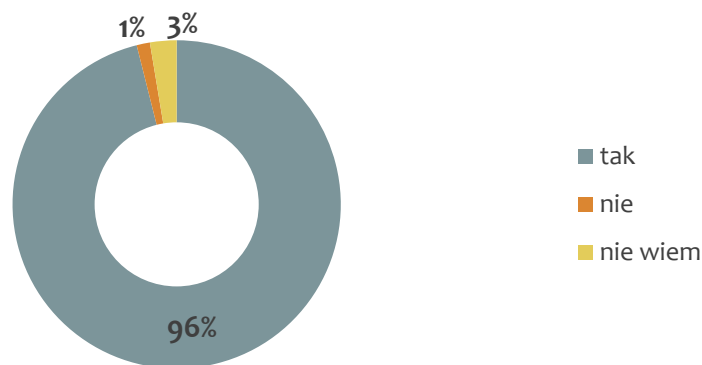
Nadużywanie alkoholu w czasie ciąży związane jest z występowaniem zaburzeń u dzieci. Alkohol przenika do krwi płodu w takim samym stężeniu jak do krwi matki, powodując m.in.: płodowy zespół alkoholowy, zwiększenie ryzyka poronienia oraz porodu

przedwczesnego, ryzyko komplikacji porodowych, zaburzenia w rozwoju mózgu dziecka i układu nerwowego, osłabienie rozwoju komórek płodu, uszkodzenie mięśni, skóry, gruczołów, kości i zębów, osłabienie rozwoju płuc, powoduje zaburzenia rozwoju wzrostu, zaburzenia emocjonalne, zaburzenia mowy, zespół nadpobudliwości psychoruchowej, leukemię, wady nerek, problemy ze słuchem i wzrokiem.

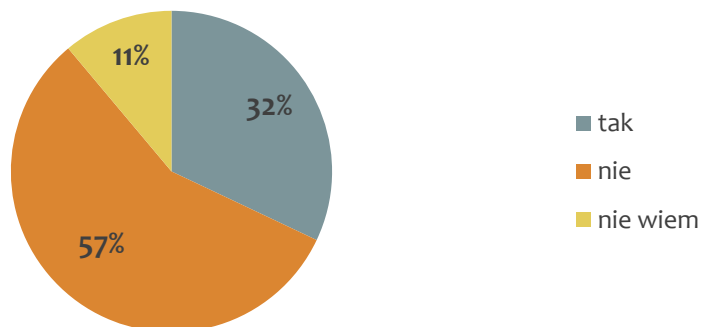
Interesująca wydaje się kwestia poglądu badanej społeczności na szkodliwość picia alkoholu w ciąży. 96% badanych zauważa, iż ma ono negatywny wpływ na rozwój dziecka. Znaczące jest, że 3% ankietowanych deklaruje brak wiedzy na temat szkodliwości picia napojów wysokoprocentowych w ciąży, natomiast 1% twierdzi, że spożywanie alkoholu w ciąży nie wpływa na rozwój płodu.

Wykres 25. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?

Jak wygląda kwestia picia alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie Sulejówka? Część badanych nie potrafiła określić, czy widziała kobiety ciężarne spożywające napoje wysokoprocentowe - 11%, a 57% podaje, że nie spotkało się z taką sytuacją. Jednak aż 32% ankietowanych spotkało na terenie gminy kobiety w ciąży, które piły alkohol.

Wykres 26. Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?

W diagnozie problemu alkoholizmu na terenie miasta pomocna może okazać się opinia mieszkańców dotycząca skali jego występowania. 30% badanych twierdzi, iż spożycie alkoholu w ich miejscowości wzrasta, 25% zauważa, że jest stałe, a 3% podaje że maleje. 42% badanych nie ma zdania na ten temat.

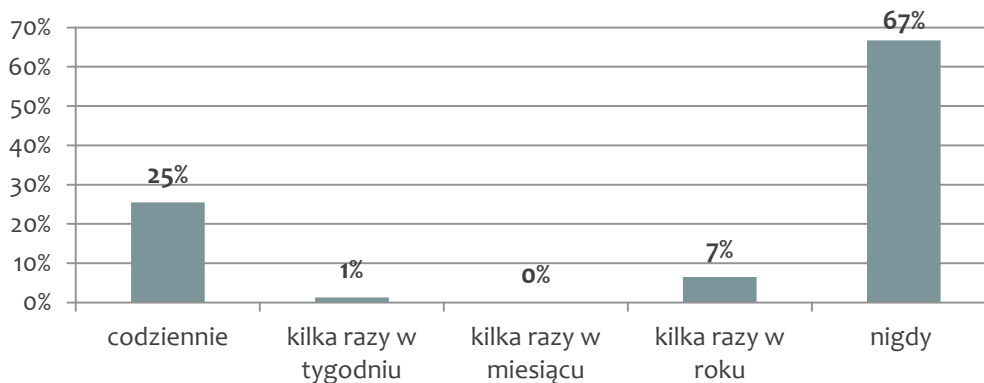
Wykres 27. Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości:

Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Kolejny blok tematyczny dotyczy problemu nikotynowego. W pierwszym pytaniu badani mieli określić, jak często palą papierosy. Ponad połowa mieszkańców miasta - 67% deklaruje, że nigdy nie paliła papierosów, zaś 25% twierdzi, że codziennie po nie sięga. Kilka razy w tygodniu z wyrobów tytoniowych korzysta 1% badanych.

Wykres 28. Jak często pali Pan/i papierosy?

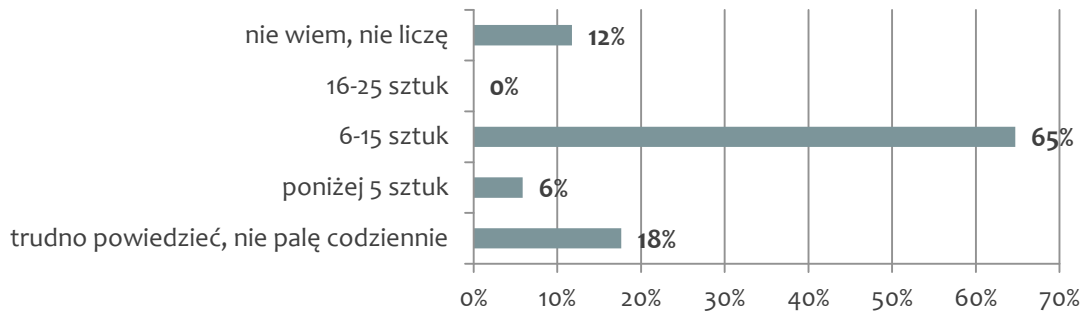

Na kolejne pytanie dotyczące palenia papierosów odpowiedź mogli udzielić tylko te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż palą papierosy.

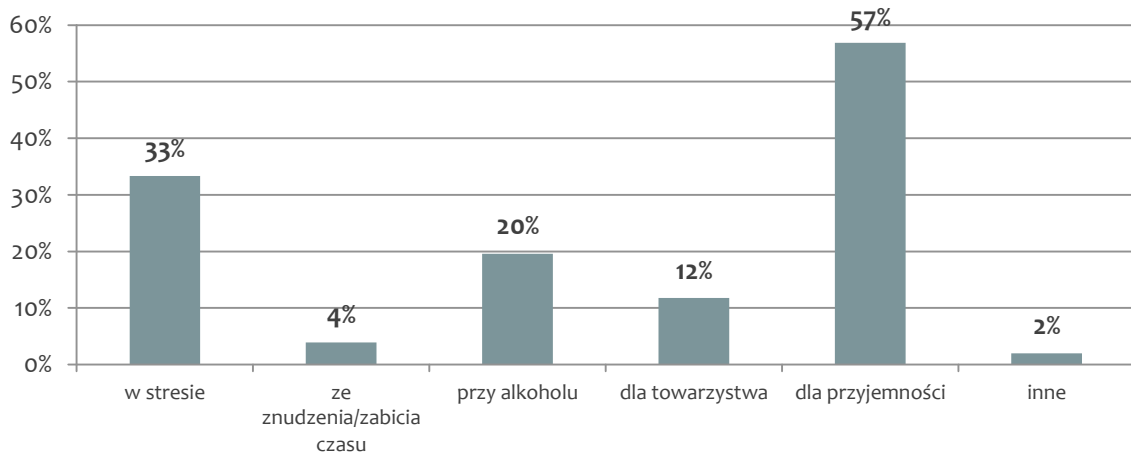
Spośród osób, które zadeklarowały się jako palące, mniej niż 5 papierosów wypala 6% badanych, 65% pali od 6 do 15 sztuk dziennie, a 12% nie liczy ilości wypalanych papierosów. 18% respondentów nie pali każdego dnia.

Wykres 29. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala?

Badani na pytanie o motywacje do podjęcia palenia papierów podali, że palą dla przyjemności - 57%. 33% ankietowanych pali w stresujących sytuacjach, 20% przy alkoholu, 12% dla towarzystwa, a 4% ze znudzenia; dla zabicia czasu.

Wykres 30. Kiedy najczęściej sięga Pan/i po papierosa?

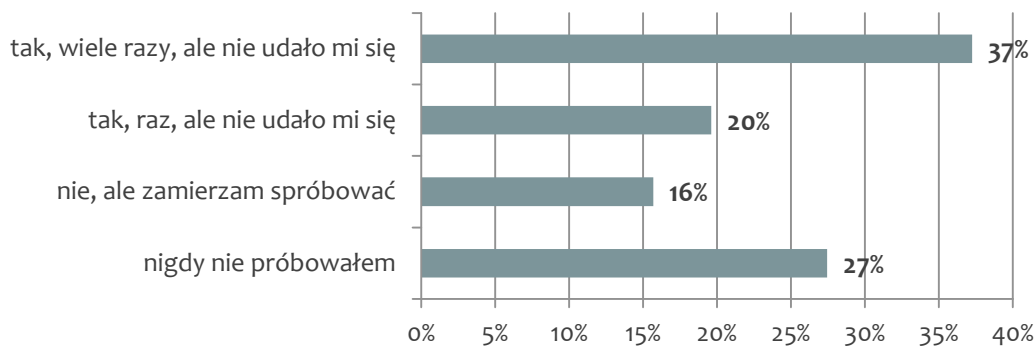

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Jak wynika z analizy danych, część palaczy papierosów nie podejmowało prób zerwania z nałogiem - 27%, zaś 16% nie miało takich prób, ale planują w przyszłości. 20% mieszkańców ma za sobą jedнокrotną próbę rzucenia palenia, ale nieskuteczną, a 37% wielokrotnie próbowało zerwać z nałogiem.

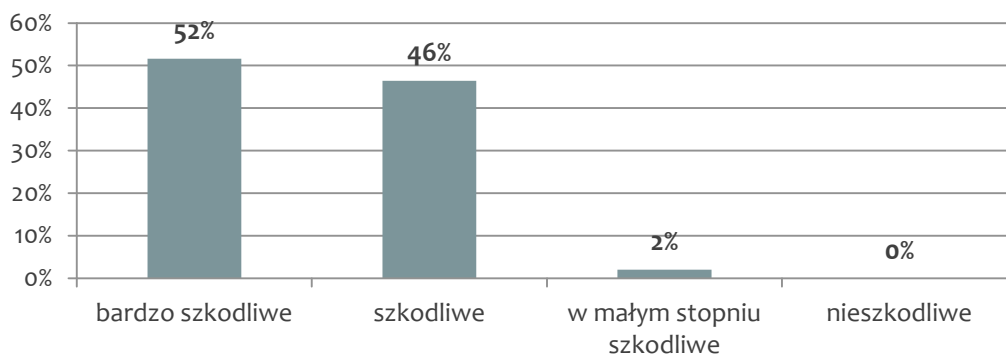
Wykres 31. Czy próbował Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?

Następne pytania dotyczą całości grupy badawczej.

Kolejnym pytaniem z zakresu palenia papierosów było określenie szkodliwości ich używania dla zdrowia. Większość ankietowanych odpowiedziało, że palenie papierosów jest bardzo szkodliwe - 52%, a 46% jest zdania, że są one szkodliwe. 2% badanych twierdzi, że używanie tytoniu jest w małym stopniu szkodliwe dla zdrowia.

Wykres 32. Jak ocenia Pan/i szkodliwość palenia papierosów dla zdrowia?

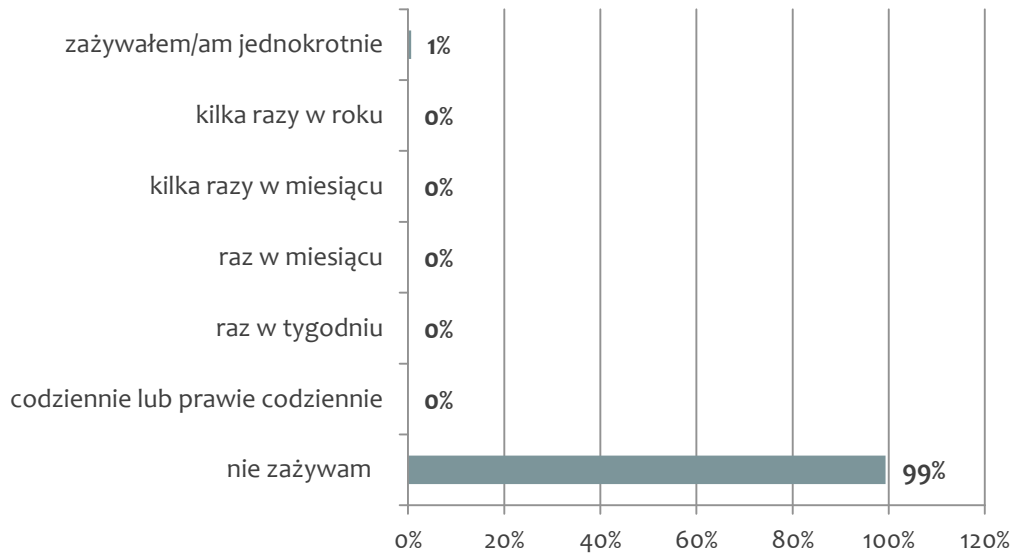
Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

W kolejnym bloku tematycznym poruszono problem używania narkotyków z perspektywy dorosłych mieszkańców. Celem było poznanie opinii oraz doświadczeń respondentów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

W pierwszym pytaniu ankietowani zostali zapytani o zażywanie narkotyków. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi badanych mieszkańców Sulejówka, 1% z nich zażywał środki psychoaktywne raz w życiu.

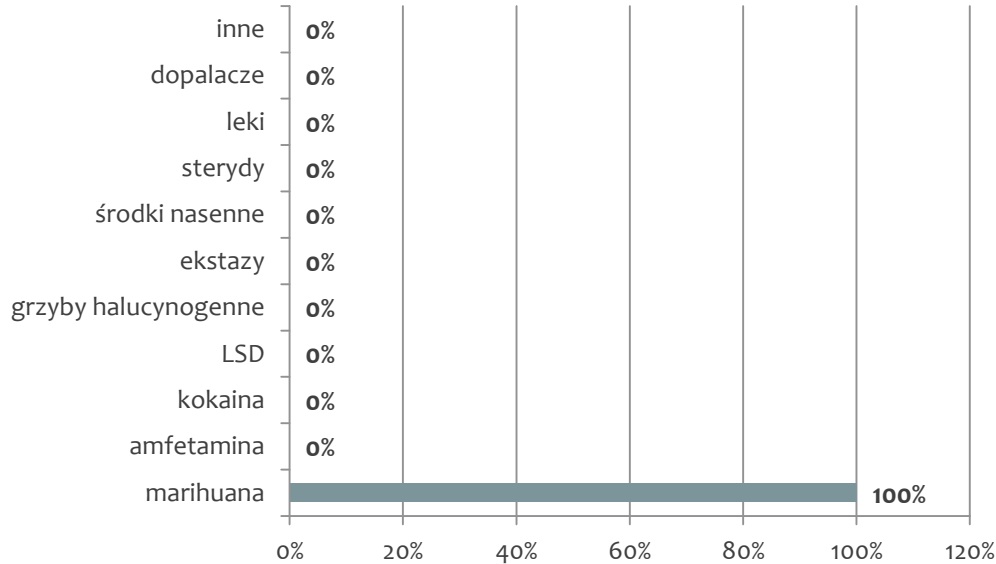

Wykres 33. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?

Osoby, którzy zażywały środki psychoaktywne twierdzą, że stosowali tylko marihuanę – 100%.

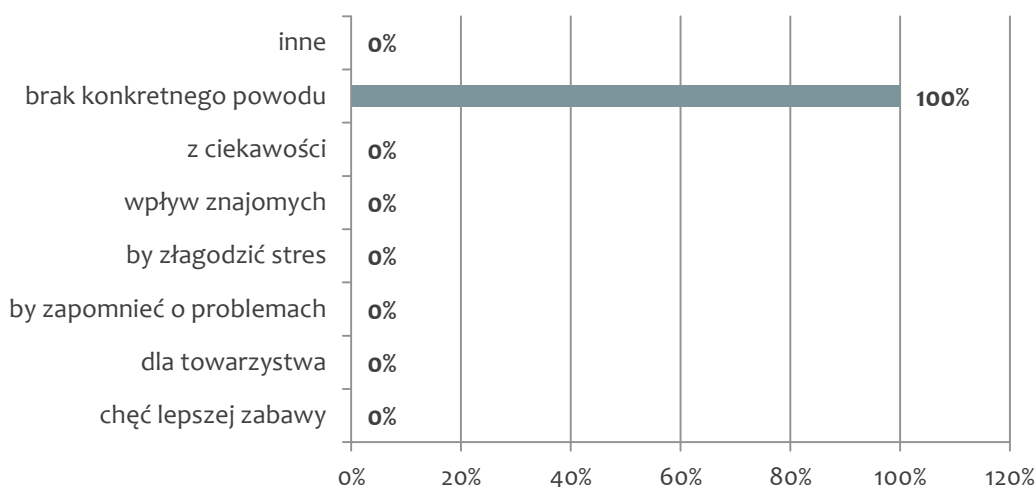
Wykres 34. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, badani po marihuanę sięgnęli bez konkretnego powodu – 100%.

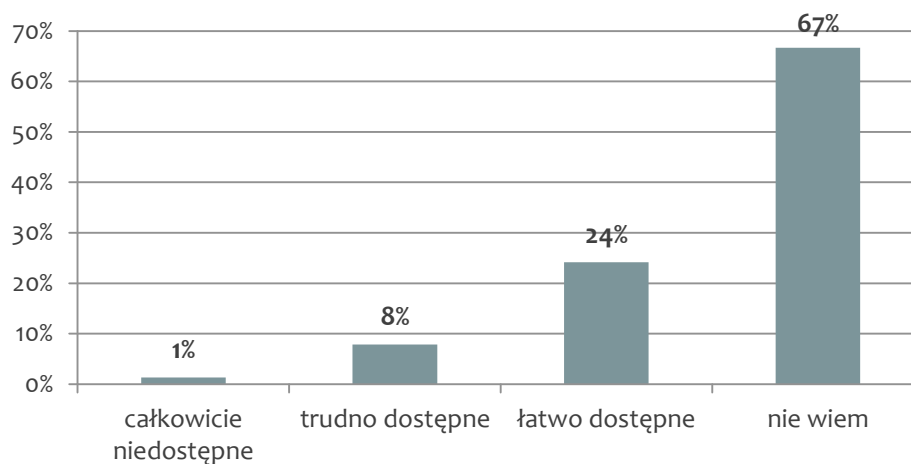

Wykres 35. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?

Na pytanie dotyczące możliwości pozyskania narkotyków na terenie zamieszkiwanej miejscowości, większość respondentów odpowiedziało, że nie wie czy istnieje możliwość zakupu narkotyków – 67%. Część mieszkańców społeczności twierdzi, że jest łatwy dostęp do środków psychoaktywnych - 24%, natomiast 8% badanych podaje, że są trudno dostępne. Dla 1% badanych narkotyki są całkowicie niedostępne.

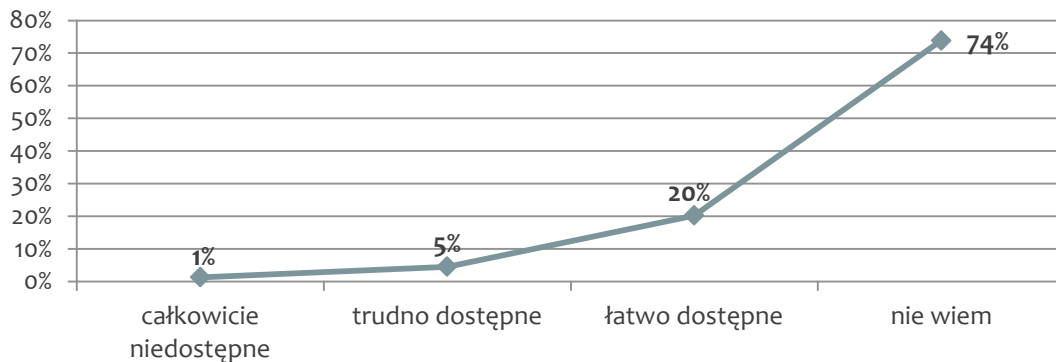
Wykres 36. Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

Ankietowani w pytaniu o możliwość pozyskania dopalaczy na terenie miejsca zamieszkania, mieli ocenić czy istnieją trudności w ich zdobyciu. 20% badanych twierdzi, że pozyskanie dopalaczy jest łatwe, natomiast trudno dostępne są w opinii 5%. 1% mieszkańców uważa, że dopalacze w ich miejscu zamieszkania są całkowicie niedostępne. 74% badanej społeczności nie potrafi ocenić, czy można pozyskać dopalacze w miejscu ich zamieszkania.

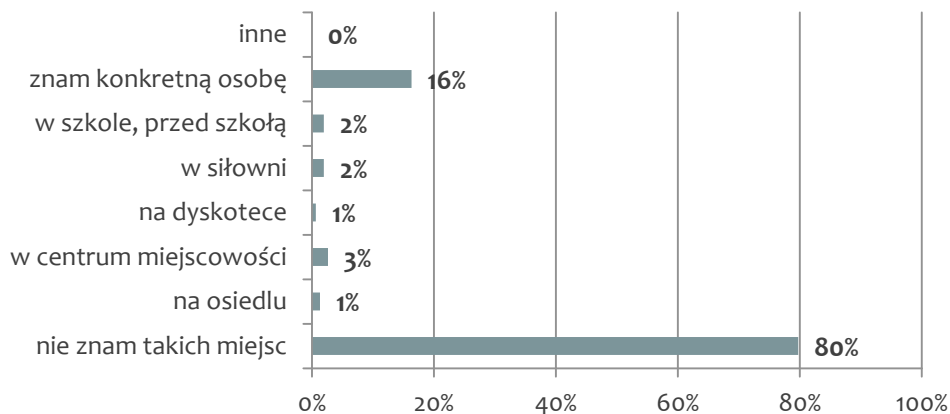

Wykres 37. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

W odniesieniu do wcześniejszego pytania, poproszono respondentów o wskazanie, gdzie w swojej miejscowości mogą nabyć narkotyki lub dopalacze. 80% mieszkańców odpowiedziało, że nie zna takich miejsc. Wynikać to może z obawy o poniesienie konsekwencji prawnych przez siebie, bądź z obawy przed osobami rozprowadzającymi substancje psychoaktywne. Pozostali mieszkańcy uważają, że środki psychoaktywne można dostać w centrum miejscowości – 3%, szkole, przed szkołą - 2%, w siłowni – 2%, na dyskotece – 1% oraz na osiedlu – 1%. 16% badanej społeczności zna konkretną osobą handlującą narkotykami i/lub dopalaczami.

Wykres 38. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?

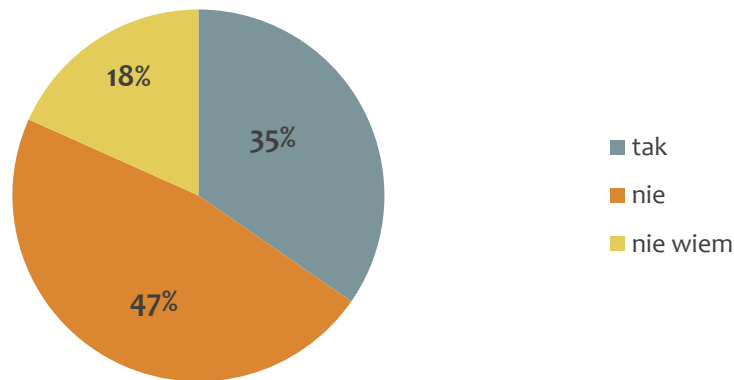
Problem przemocowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Problem przemocowy to kolejne zagadnienie poruszane w niniejszej diagnozie. Ma ono na celu nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także sprawdzenie czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe.

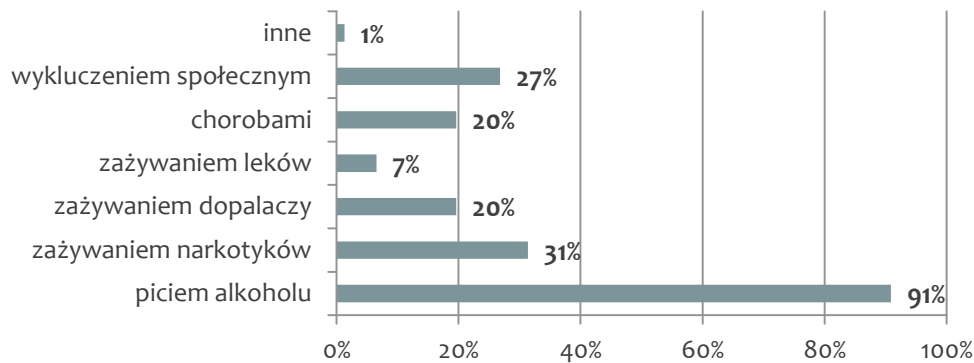
Warto zwrócić uwagę, że aż 35% badanych zna osobę w swoim otoczeniu doświadczającą przemocy w domu. 47% ankietowanych nie zna takich osób, natomiast 18% nie posiada wiedzy na ten temat.

Wykres 39. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

Większość badanych twierdzi, że problem przemocy związany jest z nadużywaniem alkoholu - 91%. 31% ankietowanych stosowanie przemocy wiąże z zażywaniem narkotyków, 27% z wykluczeniem społecznym, 20% z chorobami i zażywaniem dopalaczy, a 7% wskazało na zażywanie leków.

Wykres 40. Czy Pana/i zdaniem problem przemocy domowej związany jest z:

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

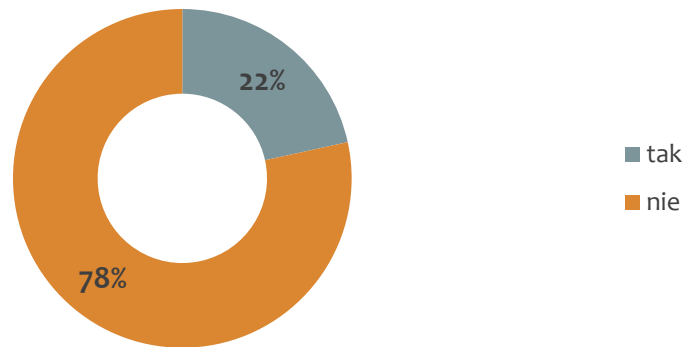
Długotrwałe pozostawanie w kręgu destrukcyjnego oddziaływania przemocy wiąże się z przeżywaniem bardzo silnych i trudnych emocji, które mają wpływ na sposób myślenia o sobie ofiar, świadków i sprawców oraz na ich relacje z otoczeniem. Groźne jest to, że skutki psychologiczne pozostawania w relacji opartej na przemocy obserwujemy jeszcze po wielu latach od jej zakończenia.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), na podstawie wieloletnich badań, prowadzonych w różnych krajach świata, stwierdziła że przemoc, zarówno ze strony dorosłych, jak i przemoc rówieśnicza, stanowi jedno z największych zagrożeń dla zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Jest również przyczyną urazów fizycznych i może prowadzić do śmierci. Przemoc ze strony rówieśników jest uznawana za najpoważniejszy czynnik ryzyka związany ze szkołą, wpływający na rozwój różnorodnych problemów w obszarze zdrowia psychicznego i jego zaburzeń.

Badani mieszkańcy zostali zapytani, czy zdarzyło się im doświadczyć przemocy. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 23% ankietowanych, natomiast większość – 78% nie ma takich doświadczeń.

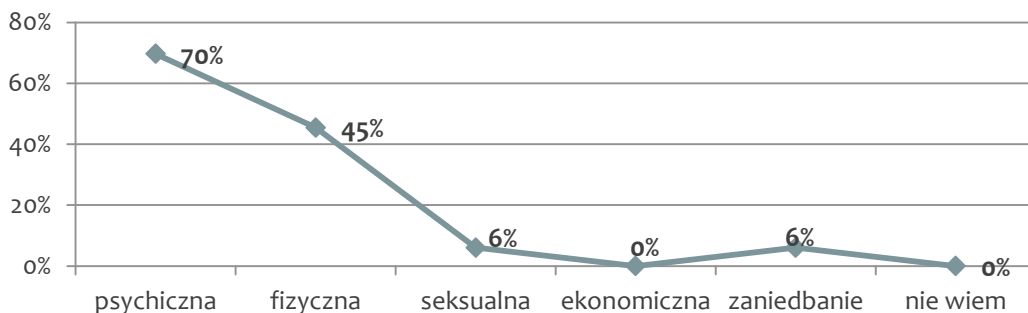
Wykres 41. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

Na kolejne pytanie dotyczące doświadczenia przemocy odpowiedź mogli udzielić tylko te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż doświadczyły przemocy.

Osoby które doświadczyły przemocy, przyznały że była to przede wszystkim przemoc psychiczna - 70% i fizyczna – 45%. 6% badanych doświadczyło przemocy seksualnej i zaniedbania.

Wykres 42. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznała?

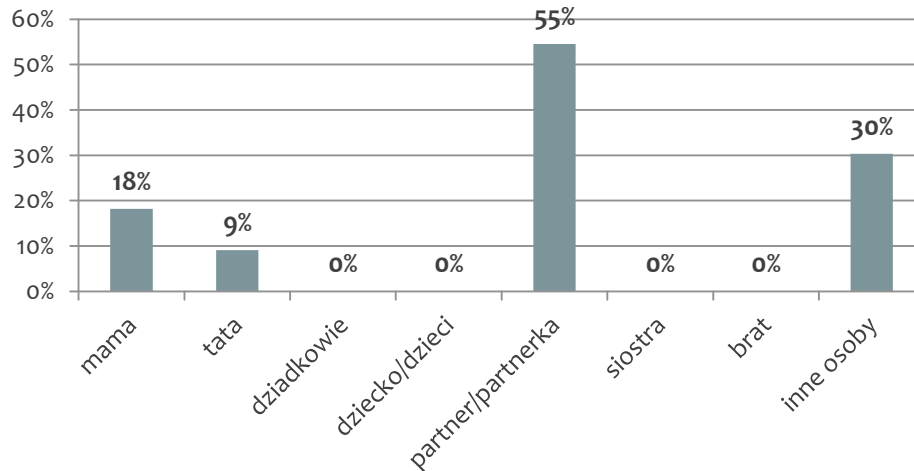

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Osoby które doznały przemocy twierdzą, że sprawcą był przede wszystkim partner/partnerka - 55%. Pozostali wskazali na: mamę - 18% i tatę – 9%. Inne osoby stosowały przemoc w stosunku do 30% ankietowanych.

Wykres 43. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

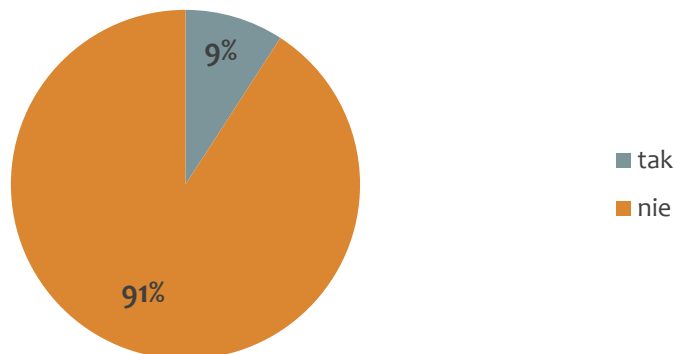

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następne pytanie dotyczy całości grupy badawczej.

W kolejnym pytaniu badani mieli określić, czy zdarzyło się im zastosować zachowania przemocowe wobec innej osoby. Jak wynika z analizy danych, 9% respondentów dopuściło się zachowań przemocowych w stosunku do innych osób. Większość – 91% nie ma takich doświadczeń

Wykres 44. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?

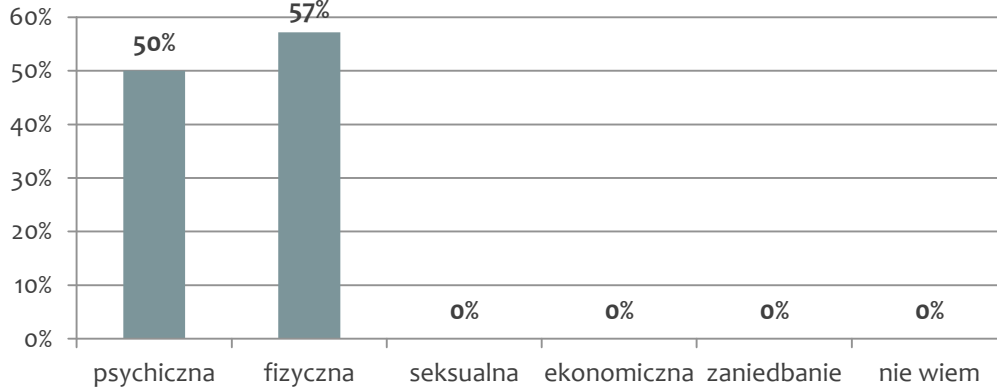

Na kolejne pytanie dotyczące doświadczenia przemocy odpowiedź mogli udzielić tylko te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż stosowały przemoc.

Badani dopuszczający się zachowań przemocowych, podają, że najczęściej stosowali przemoc fizyczną – 57% oraz psychiczną – 50%.

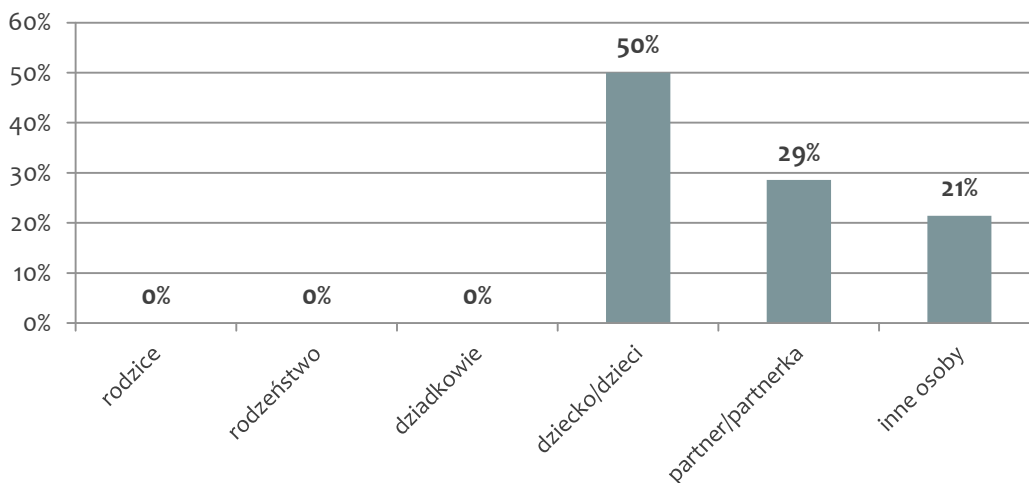
Wykres 45. Jakiego rodzaju zastosował Pan/i przemoc?

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Badani, zachowana przemocowe najczęściej stosowali wobec dzieci – 50% oraz partnera/partnerki – 29%. W stosunku do innych osób zachowań przemocowych dopuściło się 21% respondentów.

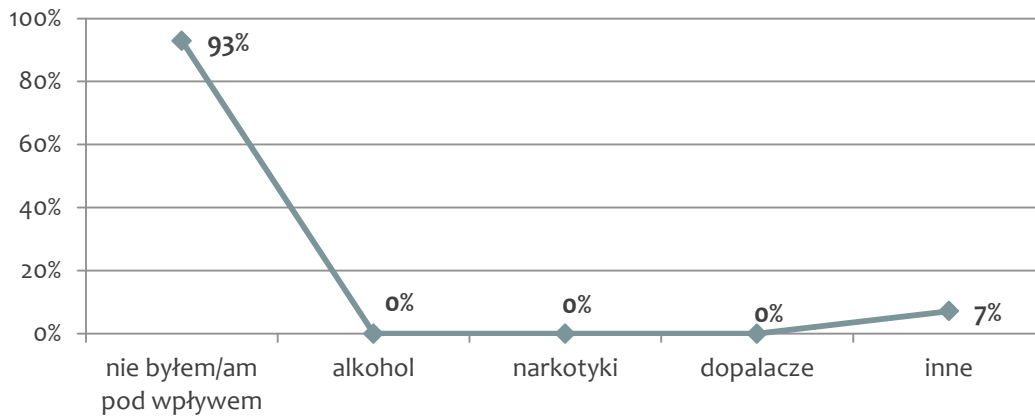
Wykres 46. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe?

93% badanych, którzy dopuścili się przemocy twierdzi, że w trakcie jej stosowania nie byli pod wpływem substancji psychoaktywnych. 7% wskazało na inne, bliżej nie określone środki psychoaktywne.

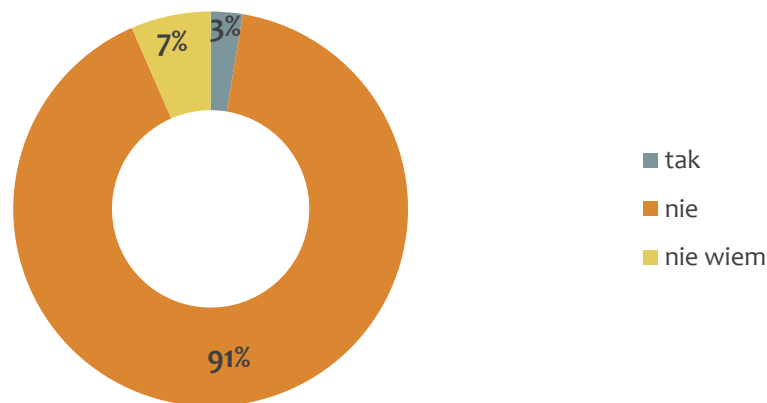

Wykres 47. Stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?

3% badanej społeczności twierdzi, że stosowanie przemocy można usprawiedliwić, natomiast 91% jest zdania, iż nie ma wytłumaczenia dla zachowań przemocowych. 7% ankietowanych nie wypowiedziało się jednoznacznie na ten temat.

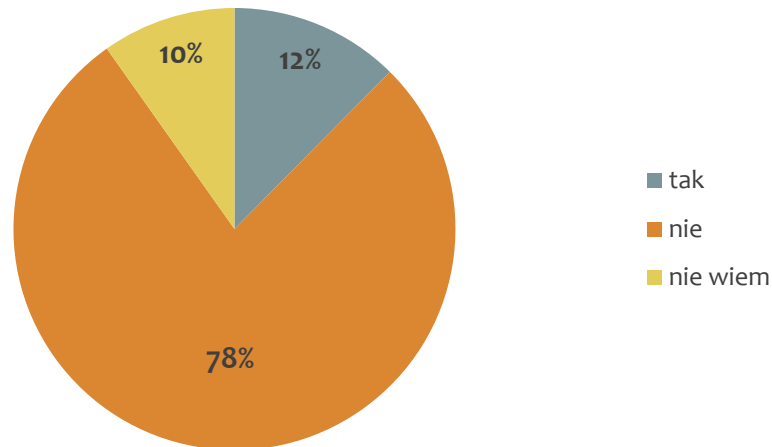
Wykres 48. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

Zdecydowana większość badanych - 7% uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dziecka nie jest dobrą metodą wychowawczą, co potwierdzają liczne badania naukowe, które wskazują, że skutkiem tego jest obniżenie więzi emocjonalnej między dzieckiem a rodzicem. 12% popiera praktykowanie karania fizycznego dzieci, zaś 10% nie ma zdania na ten temat.

Wykres 49. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

Działania profilaktyczne

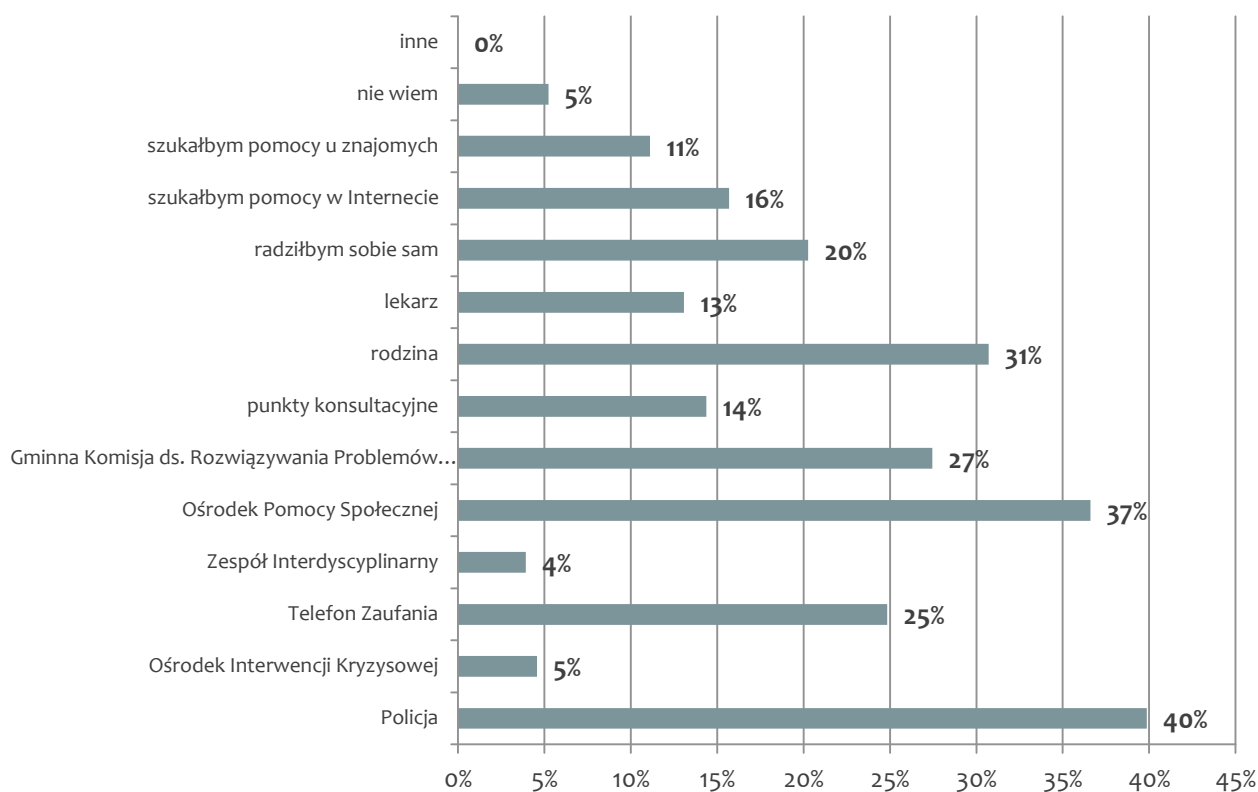
Profilaktyka społeczna jest to system metod i środków mających na celu usuwanie przyczyn ujemnych zjawisk społecznych i stwarzanie warunków prawidłowego funkcjonowania i rozwoju jednostek oraz grup społecznych.

Niniejszy rozdział poświęcony będzie działaniom profilaktycznym prowadzonym przez miasto. Jego celem jest również przedstawienie wiedzy mieszkańców na temat kwestii związanych z uzależnieniami oraz przemocą.

W razie problemu przemocy bądź uzależnień w rodzinie dorośli mieszkańcy udaliby się po pomoc do Policji - 40%, a także do MOPS – 37%, MKRPA – 27% i Telefonu Zaufania – 25%. 31% wskazało na rodzinę, 14% na punkty konsultacyjne, 13% na lekarza, a 5% na Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Jak wynika z odpowiedzi badanych, 20% w przypadku problemu uzależnień lub przemocy radziłoby sobie samemu, 16% szukałoby pomocy w Internecie, a 11% u znajomych.

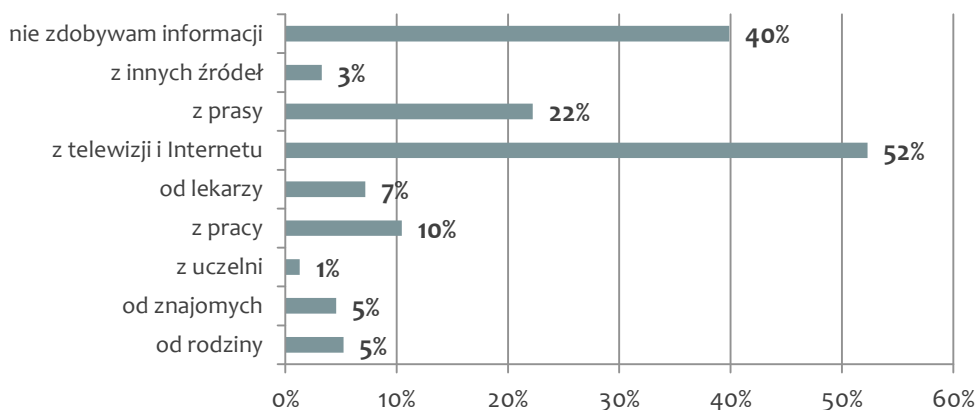
Wykres 50. Do kogo zwróciłby się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień lub/i przemocy w rodzinie?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Badani mieszkańcy Sulejówka wiedzą na temat konsekwencji nadużywania środków psychoaktywnych czerpią głównie z telewizji i Internetu – 52%. W pozostałej kolejności respondenci wskazali na prasę – 22%, pracę – 10%, lekarza – 7%, znajomych – 5% i rodzinę – 5%. 40% ankietowanych podaje, że nie zdobywa wiedzy na temat konsekwencji nadużywania substancji psychoaktywnych.

Wykres 51. Skąd czerpie Pan/i informacje o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych?

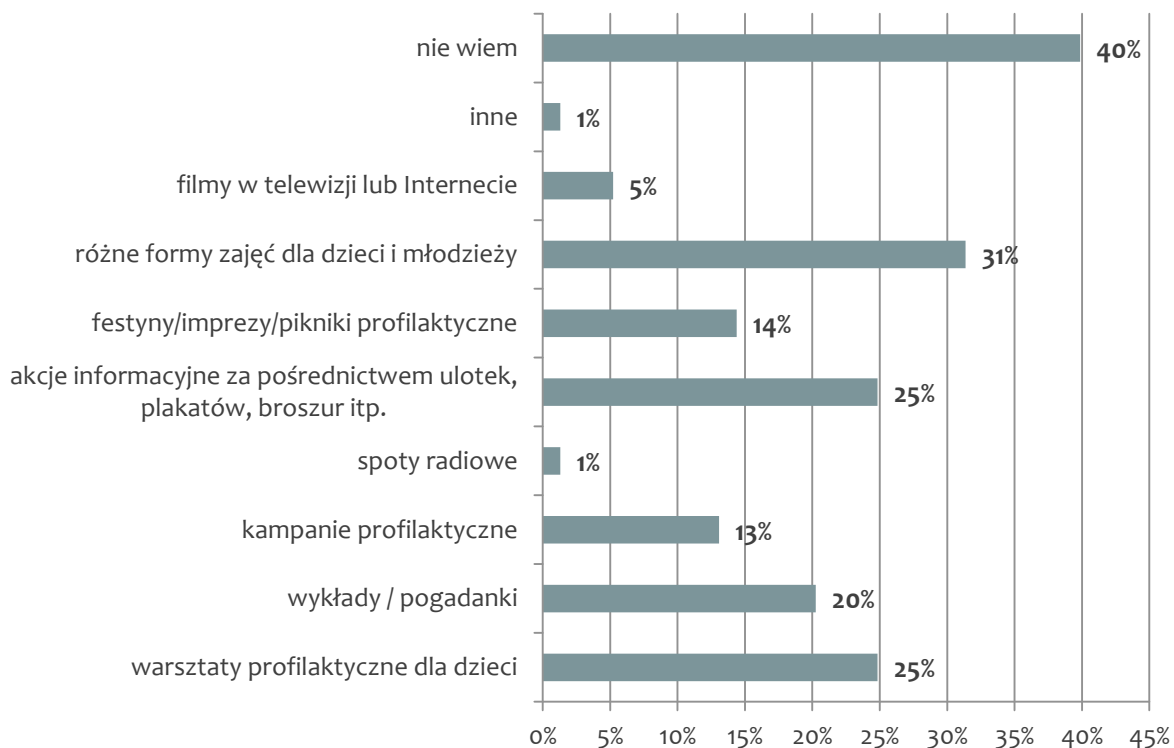

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

40% mieszkańców nie wie, jakie działania profilaktyczne podejmuje miasto, aby ograniczyć popyt na zażywanie narkotyków lub dopalaczy. 31% badanych wskazało na różne formy zajęć dla dzieci i młodzieży, 25% na warsztaty i pogadanki, kolejne 25% na akcje informacyjne ze pośrednictwem ulotek i plakatów. 20% ankietowanych podaje, że miasto prowadzi warsztaty/pogadanki, 14% wskazało na festyny/imprezy profilaktyczne, 13% na kampanie profilaktyczne, 5% na filmy w telewizji i Internecie, a 1% na spoty radiowe. 40% mieszkańców nie ma wiedzy na temat prowadzonych działań profilaktycznych.

Wykres 52. Jakie działania według Pana/i podejmuje miasto, aby ograniczyć popyt na zażywanie narkotyków lub dopalaczy?

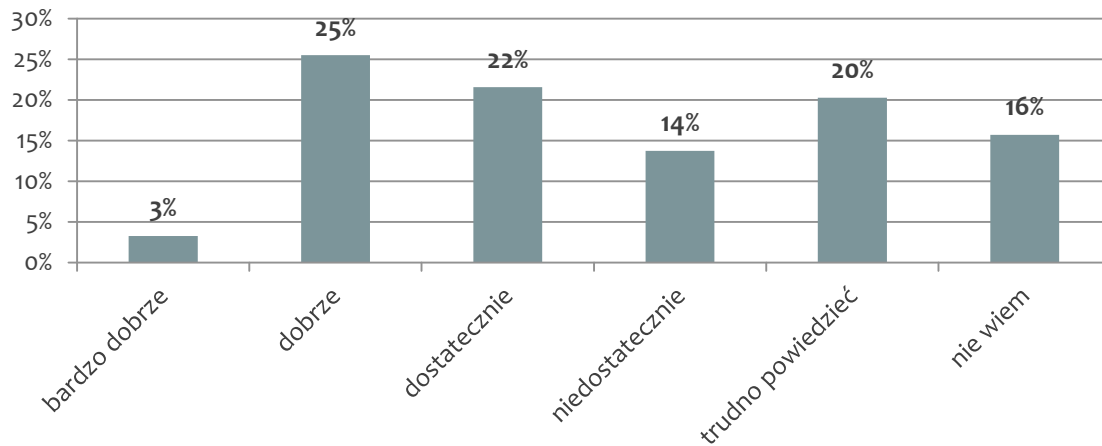

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Z zebranych danych wynika, że część mieszkańców działania władz lokalnych związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych oceniają dobrze - 25%. 22% mieszkańców działania podejmowane przez miasto ocenia dostatecznie, zaś 14% wystawia notę niedostateczną. Zaangażowanie miasta w sprawy mieszkańców bardzo dobrze ocenia 3% respondentów, zaś 20% nie miało zdania na ten temat. 16% nie ma wiedzy na temat stopnia zaangażowania władz lokalnych w problemy mieszkańców.

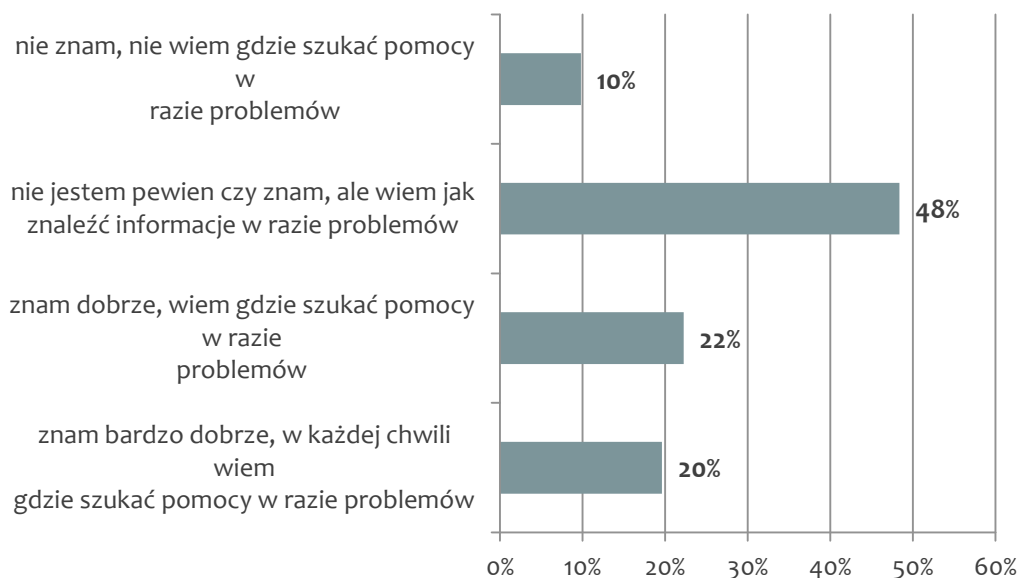

Wykres 53. Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?

Niepokojący jest fakt, że tylko 20% mieszkańców zna bardzo dobrze dane kontaktowe do instytucji pomocowych i wie gdzie szukać wsparcia w razie problemów, a 22% zna je dobrze. Aż 48% respondentów nie jest pewnych czy zna dane instytucji, zaś 10% nie zna ich i nie wie gdzie w razie problemów mogliby szukać pomocy.

Wykres 54. Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

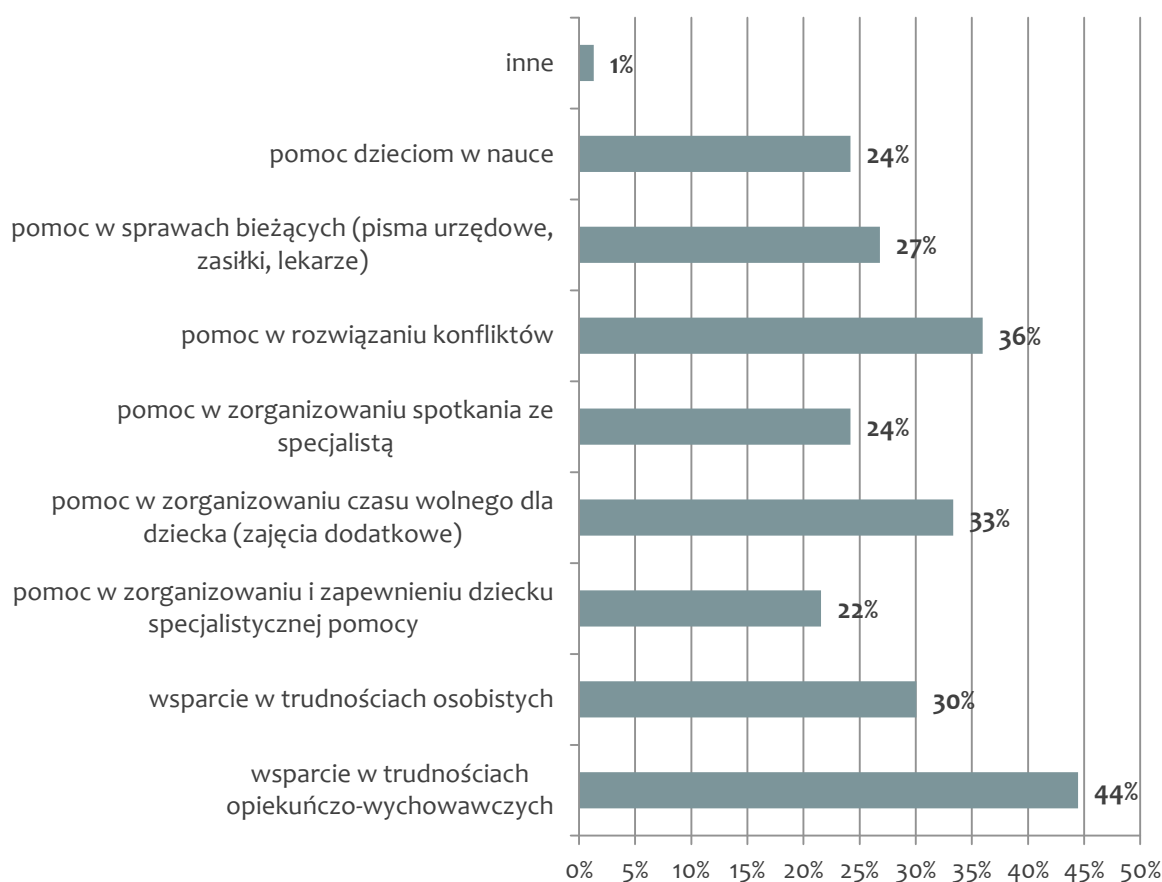
Wspieranie rodziny

W ostatnim bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia działań na rzecz rodziny prowadzonych w Sulejówku. W pierwszym pytaniu badani mieli określić, w jakich obszarach rodziny zamieszkujące miasto potrzebują pomocy i wsparcia. Jako główną potrzebę rodzin

badani wskazali na wsparcie w trudnościach opiekuńczo-wychowawczych – 44%, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów – 36%, pomoc w zorganizowaniu czasu wolnego dla dziecka (zajęć dodatkowych) – 33% i wsparcie trudnościach osobistych – 30%. W dalszej kolejności zostało wymienione: pomoc w sprawach bieżących (pisma urzędowe, zasiłki, lekarze) – 27%, pomoc dziecku w nauce – 24%, pomoc w zorganizowaniu spotkania ze specjalistą – 24%, pomoc w zorganizowaniu czasu wolnego dla dziecka – 22%.

Wykres 55. Proszę ocenić, w jakim zakresie rodziny zamieszkujące miasto potrzebują wsparcia i pomocy:

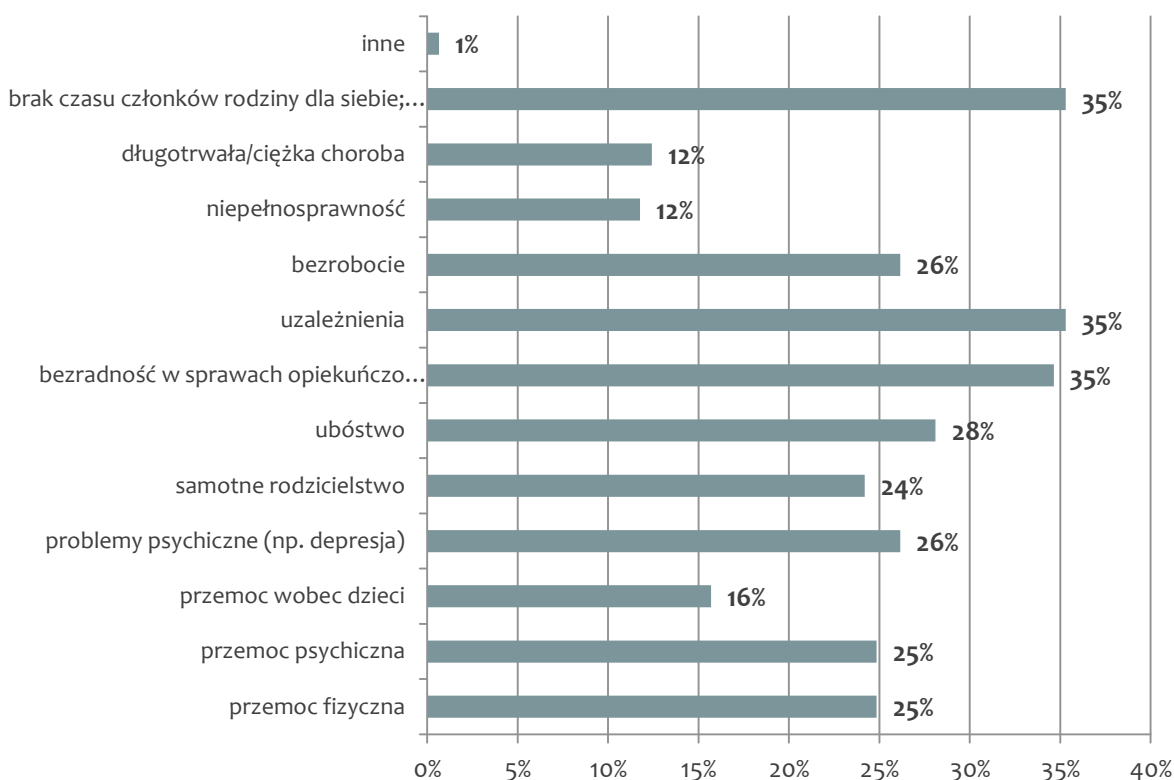

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu badani mieli określić jakie problemy najczęściej występują w rodzinach na terenie ich zamieszkania. Głównymi problemami rodzin w Sulejówku są: uzależnienia – 35%, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 35%, brak czasu członków rodziny dla siebie; zanik więzi rodzinnych – 35%. W dalszej kolejności ankietowani wymienili: ubóstwo – 28%, problemy psychiczne (np. depresja) – 26%, bezrobocie – 26%, przemoc psychiczna i fizyczna – 25%, samotne rodzicielstwo – 24%, przemoc wobec dzieci – 16%, niepełnosprawność – 12% i długotrwała/ciężka choroba – 12%.

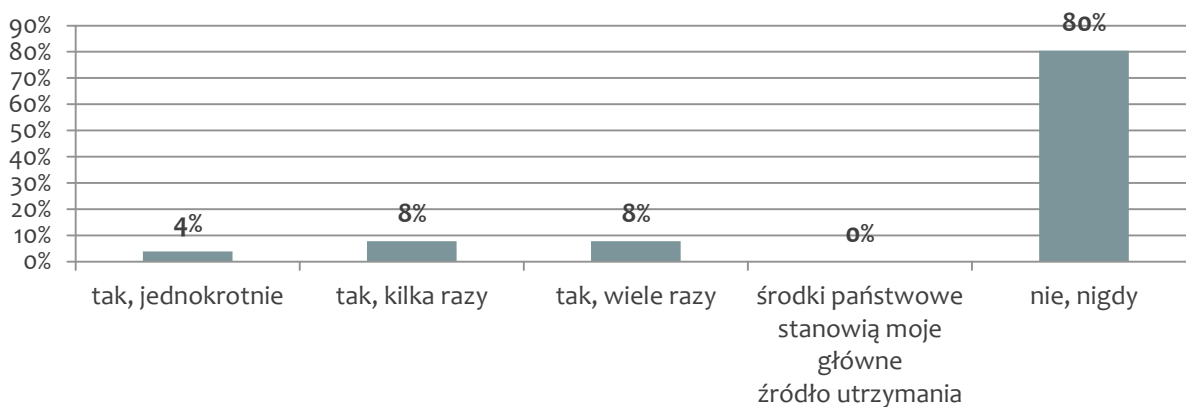
Wykres 56. Proszę ocenić, jakie problemy najczęściej występują w rodzinach na terenie Pana/i miejsca zamieszkania?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Jak wynika z analizy danych, większość badanych nigdy nie korzystała z pomocy oferowanej przez Miejskiego Ośrodek Pomocy Społecznej – 80%. 8% badanych kilka razy korzystało z pomocy MOPS w zakresie wspierania rodziny, kolejne 8% wiele razy. 4% ankietowanych jednokrotnie skorzystało ze wsparcia MOPS.

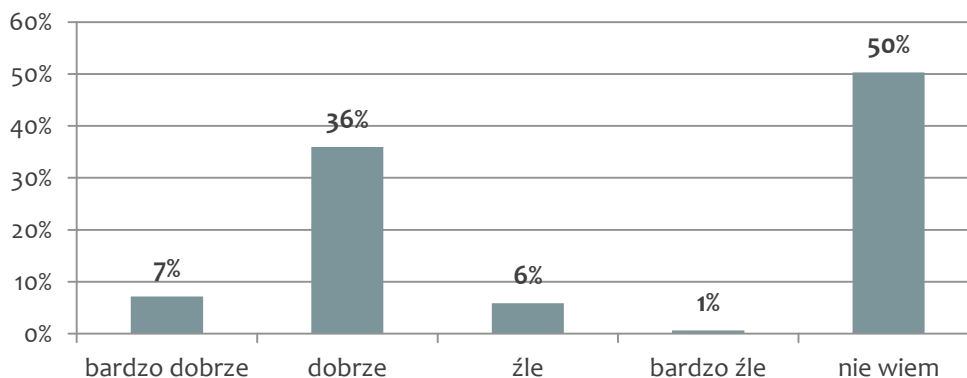
Wykres 57. Czy zdarzyło się Panu/i korzystać z pomocy oferowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej z zakresu wspierania rodziny?

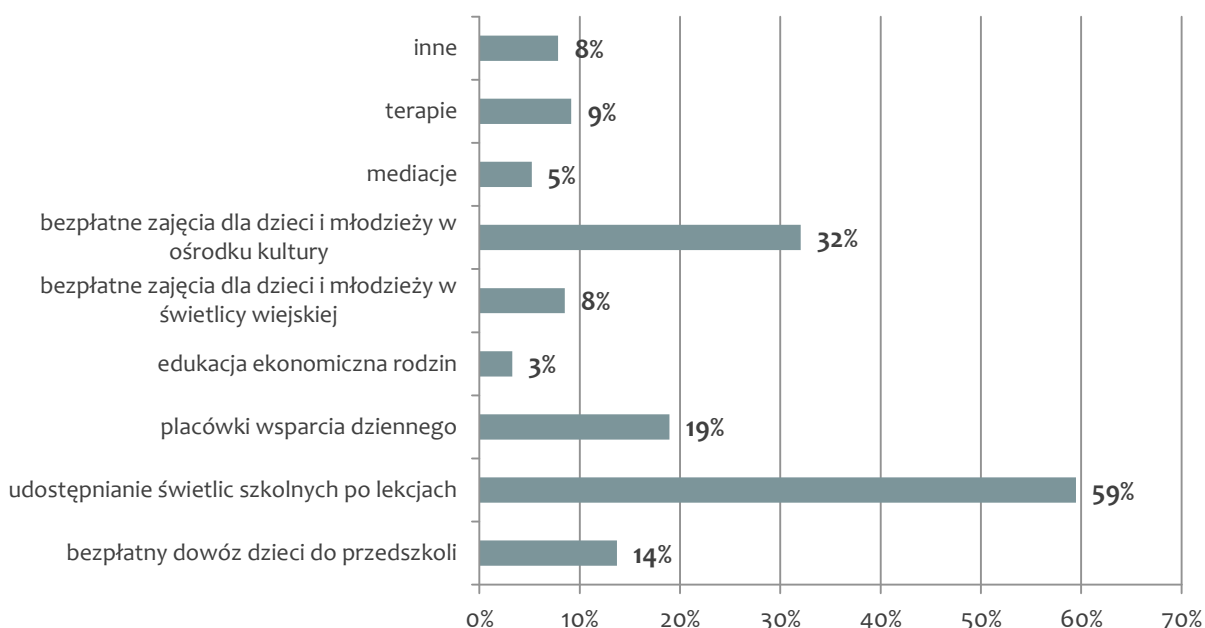
Zadawalający jest fakt, że skuteczność działań miasta z zakresu wspierania rodziny dobrze ocenia 36% badanych, a bardzo dobrze – 7%. Tylko 6% respondentów źle ocenia te działania, 50% nie ma wiedzy na ten temat.

Wykres 58. Jak ocenia Pan/i skuteczność działań z zakresu wspierania rodziny podejmowanych przez miasto?

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi respondentów, miasto w ramach działań na rzecz rodziny udostępnia świetlice szkolne po lekcjach – 52%, jak również organizuje bezpłatne zajęcia dla dzieci i młodzieży w ośrodku kultury oraz prowadzi placówki wsparcia dziennego – 19%. W dalszej kolejności badani mieszkańcy wskazali na bezpłatny dowóz dzieci do przedszkoli – 14%, terapię – 9%, bezpłatne zajęcia dla dzieci i młodzieży w świetlicy miejskiej – 8%, mediacje – 5%, edukację ekonomiczną rodzin – 3%.

Wykres 59. Jakie działania (usługi, inicjatywy) w Pana/i miasta świadczy na rzecz rodzin?

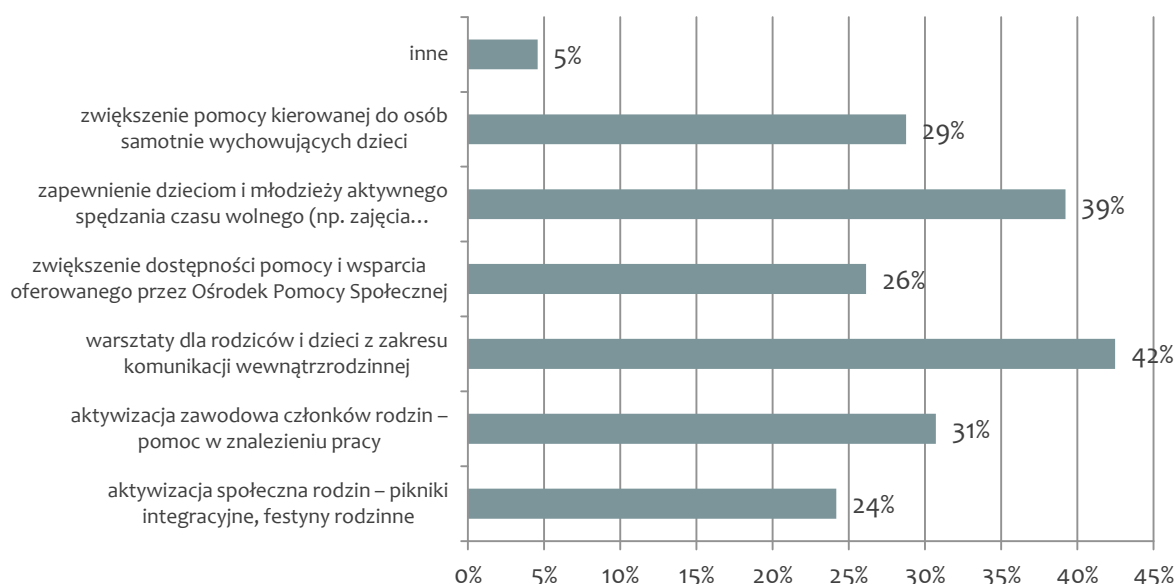

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W opinii respondentów, miasto w ramach działań na rzecz rodziny powinno przeprowadzić warsztaty dla rodziców i dzieci z zakresu komunikacji wewnątrzrodzinnej – 42%, zapewnić dzieciom i młodzieży aktywne spędzanie wolnego czasu (np. zajęcia pozalekcyjne, świetlice środowiskowa) – 39%, jak również prowadzić aktywizację zawodową członków rodzin – pomoc w znalezieniu pracy - 31% oraz zwiększenie pomocy kierowanej do osób samotnie wychowujących dzieci – 29%. W dalszej kolejności ankietowani wskazali na: zwiększenie dostępności pomocy i wsparcia oferowanego przez MOPS – 26% oraz aktywizację społeczną rodzin – pikniki integracyjne, festyny rodzinne – 24%.

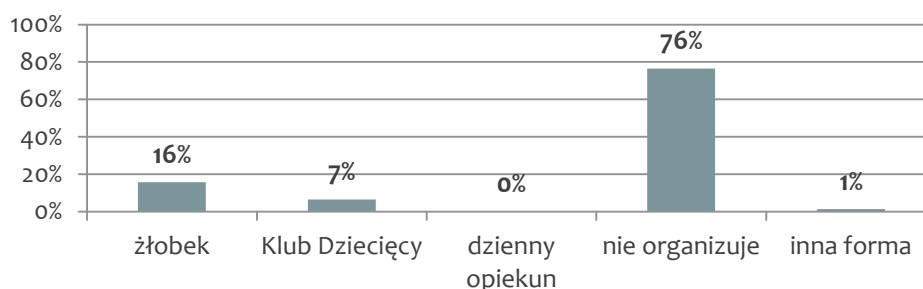
Wykres 60. Jakie działania z zakresu wspierania rodziny powinno Pana/i zdaniem podjąć miasto?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W ostatnim pytaniu ankietowani mieli określić, czy miasto organizuje opiekę nad dziećmi do lat 3. Większość ankietowanych – 76% jest zdania, że gmina nie organizuje opieki nad dzieckiem do 3 roku życia, natomiast 16% twierdzi, że funkcjonuje żłobek. 7% wskazało na Klub Dziecięcy, a 1% na inną formę opieki.

Wykres 61. Czy miasto organizuje opiekę nad dziećmi do lat 3?

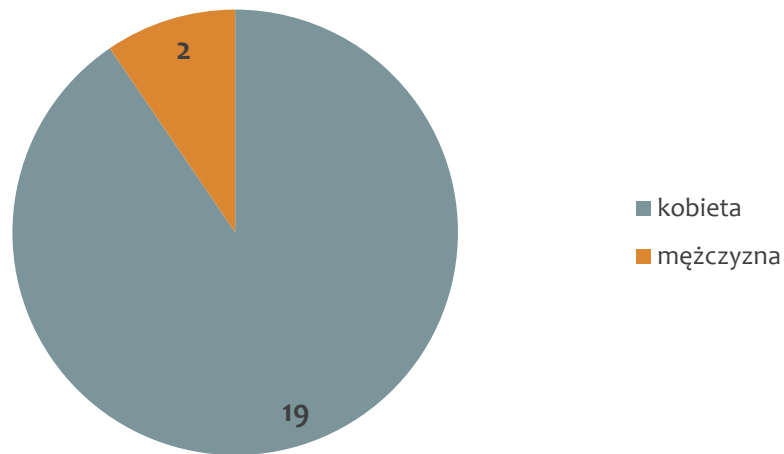

Badanie pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Struktura badanej próby

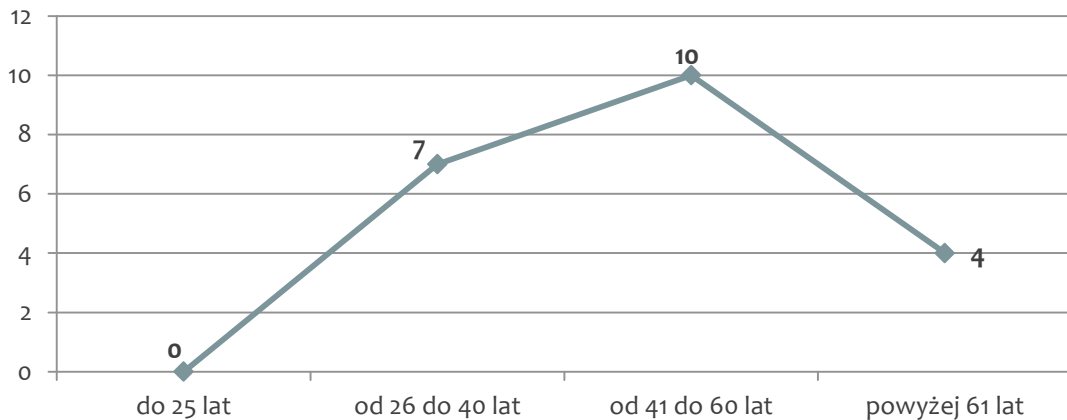
W badaniu diagnozującym problemy rodzin w Sulejówku brało udział 21 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – 19 kobiet i 2 mężczyzn.

Wykres 62. Płeć:

Najliczniejszą część badanej próby stanowiły osoby między 41 a 60 rokiem życia (10 osób). Między 26 a 40 rokiem życia było 7 ankietowanych, natomiast 4 respondentów miało więcej niż 61 lat.

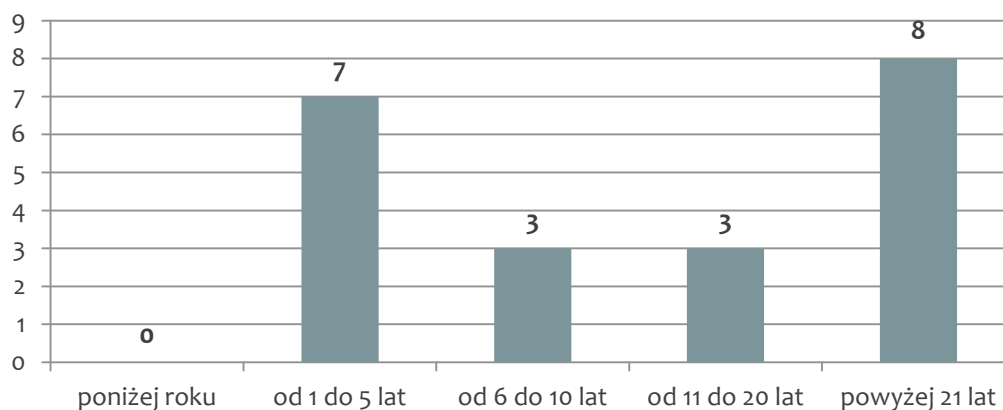
Wykres 63. Pana/i wiek mieści się w przedziale:

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi respondentów, 8 z nich w instytucji pomocowej pracuje powyżej 21 lat, natomiast 7 osób ma staż pracy mieszczący się w przedziale między 1 a 5 lat. Między 6 a 10 lat w instytucji pomocowej pracują 3 osoby, również 3 ankietowanych ma staż pracy mieszczący się w przedziale 11 a 20 lat.

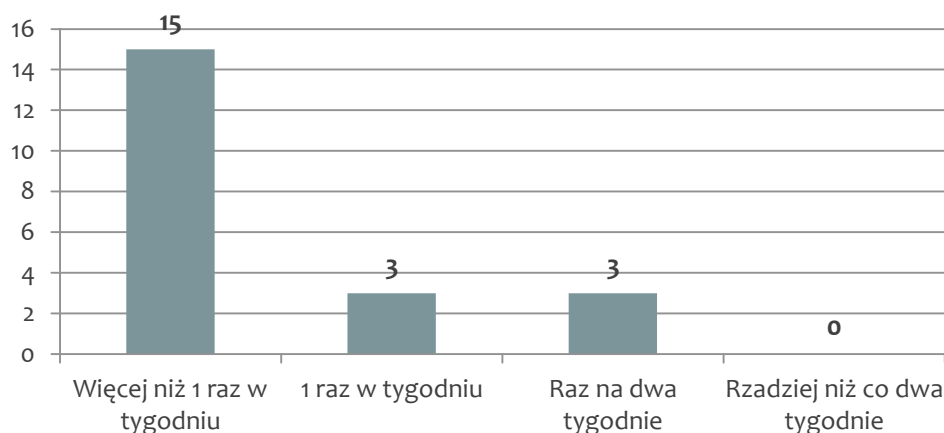
Wykres 64. Od ilu lat pracuje Pan/i w instytucji pomocowej?

Działania pracowników MOPS na rzecz rodziny

W niniejszym podrozdziale zostaną poruszone kwestie działań MOPS w Sulejówku podejmowanych na rzecz wspierania rodziny. Większość pracowników MOPS (15 osób) w ramach swojej pracy kontaktuje się z rodzinami częściej niż 1 raz w tygodniu. 3 badanych ze swoimi podopiecznymi kontaktuje się raz w tygodniu, kolejne 3 osoby – raz na dwa tygodnie. Częstotliwość kontaktów pracownika MOPS z klientami zależy od potrzeb i konieczności podjęcia kontaktu. Asystenci rodziny sprawują w swojej pracy zawodowej opiekę nad 8 rodzinami każdy.

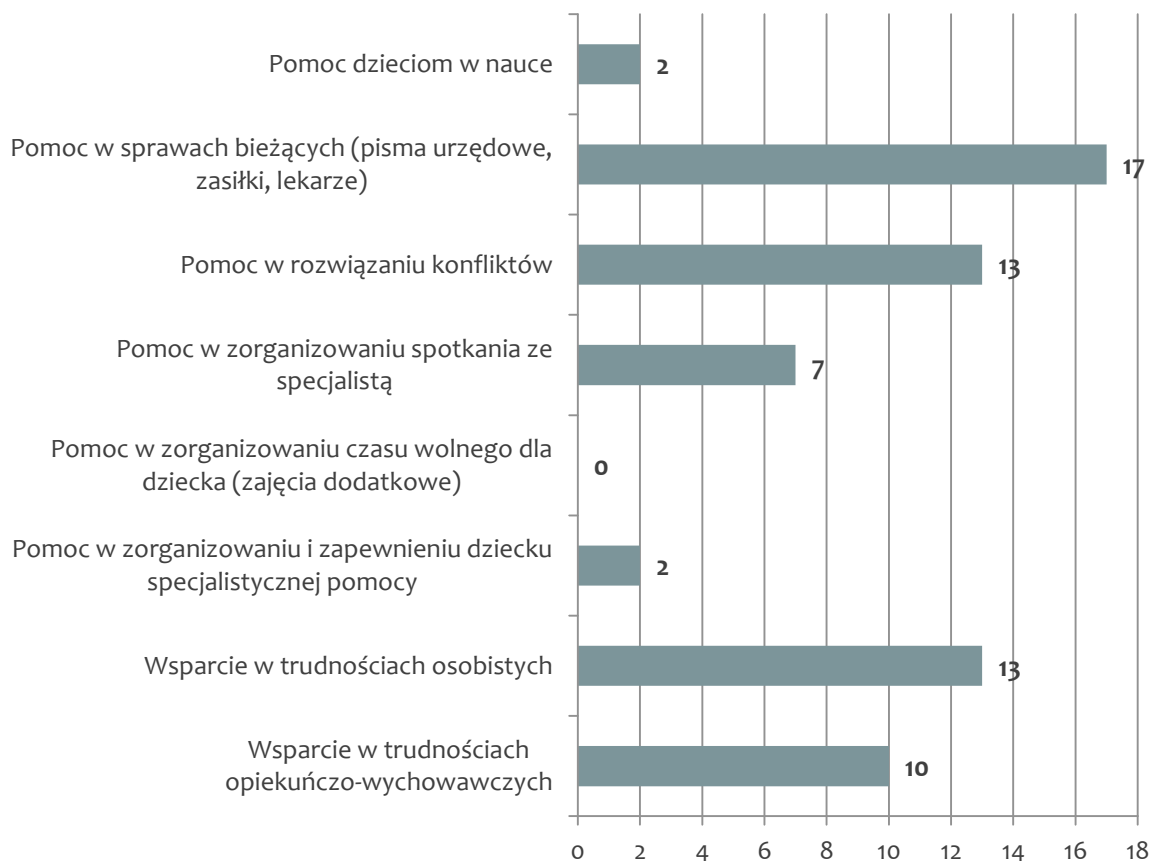
Wykres 65. Proszę określić jak często kontaktuje się Pan/Pani z rodzinami?

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi respondentów, rodziny współpracujące z MOPS w Sulejówku najczęściej oczekują: pomocy w sprawach bieżących (17 odpowiedzi), wsparcia w trudnościach osobistych (13 odpowiedzi), pomocy w rozwiązaniu konfliktów (13 odpowiedzi), wsparcia w trudnościach opiekuńczo-wychowawczych (10 odpowiedzi). W dalszej kolejności ankietowani wskazali na: pomoc w zorganizowaniu spotkania ze specjalistą (7 odpowiedzi), pomoc w zorganizowaniu i zapewnieniu dziecku specjalistycznej pomocy (2 odpowiedzi) oraz pomoc dzieciom w nauce (2 odpowiedzi). Badani wśród odpowiedzi w kategorii „inne” wskazali na: zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym lub w podeszłym wieku oraz pomoc finansową.

Wykres 66. Proszę podkreślić, które z wymienionych potrzeb najczęściej zgłaszane są przez rodziny:

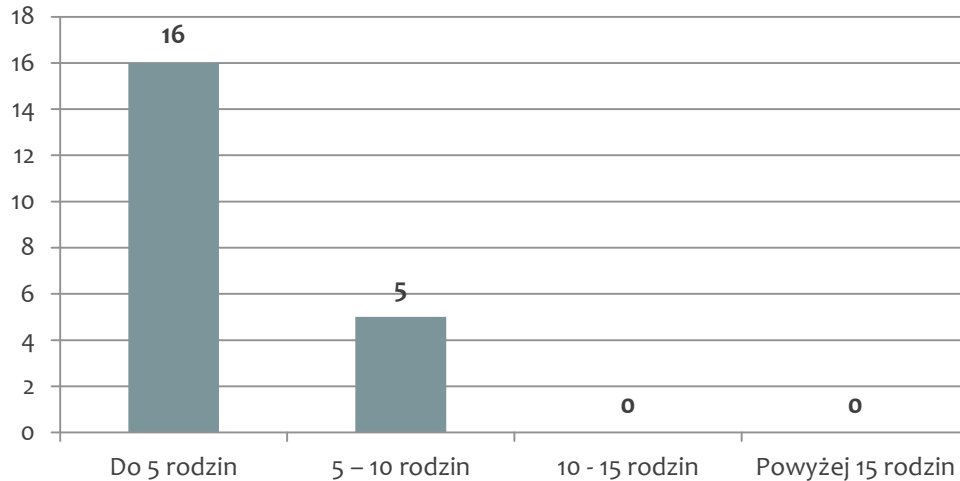
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do liczby 21*

W opinii badanych pracowników MOPS, aby asystent rodziny mógł efektywnie wykonywać swoją pracę powinien opieką obejmować do 5 rodzin (na tą odpowiedź wskazało 16 ankietowanych). 5 osób jest zadania, że liczba rodzin objętych pomocą asystenta może być

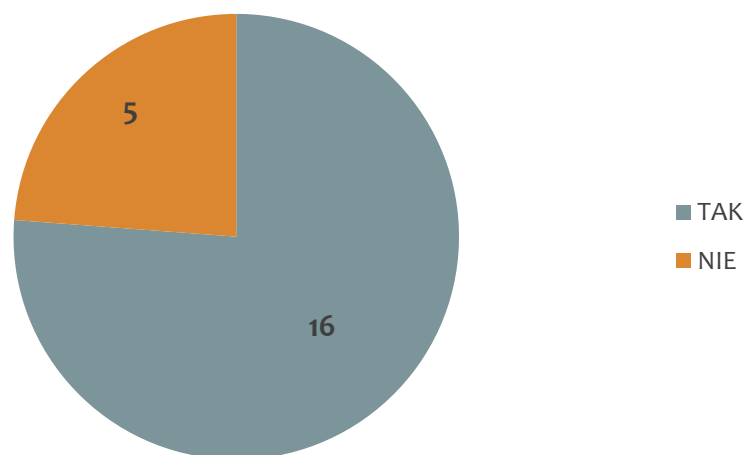
w granicach 5 a 10 rodzin. Rzeczywiście, każdy z asystentów rodziny w Sulejówku ma pod opieką 8 rodzin.

Wykres 67. Jaka liczba rodzin Pana/ Pani zdaniem powinna być objęta opieką (nie uwzględniając rodzin w monitoringu) aby asystent mógł wypełniać efektywnie swoją rolę?

Jak wynika z analizy danych, 16 pracowników instytucji podejmuje działania interwencyjne lub zaradcze w ramach czynności zawodowych. Badani wymienili m.in.: kontakt z pracownikiem socjalnym, lekarzem, innym członkiem rodziny, jak również kontakt z instytucjami, poradnictwo. Ankietowani w ramach czynności zawodowych interweniują w rodzinach w sprawach opieki nad członkiem rodziny oraz zabezpieczenia dzieci, umieszczenia w pieczy zastępczej.

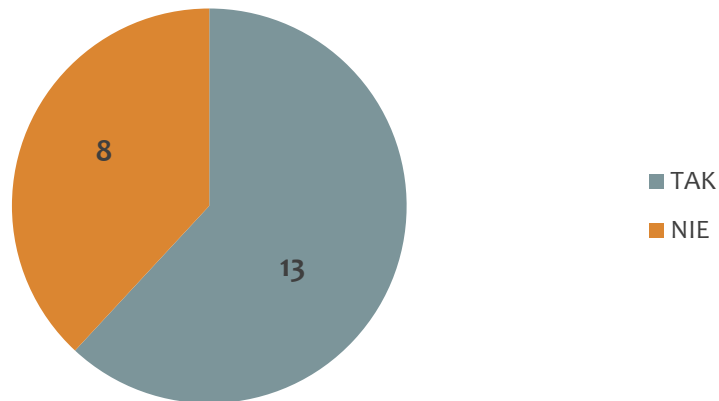
Wykres 68. Czy zdarzało się, aby Pan/Pani podejmował działania interwencyjne lub zaradcze w ramach czynności zawodowych?

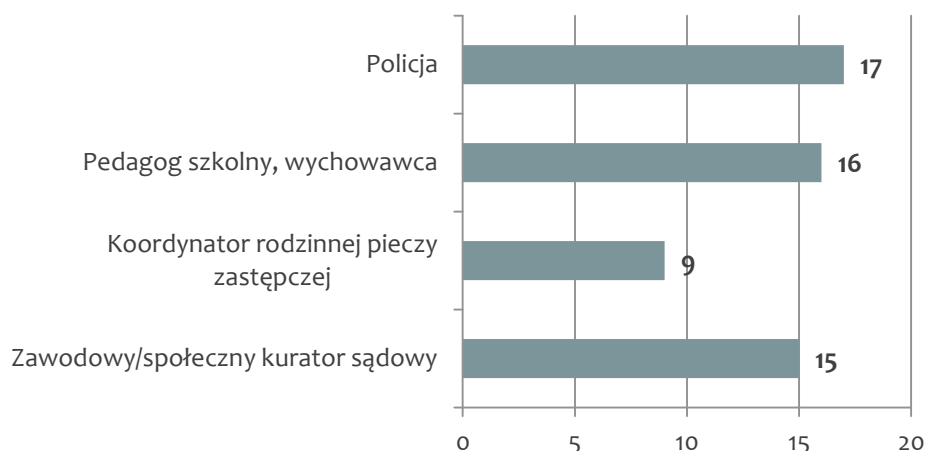
Działania kontrolujące w ramach czynności zawodowych podejmuje się 13 pracowników MOPS. Kontroli podlega wypełnianie zobowiązań i właściwe sprawowanie opieki nad małoletnimi, sposób wykorzystania środków finansowych z przydzielonych świadczeń, jak również monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu asystentury.

Wykres 69. Czy zdarzało się, aby Pan/ Pani podejmował działania kontrolujące względem rodzin, w ramach czynności zawodowych?

Badani w ramach pracy z rodziną współpracują z Policją (17 odpowiedzi), zawodowym/społecznym kuratorem sądowym (15 odpowiedzi), jak również z pedagogiem szkolnym, wychowawcą (16 odpowiedzi) i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej (9 odpowiedzi). Ankieterzy wymienili również: Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ochronę zdrowia, prawników, pracowników socjalnych, Straż Miejską, PCPR, fundacje, Urząd Miasta, Środowiskowy Dom Samopomocy, PFRON, ZUS.

Wykres 70. Proszę wybrać, z jakimi osobami/służbami Pan/Pani współpracuje w ramach pracy z rodziną:

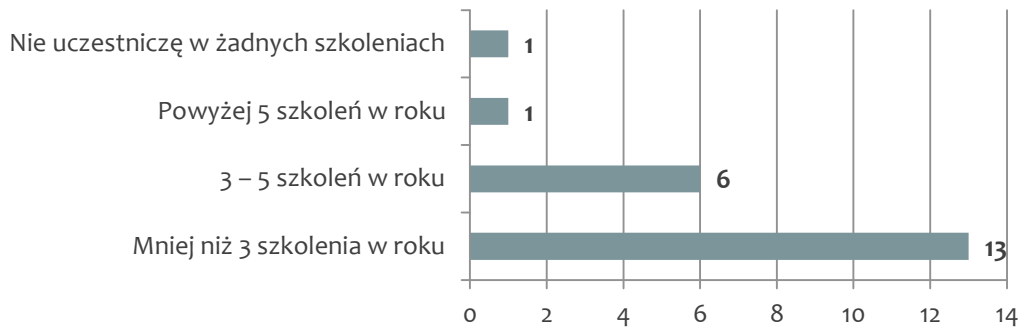

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do liczby 21*

Badani pracownicy MOPS podają, że podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe, w związku z czym biorą udział w szkoleniach. Mniej niż w 3 szkoleniach w roku bierze udział 13 ankietowanych, 6 osób uczestniczy w 3-5 szkoleniach rocznie, a więcej niż w 5 bierze udział 1 badany. 1 osoba twierdzi, że nie uczestniczy w żadnych szkoleniach.

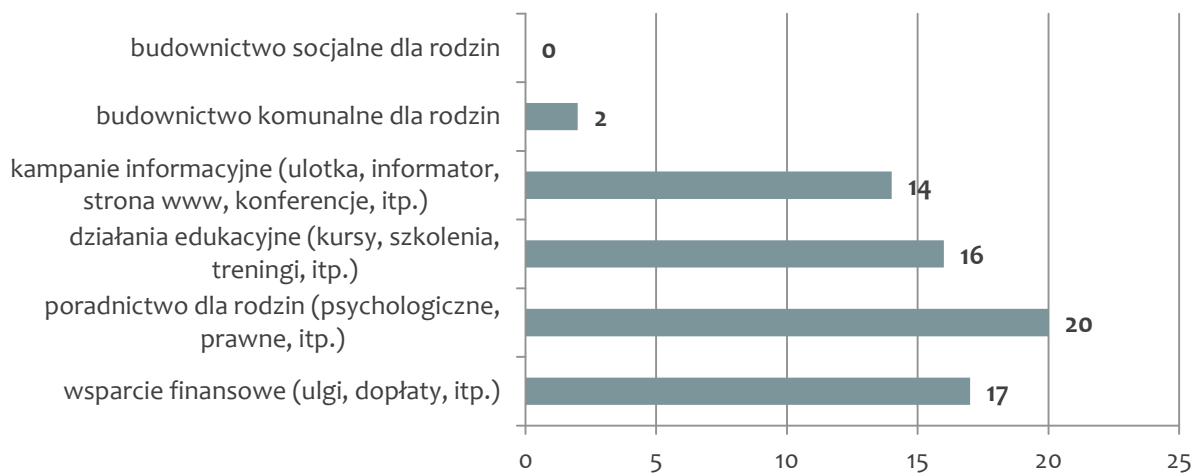
Wykres 71. Proszę o udzielenie informacji, jak często Pan/Pani bierze udział w szkoleniach/ kursach mających na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych?

Z opinii badanych wynika, że w Sulejówku został uchwalony Program Wspierania Rodziny. W ramach Programu miasto realizuje takie zadania jak:

- ✓ poradnictwo dla rodzin (psychologiczne, prawne, itp.) – 20 odpowiedzi,
- ✓ wsparcie finansowe (ulgi, dopłaty, itp.) – 17 odpowiedzi,
- ✓ działania edukacyjne (kursy, szkolenia, treningi, itp.),
- ✓ kampanie informacyjne (ulotka, informator, strona www, konferencje, itp.) – 14 odpowiedzi,
- ✓ budownictwo komunalne dla rodzin – 2 odpowiedzi.

Wykres 72. Jakie działania zawarte w Programie Wspierania Rodziny Miasto realizowało?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do liczby 21

Podczas realizacji zadań w ramach Programu Wspierania Rodziny miasto realizuje część działań samodzielnie, jak również w porozumieniu z innymi instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi lub kościołami.

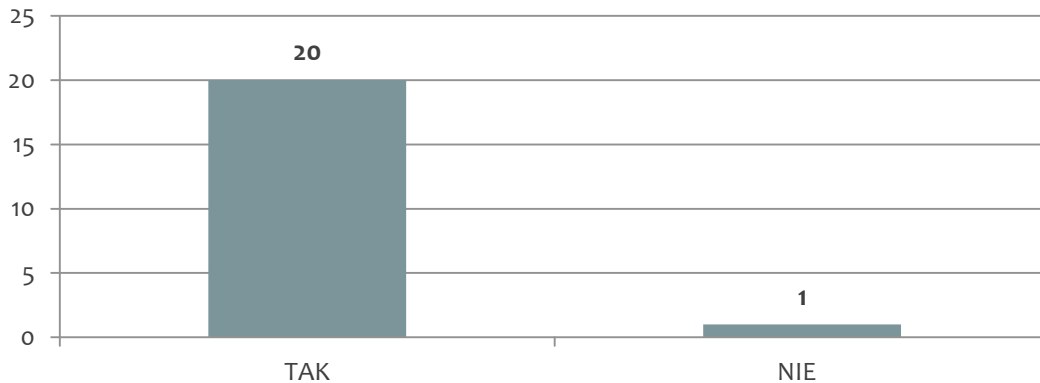
Tabela 15. Z jakimi podmiotami Miasto współpracuje podczas realizacji działań zawartych w Programie Wspierania Rodziny?

	<i>1 – miasto realizuje działania samodzielnie</i>	<i>2 - we współpracy z innymi instytucjami publicznymi</i>	<i>3 - we współpracy z organizacjami pozarządowymi i/lub kościołami</i>	<i>4 - we współpracy z podmiotami prywatnymi</i>
	<i>Liczba odp.</i>	<i>Liczba odp.</i>	<i>Liczba odp.</i>	<i>Liczba odp.</i>
wsparcie finansowe	2	17	0	0
poradnictwo dla rodzin	3	17	1	0
działania edukacyjne	0	18	4	0
kampanie informacyjne	0	16	1	0
budownictwo komunalne dla rodzin	1	2	0	0
budownictwo socjalne dla rodzin	2	2	0	0

Z opinii większości respondentów wynika, że poza realizacją Programu Wspierania Rodziny są realizowane inne Programy na rzecz rodziny. Badani wymienili: Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Program osłonowy „Posiłek w szkole i w domu”, Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych.

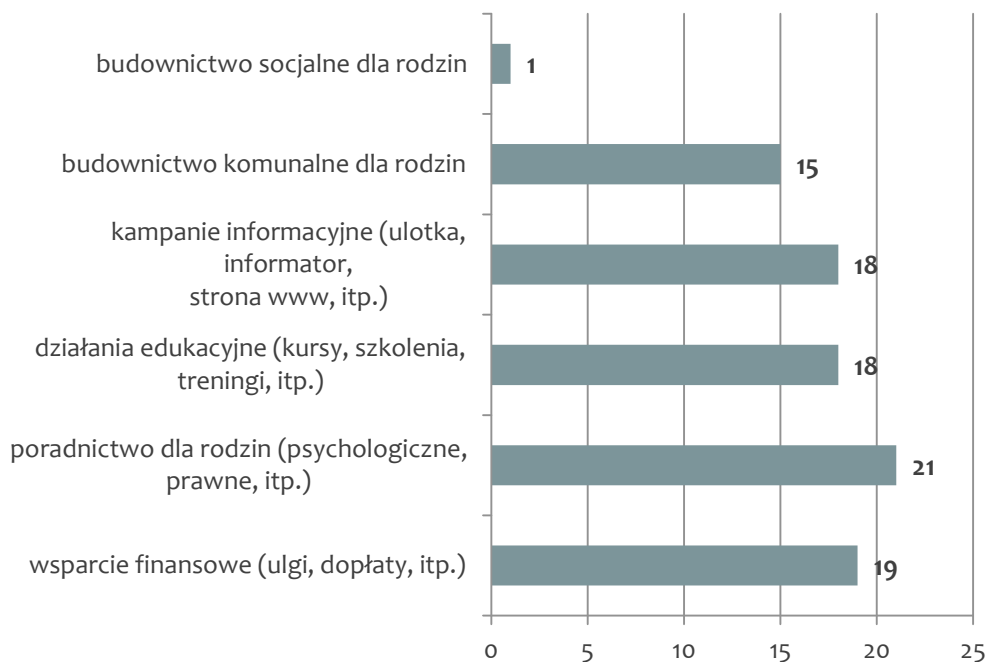

Wykres 73. Czy w Mieście realizowane są inne programy kierowane do rodzin?

W ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na rzecz rodzin realizowano poradnictwo dla rodzin (21 odpowiedzi), jak również wsparcie finansowe (19 odpowiedzi), działania edukacyjne (18 odpowiedzi), kampanie informacyjne (18 odpowiedzi) i budownictwo komunalne dla rodzin (15 odpowiedzi). 1 osoba wskazała na budownictwo socjalne dla rodzin.

Wykres 74. Jakie działania zawarte w miejskiej strategii realizowane były w ubiegłych latach?

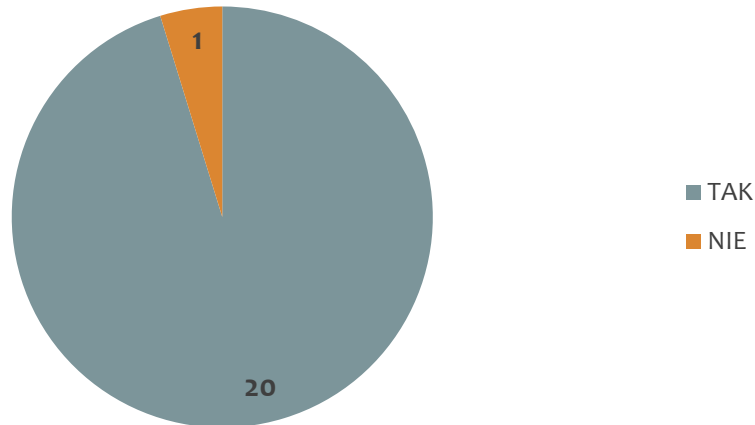

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do liczby 21*

W opinii badanych miasto posiada program system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zawierający wskazówki do działania w sytuacji kryzysowej.

Wykres 75. Czy Miasto posiada program/system przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

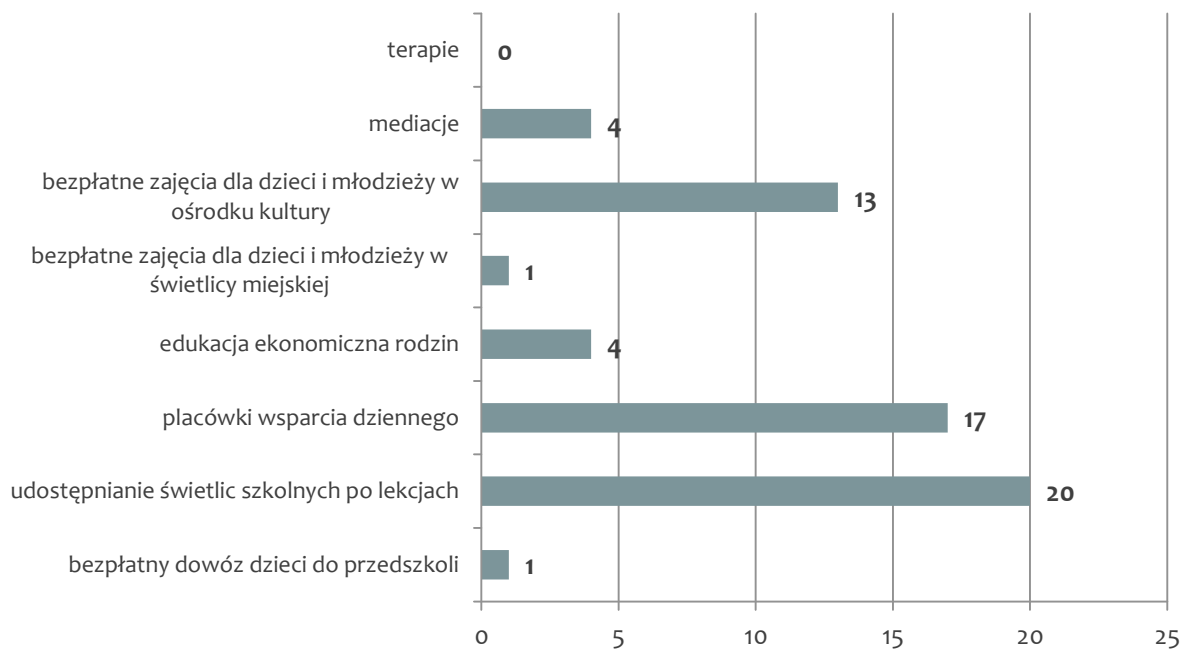

W kolejnym pytaniu badani mieli określić, czy miasto organizuje opiekę nad dziećmi do 3 roku życia. Respondenci w większości odpowiedzieli, że miasto nie podejmuje działań mających na celu organizację opieki nad małymi dziećmi (19 odpowiedzi). 2 ankieterowanych jest zdania, że jest organizowana opieka w formie żłobka dla dzieci do 3 roku życia.

Wykres 76. Czy Miasto organizuje opiekę nad dziećmi do lat 3?

Badani pracownicy MOPS w Sulejówku podają, że miasto w ramach działań na rzecz rodziny udostępnia świetlice szkolne po lekcjach (20 odpowiedzi), prowadzi placówki wsparcia dziennego (17 odpowiedzi), organizuje bezpłatne zajęcia dla dzieci i młodzieży w ośrodku kultury (13 odpowiedzi). W dalszej kolejności wskazali na: edukację ekonomiczną rodzin (4 odpowiedzi), mediacje (4 odpowiedzi), bezpłatny dowóz dzieci do przedszkoli (1 odpowiedź) oraz bezpłatne zajęcia w świetlicy miejskiej (1 odpowiedź).

Wykres 77. Jakie inne działania (usługi, inicjatywy) Miasto świadczy na rzecz Rodzin?

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do liczby 21*

Wnioski i rekomendacje

Celem badania było przedstawienie aktualnych problemów alkoholowych, narkotykowych, przemocy oraz wspierania rodziny w mieście Sulejówek w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców i pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie miasta, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

-
- rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców miasta, ich opinii i postaw względem uzależnień oraz przemocy, oraz potrzeb rodziny,
 - zapoznanie się z problemami rodzin na terenie miasta w ocenie pracowników MOPS.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje. **Poniżej znajduje się podsumowanie wniosków z badania diagnozującego aktualne problemy społeczne występujące na terenie miasta Sulejówek wraz z rekomendacjami co do dalszych działań skierowanych do mieszkańców miasta i ich rodzin.**

Dorośli mieszkańcy

PROBLEM ALKOHOLOWY

SKALA SPOŻYWANIA ALKOHOLU PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	Spożywanie alkoholu zadeklarowało 75% mieszkańców. 41% pije okazjonalnie (kilka razy w roku), 24% kilka razy w miesiącu, 9% kilka razy w tygodniu, a 1% codziennie.
RODZAJ SPOŻYWANEGO ALKOHOLU	Mieszkańcy miasta najczęściej spożywają wino, ale znaczna część badanych sięga również po piwo i wódkę.
WYKONYWANIE OBOWIĄZKÓW SŁUŻBOWYCH POD WPLYWEM ALKOHOLU	5% przyznało, że wykonywało swoje obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu.
PROWADZENIE POJAZDÓW POD WPLYWEM ALKOHOLU	5% respondentów zadeklarowało, że prowadziło pojazd pod wpływem alkoholu.
OPINIA MIESZKAŃCÓW NA TEMAT SPOŻYWANIA ALKOHOLU	Na wzrost spożycia alkoholu w mieście na przestrzeni kilku lat wskazało 30% badanych, a na spadek jego spożycia tylko 3%.
SPOŻYWANIE ALKOHOLU W CIĄŻY	3% mieszkańców nie wie, czy picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka, a 1% uważa, że nie ma to żadnego wpływu. 32% respondentów przyznało, że widziało kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie ich miejscowości.

Wnioski

- ✓ Problem alkoholowy w mieście występuje w umiarkowanym natężeniu – abstynencje zadeklarował co czwarty mieszkaniec, 41% mieszkańców spożywa go okazjonalnie, natomiast 10% pije z częstotliwością wskazującą na nadużywanie alkoholu bądź uzależnienie.
- ✓ Większość mieszkańców sięga po alkohol dla towarzystwa, ale znaczna część respondentów pije by złagodzić stres.
- ✓ Zebrany materiał badawczy wykazał dosyć znaczny problem wykonywania obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu – przyznało się do takiego zachowania 5% spożywająca alkohol.

- ✓ Warto mieć na uwadze również to, iż 5% mieszkańców spośród tych, którzy spożywali alkohol, kierowała pojazdem pod wpływem alkoholu.
- ✓ Na mogący się zaostrzać problem alkoholowy w mieście wskazało, aż 30% mieszkańców – stwierdzili oni, że spożycie alkoholu na przestrzeni lat wzrasta.
- ✓ Podczas realizacji działań profilaktycznych warto poszerzyć wiedzę mieszkańców dotyczącą alkoholu. Badania wykazały bowiem, że 3% respondentów nie wie, czy picie niewielkich ilości alkoholu przez kobiety w ciąży nie ma wpływu na rozwój dziecka.

Rekomendowane działania profilaktyczne

- ✓ Przeprowadzenie **kampanii informacyjnej** dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki, broszury lub rozmieszczone na terenie miasta plakaty i bilbordy. Aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców, warto rozpocząć nadawanie spotów reklamowych bądź audycji na temat problemu uzależnienia od alkoholu. Warto również wykorzystać tablice informacyjne w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, Ośrodku Zdrowia, Komisariacie Policji, parafii, punkcie konsultacyjnym, szkołach itp.
- ✓ Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych działań profilaktycznych zaleca się **inicjować współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami** działającymi w obszarze uzależnień, organizować szkolenia i kursy mające na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry oraz zaangażowanie tych podmiotów w prowadzenie kampanii społecznych. Ważne przed przeprowadzeniem szkoleń, jest przekazanie grupom, które mają być objęte szkoleniem, krótkich ankiet mających na celu zbadanie ich potrzeb szkoleniowych.
- ✓ Kampania powinna uwzględniać również informację dla mieszkańców miasta, na temat **możliwych form pomocy** w przypadku uzależnienia od alkoholu (także jeśli chodzi o kogoś znajomego lub członka rodziny).
- ✓ Część mieszkańców spośród tych deklarujących spożywanie alkoholu, przekracza standardową porcję alkoholu [porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5%, w ok. 100 ml wina o mocy 12% oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40%, a picie o niskim poziomie ryzyka zakłada wypijanie 1-2 porcji w ciągu dnia]. Aby zapobiegać rozwijaniu się uzależnienia u tych osób, zaleca

się tworzenie kampanii mających na celu informowanie oraz edukowanie mieszkańców na temat konsekwencji spożywania dużych ilości alkoholu.

- ✓ **Prowadzenie punktów konsultacyjnych** dla osób uzależnionych i ich rodzin. Warto mieć przy tym na uwadze rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

„Punkty konsultacyjne mogą być prowadzone przez samorząd terytorialny, stowarzyszenia abstynenckie i inne podmioty pozarządowe. Powinny być dostępne dla klientów w godzinach popołudniowych i wieczornych, a warunki lokalowe gwarantować osobom zgłaszającym się do punktu dyskrecję i komfort psychiczny. Jeśli punkt znajduje się w urzędzie gminy czy w ośrodku pomocy społecznej, należy zadbać o oddzielne pokoje, do których nikt nie będzie wchodził i przeszkadzał w czasie rozmowy oraz nie będą dzwoniły telefony służbowe. Rekomendowanym rozwiązaniem jest zatrudnienie na kilka godzin w tygodniu specjalisty psychoterapii uzależnień lub instruktora terapii uzależnień, który pracuje w placówce leczenia uzależnienia. Ważną umiejętnością osób zatrudnianych w punktach konsultacyjnych jest skuteczne motywowanie klientów do zmiany szkodliwych zachowań.” – Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2019 roku.

- ✓ Wprowadzanie do podstawowej opieki zdrowotnej **programów wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji (WRKI)** wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie. Ważnym aspektem jest przy tym finansowanie szkoleń dla personelu medycznego (lekarzy, pielęgniarek) w zakresie WRKI oraz zaopatrzenie personelu POZ w materiały do wykonywania badań przesiewowych, materiały dla pacjentów (broszury, ulotki), książki i materiały na temat problemów alkoholowych oraz listy teled adresowej do placówek leczenia uzależnienia.
- ✓ **Szkolenia dla lekarzy i pielęgniarek** w zakresie rozpoznawania wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów i podejmowania interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.

- ✓ Implikacje prawne zawarte są w *Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* z dnia 26 października 1982 r., gdzie art. 17 ust.1 mówi: **Kierownik zakładu pracy lub osoba przez niego upoważniona mają obowiązek niedopuszczenia do pracy pracownika, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że stawił się on w pracy w stanie po spożyciu alkoholu albo spożył alkohol w trakcie pracy.** Okoliczności stanowiące podstawę decyzji powinny być podane pracownikowi do wiadomości. Ustawodawca określa również, kto przeprowadza kontrolę stanu trzeźwości, art. 17 ust. 3 wyżej wymienionej ustawy: Na żądanie kierownika zakładu pracy, osoby przez niego upoważnionej, a także na żądanie pracownika, o którym mowa w ust. 1, badanie stanu trzeźwości pracownika przeprowadza uprawniony organ powołany do ochrony porządku publicznego. Zabiegu pobrania krwi dokonuje fachowy pracownik służby zdrowia. Do badania stanu trzeźwości stosuje się przepisy, wydane na podstawie art.47 ust.2.
- ✓ Podjęcie działań skierowanych zarówno do pracodawców jak i pracowników, których celem będzie **przedstawienie konsekwencji prawnych** podejmowania pracy w stanie nietrzeźwym oraz zagrożeń wynikających z takiej sytuacji.
- ✓ **Szkolenia dla kadry kierowniczej** w zakresie adekwatnego reagowania i interwencji wobec pracowników.
- ✓ **Przeprowadzenie kampanii informacyjnej** na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu. Podejmowanie działań mających na celu zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego poprzez umacnianie postawy braku tolerancji dla spożywania alkoholu wśród osób kierujących pojazdami.
- ✓ **Przeprowadzenie zajęć profilaktycznych w szkołach** (wśród starszych uczniów) na terenie miasta, poświęconych bezpieczeństwu na drogach, z uwzględnieniem właściwych zachowań i postaw wobec uczestnictwa w ruchu drogowym pod wpływem napojów alkoholowych.
- ✓ Przy realizacji działań profilaktycznych pomocne mogą być **materiały i filmy** udostępnione na stronie internetowej *Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego*.
 - Link - <http://www.krbrd.gov.pl/pl/nasze-kampanie/>
- ✓ **Nawiązanie współpracy z Ośrodkami Ruchu Drogowego** w celu przeprowadzenia szkoleń dla przyszłych kierowców na temat wpływu alkoholu na organizm i zdolności poznawcze kierowcy.

- ✓ **Nawiązanie współpracy z policją** w celu rozpowszechniania przez nich ulotek, broszur i materiałów edukacyjnych podczas kontroli drogowych na temat wpływu alkoholu na organizm.
- ✓ **Przeprowadzenie kampanii informującej o skutkach picia w ciąży**, jak również zapoznanie mieszkańców z tematyką FAS – alkoholowego zespołu płodowego i uświadomienie kobietom w ciąży konieczności unikania nawet śladowych ilości alkoholu. Przydatne mogą być **plakaty lub ulotki**, które będą zawierać informację na ten temat.

Źródło: www.oficyna-profilaktyczna.pl

- ✓ **Dostarczanie wiedzy lekarzom, psychologom, pedagogom** oraz wszystkim osobom, które zajmują się pomocą dzieciom z FASD oraz ich rodzinom.
- ✓ Szkoleniami z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi warto objąć również **księży**, ponieważ mają oni stały kontakt z niektórymi mieszkańcami i mogą mieć znaczący wpływ na zapobieganie podejmowania pewnych zachowań przez mieszkańców oraz na motywowanie ich do pojęcia leczenia. Wszelkie informacje przydatne w realizacji tego znajdują się na stronie: www.motywuujemydozmiany.pl.

PROBLEM NIKOTYNOWY

SKALA PALENIA PAPIEROSÓW PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	25% respondentów zadeklarowało codzienne palenie papierosów. 65% przyznało, że wypala dziennie 5-15 sztuk papierosów.
PRÓBY RZUCENIA PALENIA PRZEZ MIESZKAŃCÓW	27% mieszkańców deklarujących palenie papierosów nigdy nie próbowała zerwać z nałogiem.
WIEDZA NA TEMAT PALENIA PAPIEROSÓW	2% respondentów nie zdaje sobie sprawy ze szkodliwości palenia papierosów dla zdrowia.

Wnioski

- ✓ Analiza zebranego materiału badawczego wykazała, że codziennie pali papierosy prawie co czwarty mieszkaniec miasta Sulejówka.
- ✓ Warto zwrócić uwagę na to, że 27% mieszkańców palących papierosy nigdy nie podejmowała próby zerwania z nałogiem, a 2% nie ma świadomości na temat szkodliwości palenia papierosów dla zdrowia.

Rekomendowane działania profilaktyczne

- ✓ Rozpowszechnianie **ulotek, broszur i plakatów**, na których znajdować się będą informacje zachęcające do rzucenia palenia oraz sposoby i metody, które mogą w tym pomóc.
- ✓ Należy podjąć działania profilaktyczne wykorzystując przy tym **strategię informacyjną**, mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości nikotyny na zdrowie palacza i osób w jego najbliższym otoczeniu.

PROBLEM NARKOTYKOWY

SKALA ZAŻYWANIA NARKOTYKÓW LUB DOPALACZY PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	Po substancje psychoaktywne sięgnął 1% mieszkańców, przy czym badani zażywali je jednokrotnie.
RODZAJE ZAŻYWANYCH SUBSTANCJI	Marihuanę zażywał 1% osób, które sięgnęły po narkotyk.
DOSTĘPNOŚĆ	24% oceniło narkotyki jako łatwo dostępne na terenie miasta.

Wnioski

- ✓ Zebrany materiał badawczy wykazał, iż problem zażywania substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców miasta Sulejówek nie przybiera znaczących rozmiarów.

Rekomendowane działania profilaktyczne

- ✓ Działania profilaktyczne na **poziomie uniwersalnym**, dotyczące konsekwencji zdrowotnych, społecznych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy. Działania powinny mieć szeroki zasięg, który będzie możliwy do zrealizowania za pomocą **kampanii informacyjno-edukacyjnej przy użyciu ulotek, plakatów i artykułów** umieszczanych w lokalnej prasie, mediach oraz miejscach publicznych.
- ✓ Rozpowszechnianie ulotek na temat **możliwych form pomocy** w przypadku doświadczania problemów z nadużywaniem lub uzależnieniem od środków psychoaktywnych. Ulotki powinny być pozostawione w miejscach publicznych takich jak: kościół, szpitale, przychodnie itp.

PROBLEM PRZEMOCY

SKALA PRZEMOCY	35% badanych zna kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 22% mieszkańców doświadczyło przemocy, a 9% przyznało, że było sprawcą przemocy. 55% doznało przemocy ze strony partnera/partnerki, 18% mieszkańców wskazało na mamę, 9% tatę.
STOSOWANIE KAR FIZYCZNYCH WOBEC DZIECI	10% respondentów nie wie, czy stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą, a 12% ma pozytywny stosunek do takiej formy kary.
OPINIA MIESZKANCÓW NA TEMAT PRZEMOCY	Według większości mieszkańców problem przemocy domowej związany jest z piciem alkoholu.

Wnioski

- ✓ Problem przemocy w Sulejówku jest dostrzegalny – co piąty jej mieszkaniec stwierdził, że doświadczył tego problemu.

- ✓ Warto poszerzyć wiedzę mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych wobec dzieci - prawie co dziesiąty mieszkaniec nie wie, czy jest dobra metoda wychowawcza, czy też nie.

Rekomendowane działania profilaktyczne

- ✓ **Zorganizowanie dla mieszkańców warsztatów**, których celem będzie zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, poprzez ukazanie sposobów komunikowania się z osobą stosującą przemoc, naukę asertywnych form radzenia sobie z osobą agresywną oraz poprzez wskazanie innych możliwości, które mogą pomóc ofiarom przemocy. Zaleca się również, aby podczas warsztatów mieszkańcy uczeni byli w jaki sposób reagować, jeśli znają osobę doświadczającą przemocy.
- ✓ Skutecznym rozwiązaniem może być również **prowadzenie w placówkach opieki zdrowotnej, wstępnej diagnozy** zjawiska przemocy domowej u nowych pacjentów, bowiem badania pokazują, że w rodzinach z problemem uzależnienia od alkoholu, nierzadko dochodzi do przemocy. W **załączniki nr 1** znajduje się *kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy wobec dorosłego i propozycja algorytmu postępowania w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie wobec osoby dorosłej*, który można rozpowszechnić wśród pracowników ochrony zdrowia.
- ✓ **Upowszechnienie informacji** o miejscach w lokalnej społeczności, w których świadczona jest pomoc medyczna, psychologiczna, prawna, socjalna oraz zawodowa osobom dotkniętym przemocą, za pomocą ulotek, plakatów, broszur i stron internetowych.

Źródło: www.oficyna-profilaktyczna.pl

- ✓ Pracę podmiotów i organizacji biorących udział w procedurze „**Niebieskie Karty**” może ułatwić plakat udostępniony na stronie www.niebieskalinia.pl. Ilustruje on schemat przebiegu całej procedury i ma za zadanie ułatwić szybką orientację w kolejnych etapach jej realizacji. Plakat ten może służyć jako pomoc również osobom dotkniętym problemem

przemocy. Znajduje się on w **załączniku nr 2**, jednak można go zamówić pisząc na adres sekretariat@niebieskalinia.pl lub pod numerem tel. 22 824-25-01.

- ✓ **Nawiązanie współpracy z przedstawicielami służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy i wymiaru sprawiedliwości**, która ma na celu kierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie lub środowisku lokalnym do uczestnictwa w oddziaływaniach zmierzających do zniwelowania problemu. Pomocne może być przeprowadzenie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń, na których obecni będą przedstawiciele wszystkich służb.
- ✓ Ważne w zapobieganiu problemom przemocy jest również **podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli instytucji** realizujących działania zapobiegawcze tego typu problemom. Zaleca się również organizowanie i finansowanie szkoleń dotyczących obowiązujących procedur i zasad podejmowania interwencji w przypadku przemocy w rodzinie.

„Rekomenduje się również, aby gminy zadbały o to, aby profesjonaliści pracujący z członkami rodzin z problemem przemocy posiadali certyfikat specjalisty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie nadany przez dyrektora PARPA, który można otrzymać w ramach Programu potwierdzania kwalifikacji osób pracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.” – Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2019 roku.

- ✓ Warto tworzyć, wspierać i finansować miejsca pomocy dorosłym i dzieciom oferujących kompleksową pomoc: psychologiczną, terapeutyczną, socjoterapeutyczną, socjalną w przypadku doświadczenia przemocy w rodzinie (np. punkty konsultacyjne). Informacje o tych miejscach powinny być rozpowszechnione na stronach internetowych i w miejscach publicznych. Zaleca się utworzenie grup samopomocowych dla osób doznających przemocy.
- ✓ **Zwiększenie świadomości dorosłych mieszkańców** na temat negatywnych konsekwencji stosowania przemocy w procesie wychowania, przy jednoczesnej edukacji w zakresie innych skutecznych i bezpiecznych dla rozwoju dziecka metod wychowawczych, poprzez warsztaty i zajęcia organizowane dla rodziców oraz przy wykorzystaniu strategii

informacyjnej, zarówno w środkach masowego przekazu, jak i w społeczności lokalnej.

- ✓ Prowadzenie **lokalnych kampanii społecznych**, które będą obalać mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, a także będą opisywać mechanizmy przemocy w rodzinie i uświadamiać ich społeczną szkodliwość.
- ✓ Włączanie się w **ogólnopolskie akcje/kampanie społeczne** mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

PROFILAKTYKA

<p>OPINIA NA TEMAT DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH PRZEZ MIASTO</p>	<p>28% mieszkańców ocenia zaangażowanie władz lokalnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych pozytywnie (3% bardzo dobrze i 25% dobrze). 16% nie ma na ten temat wiedzy, z kolei 20% ocenia zaangażowanie władz niedostatecznie.</p>
<p>ZNAJOMOŚĆ MIEJSC, DO KTÓRYCH MOŻNA SIĘ UDAĆ PO POMOC W PRZYPADKU DOŚWIADCZENIA PROBLEMÓW</p>	<p>5% respondentów stwierdziło, że nie zna terenie miasta miejsc, do których można się udać po pomoc, w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia od alkoholu.</p> <p>Po pomoc w przypadku doświadczenia przemocy, czy uzależnienia większość mieszkańców zwróciłoby się do Policji i Ośrodka Pomocy Społecznej. Znaczna część badanych stwierdziła również, że radziłaby sobie w takiej sytuacji sama.</p>

Rekomendowane działania profilaktyczne

- ✓ Niezwykle istotne jest włączanie i angażowanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych.
- ✓ Rekomenduje się także włączanie we wszystkie działania edukacyjne i informacyjne lokalnych i regionalnych VIP-ów (osoby, które są znane w środowisku lokalnym, sportowców, artystów i innych autorytetów).
- ✓ Zaleca się prenumeratę lub zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji, czy też materiałów multimedialnych, w celu wspierania rozwoju zawodowego i kompetencji osób pracujących zawodowo w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.
- ✓ Ważna jest interaktywna komunikacja ze społecznością lokalną oraz reagowanie na jej potrzeby i oczekiwania. W tym celu konieczne jest systematyczne przeprowadzanie badań i sondaży oraz tworzenie lokalnych diagnoz.

- ✓ Skuteczne może okazać się stałe rozpowszechnianie wiedzy z zakresu rozwiązywania problemów społecznych na przykład poprzez wydawanie biuletynu, dodatku do gazety, stałej rubryki informacyjnej w lokalnej gazecie, czy też na stronie internetowej miasta.

WSPIERANIE RODZINY

<p>OPINIA NA TEMAT POTRZEB I WSPARCIA RODZIN</p>	<p>Badani mieszkańcy jako główną potrzebę rodzin z terenu miasta wskazują na wsparcie w trudnościach opiekuńczo-wychowawczych oraz pomoc w rozwiązywaniu konfliktów.</p>
<p>GŁÓWNE POBLMY RODZIN W MIEŚCIE</p>	<p>Do najczęściej występujących problemów rodzin w mieście badani zaliczyli – bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienia oraz zanik więzi rodzinnych.</p>
<p>DZIAŁANIA ŚWIADCZONE NA RZECZ RODZIN</p>	<p>Badani jako działania miasta na rzecz rodzin wskazali na udostępnianie świetlic szkolnych po lekcjach, a także bezpłatne zajęcia dla dzieci i młodzieży w ośrodku kultury i prowadzenia placówek wsparcia dziennego.</p> <p>W opinii mieszkańców, miasto powinno podjąć się przede wszystkim organizacji warsztatów dla rodziców i dzieci z zakresu komunikacji wewnątrzrodzinnej.</p>

Wnioski

- ✓ Jako główną potrzebę rodzin z Sulejówka badani wskazali na wsparci w trudnościach opiekuńczo-wychowawczych.

Rekomendowane działania

- ✓ Organizacja warsztatów dla rodziców i dzieci z komunikacji wewnątrzrodzinnej.
- ✓ Ważną kwestią jest organizacja opieki dla dzieci do 3 roku życia w formie żłobków.
- ✓ Należy zagwarantować rodzinom wsparcie w rozwiązywani trudności opiekuńczo-wychowawczych poprzez rodziny wspierające, bądź asystenta rodziny.
- ✓ Istotna jest integracja rodzin, dlatego rekomenduje się organizację pikników rodzinnych, promujących wartości rodzinne.
- ✓ Zaleca się prowadzenie kampanii informacyjnej skierowanej do rodzin, mającej na celu informowanie o dostępności pomocy w sytuacjach kryzysowych.
- ✓ Zaleca się kontynuowanie prowadzenia placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz prowadzenie bezpłatnych zajęć w ośrodku kultury.

Pracownicy instytucjonalni

<p>DZIAŁANIA PRACOWNIKÓW MOPS NA RZECZ RODZINY</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Większość badanych pracowników MOPS kontaktuje się z rodzinami częściej niż raz w tygodniu. ✓ Badani w ramach czynności służbowych współpracują z : Policją, pedagogiem szkolonym, koordynatorem pieczy zastępczej, zawodowym/społecznym kuratorem sądowym.
<p>POTRZEBY RODZIN W MIEŚCIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ W opinii respondentów, rodziny z Sulejówka najczęściej potrzebują pomocy w sprawach bieżących (pisma urzędowe, zasiłki, itp.), pomocy w rozwiązywaniu konfliktów oraz wsparcia w trudnościach osobistych. ✓ Brakuje miejsc opieki dla dzieci do 3 roku życia, tj. żłobki, Kluby Dziecięce. ✓ Według ankietowanych, miasta w ramach świadczenia usług na rzecz rodziny udostępnia świetlice szkolne po lekcjach, prowadzi placówki wsparcia dziennego, itp.

Wnioski

- ✓ Pracownicy MOPS są na bieżąco z aktualnymi problemami rodzin w Sulejówku, ich wiedza jest cenna przy tworzeniu programów pomocowych.

Rekomendacje do działań

- ✓ Zaleca się szkolenie kadry pomocowej pod kontem efektywnej pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych.
- ✓ Rekomenduje się zachowanie bieżącej liczby rodzin przypadających na jednego asystenta rodziny, w celu zachowania efektywności podejmowanych działań służbowych.
- ✓ Istotne jest zapewnienie opieki dzieciom do 3 roku życia w formie żłobków, Klubów Dziecięcych.
- ✓ Zaleca się rozwinięcie poradnictwa skierowanego do rodzin w obszarze spraw bieżących, tj.: załatwianie spraw urzędowych, pomoc przy wypełnianie wniosków, itp.

Spis tabel i wykresów

Tabele

Tabela 1. Typy diagnozy społecznej.....	5
Tabela 2. Dręczenie szkolne i cyberbullying. Różne rozumienie właściwości dręczenia w tradycyjnym dręczeniu i cyberbullyingu.....	8
Tabela 3. Struktura oświatowa w mieście.....	15
Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2018 r.....	16
Tabela 5. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.....	17
Tabela 6. Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.....	18
Tabela 7. Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2018 r.....	18
Tabela 8. Powody udzielania pomocy rodzinom w 2018 r.....	18
Tabela 9. Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych 2018 r.....	19
Tabela 10. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2014-2018.....	24
Tabela 11. Osoby objęte pomocą w 2018 r. przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze.....	25
Tabela 12. Charakterystyka osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc, wobec których wszczęto procedurę "Niebieskie Karty" w 2018 r.....	26
Tabela 13. Wybrane wydatki poniesione w ramach wsparcia rodzin.....	26
Tabela 14. Wykaz instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny w mieście Sulejów.....	29
Tabela 15. Z jakimi podmiotami Miasto współpracuje podczas realizacji działań zawartych w Programie Wspierania Rodziny?.....	66

Wykresy

Wykres 1. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.....	16
---	----

Wykres 2. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji.....	17
Wykres 3. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych.....	20
Wykres 4. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach	20
Wykres 5. Świadczenia 500+ przyznane na pierwsze dziecko. Udział rodzin otrzymujących świadczenie na pierwsze dziecko w relacji do ogółu rodzin otrzymujących świadczenie	21
Wykres 6. Liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmowy członkowie MKRPA	22
Wykres 7. Liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmowy członkowie MKRPA	22
Wykres 8. Prowadzone rozmowy interwencyjne przez członków MKRPA z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy	23
Wykres 9. Prowadzenie rozmowy przez członków MKRPA z osobą doznającą przemocy w celu diagnozy sytuacji w rodzinie	23
Wykres 10. Płeć:	32
Wykres 11. Wiek:.....	32
Wykres 12. Wykształcenie:.....	33
Wykres 13. Miejsce zatrudnienia:.....	33
Wykres 14. Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?	34
Wykres 15. Stan cywilny:	34
Wykres 16. Jak często spożywa Pan/i alkohol?	35
Wykres 17. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?.....	36
Wykres 18. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).....	36
Wykres 19. Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?	37
Wykres 20. Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?	37
Wykres 21. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?	38
Wykres 22. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?.....	38
Wykres 23. Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?	39
Wykres 24. Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?	39

Wykres 25. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?	40
Wykres 26. Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?	40
Wykres 27. Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości:	41
Wykres 28. Jak często pali Pan/i papierosy?	41
Wykres 29. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala?	42
Wykres 30. Kiedy najczęściej sięga Pan/i po papierosa?	42
Wykres 31. Czy próbował Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?	43
Wykres 32. Jak ocenia Pan/i szkodliwość palenia papierosów dla zdrowia?	43
Wykres 33. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)?	44
Wykres 34. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?	44
Wykres 35. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?	45
Wykres 36. Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?	45
Wykres 37. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?	46
Wykres 38. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?	46
Wykres 39. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?	47
Wykres 40. Czy Pana/i zdaniem problem przemocy domowej związany jest z:	47
Wykres 41. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?	48
Wykres 42. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznała?	48
Wykres 43. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?	49
Wykres 44. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?	49
Wykres 45. Jakiego rodzaju zastosował Pan/i przemoc?	50
Wykres 46. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe?	50

Wykres 47. Stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?	51
Wykres 48. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?	51
Wykres 49. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?	52
Wykres 50. Do kogo zwróciłby się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień lub/i przemocy w rodzinie?	53
Wykres 51. Skąd czerpie Pan/i informacje o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych?	53
Wykres 52. Jakie działania według Pana/i podejmuje miasto, aby ograniczyć popyt na zażywanie narkotyków lub dopalaczy?	54
Wykres 53. Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?	55
Wykres 54. Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?	55
Wykres 55. Proszę ocenić, w jakim zakresie rodziny zamieszkujące miasto potrzebują wsparcia i pomocy:.....	56
Wykres 56. Proszę ocenić, jakie problemy najczęściej występują w rodzinach na terenie Pana/i miejsca zamieszkania?	57
Wykres 57. Czy zdarzyło się Panu/i korzystać z pomocy oferowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej z zakresu wspierania rodziny?	57
Wykres 58. Jak ocenia Pan/i skuteczność działań z zakresu wspierania rodziny podejmowanych przez miasto?	58
Wykres 59. Jakie działania (usługi, inicjatywy) w Pana/i miasta świadczy na rzecz rodzin?	58
Wykres 60. Jakie działania z zakresu wspierania rodziny powinno Pana/i zdaniem podjąć miasto?	59
Wykres 61. Czy miasto organizuje opiekę nad dziećmi do lat 3?.....	59
Wykres 62. Płeć:	60
Wykres 63. Pana/i wiek mieści się w przedziale:	60
Wykres 64. Od ilu lat pracuje Pan/i w instytucji pomocowej?	61
Wykres 65. Proszę określić jak często kontaktuje się Pan/Pani z rodzinami?	61

Wykres 66. Proszę podkreślić, które z wymienionych potrzeb najczęściej zgłaszane są przez rodziny:.....	62
Wykres 67. Jaka liczba rodzin Pana/ Pani zdaniem powinna być objęta opieką (nie uwzględniając rodzin w monitoringu) aby asystent mógł wypełniać efektywnie swoją rolę?	63
Wykres 68. Czy zdarzało się, aby Pan/Pani podejmował działania interwencyjne lub zaradcze w ramach czynności zawodowych?	63
Wykres 69. Czy zdarzało się, aby Pan/ Pani podejmował działania kontrolujące względem rodzin, w ramach czynności zawodowych?	64
Wykres 70. Proszę wybrać, z jakimi osobami/służbami Pan/Pani współpracuje w ramach pracy z rodziną:	64
Wykres 71. Proszę o udzielenie informacji, jak często Pan/Pani bierze udział w szkoleniach/ kursach mających na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych?	65
Wykres 72. Jakie działania zawarte w Programie Wspierania Rodziny Miasto realizowało?	65
Wykres 73. Czy w Mieście realizowane są inne programy kierowane do rodzin?	67
Wykres 74. Jakie działania zawarte w miejskiej strategii realizowane były w ubiegłych latach?.....	67
Wykres 75. Czy Miasto posiada program/system przeciwdziałania przemocy w rodzinie? ..	68
Wykres 76. Czy Miasto organizuje opiekę nad dziećmi do lat 3?	68
Wykres 77. Jakie inne działania (usługi, inicjatywy) Miasto świadczy na rzecz Rodzin?	69

Załączniki

Załącznik nr 1

KWESTIONARIUSZ OCENY RYZYKA WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE WOBEC DOROSŁEGO

W przypadku wystąpienia czynników ryzyka proszę zaznaczyć X w kratce.
Na podstawie zaznaczonych punktów w kwestionariuszu możesz wykonać kroki według proponowanego algorytmu.

<p>1. Pacjentka/Pacjent przejawia niechęć/obawę przed opuszczeniem placówki ochrony zdrowia..... ☐</p> <p>2. U pacjentki/pacjenta bezpośrednio przed opuszczeniem placówki ochrony zdrowia pojawiają się/nasilają się objawy chorobowe (proszę właściwie podkreślić)..... ☐</p> <p>3. Z powodu sytuacji domowej pacjentkę/pacjenta natchodzą myśli o tym, żeby zakończyć swoje życie..... ☐</p>	<p>Zaznaczenie jednego z punktów 1-3: proszę rozważyć pozostawienie pacjentki/pacjenta w placówce ochrony zdrowia w celu dalszych badań (w przypadku placówki ambulatoryjnej proszę skierować do właściwego szpitala)</p>
<p>4. Osoba dopuszczająca się przemocy groziła pacjentce/pacjentowi pozbawieniem jej/jego życia..... ☐</p> <p>5. Osoba dopuszczająca się przemocy próbowała pacjentkę/pacjenta pozbawić życia..... ☐</p>	<p>Zaznaczenie jednego z punktów 4-5: proszę rozważyć zatrzymanie pacjentki/pacjenta w placówce ochrony zdrowia i wezwanie policji</p>
<p>6. Pacjentka/Pacjent boi się mówić (odpowiadać na pytania pracownika ochrony zdrowia)..... ☐</p> <p>7. U pacjentki/pacjenta można zaobserwować nadmierne (nieadekwatne do sytuacji) wycofanie/lęk/poczucie winy (proszę właściwie podkreślić)..... ☐</p> <p>8. Osoba towarzysząca pacjentce/pacjentowi nie dopuszcza jej/go do głosu, sama odpowiadając na pytania pracownika ochrony zdrowia..... ☐</p> <p>9. Osoba towarzysząca nie chce zostawić pacjentki/pacjenta sam na sam z pracownikiem ochrony zdrowia..... ☐</p>	<p>Zaznaczenie dwóch lub więcej z punktów 6-9: proszę zadbać o bezpieczne warunki do badania bez osób towarzyszących pacjentce/pacjentowi</p>
<p>10. Podczas badania pacjentki/pacjenta zauważono zmiany wskazujące na urazy nieprzypadkowe..... ☐</p> <p>11. Historia pacjentki/pacjenta (w postaci dokumentacji medycznej i/lub wynikająca z przekazu ustnego) wskazuje na powtarzające się urazy mechaniczne..... ☐</p>	<p>Zaznaczenie jednego z punktów 10-11: proszę poinformować pacjentkę/pacjenta o prawie do otrzymania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie</p>
<p>12. Pacjentka/Pacjent jest (lub kiedykolwiek była/był) źle traktowana/traktowany przez osobę bliską..... ☐</p> <p>13. Pacjentka/Pacjent została/został zraniona/zraniony fizycznie przez osobę bliską (raz, czy więcej razy?)..... ☐</p> <p>14. Osoba stosująca przemoc grozi pacjentce/pacjentowi posiadaną bronią..... ☐</p> <p>15. Osoba stosująca przemoc nadużywa alkoholu i/lub innych środków psychoaktywnych..... ☐</p> <p>16. Osoba stosująca przemoc leczy się psychiatrycznie..... ☐</p> <p>17. Pacjentka/pacjent próbowała/ próbował targnąć się na swoje życie z powodu sytuacji domowej..... ☐</p>	<p>Zaznaczenie trzech lub więcej z punktów 12-17: proszę rozpocząć procedurę „Niebieskie Karty” (wypełnić Kartę A i przekazać pacjentce/pacjentowi Kartę B)</p>

Opracowanie:

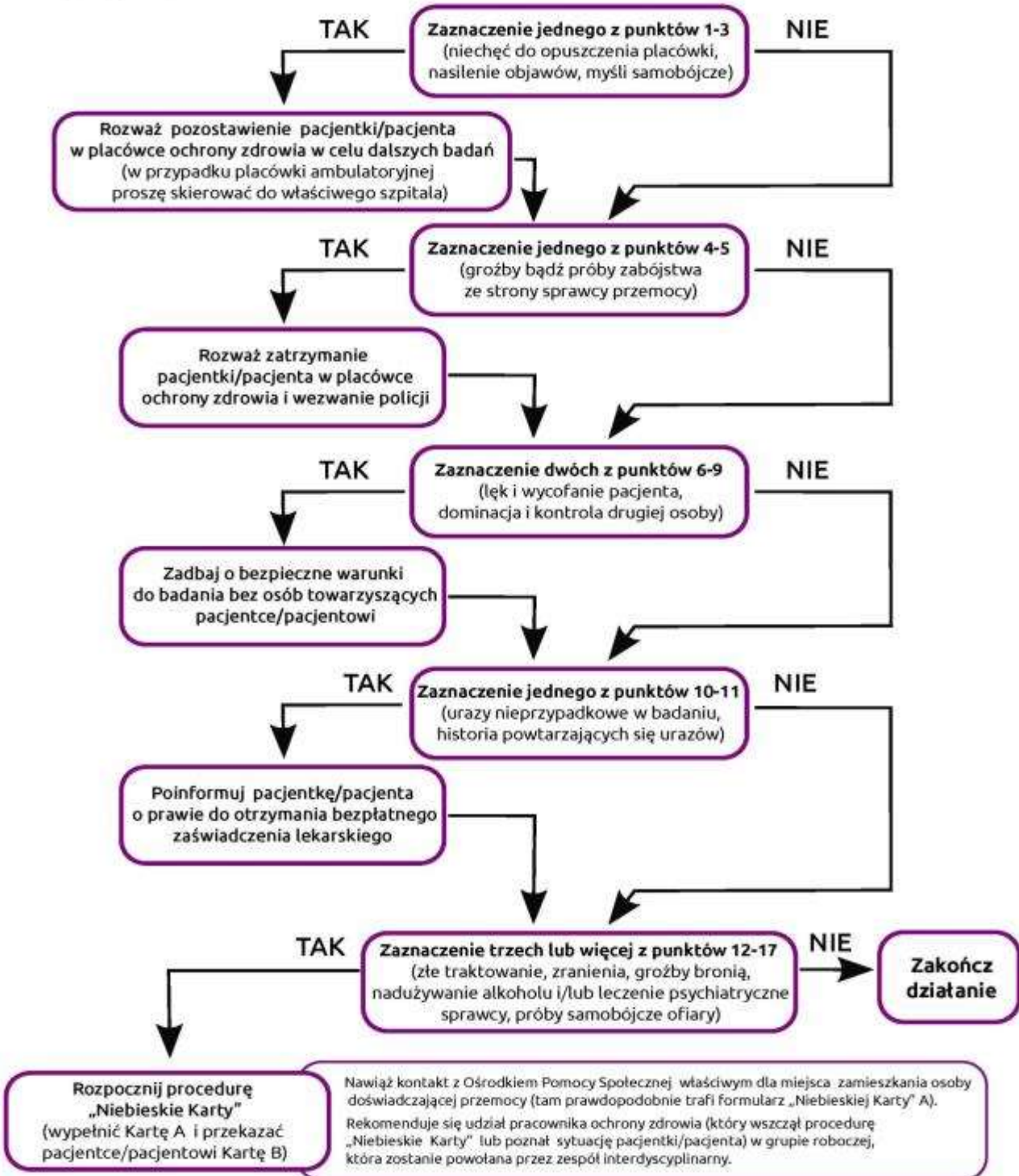
Projekt realizowany w ramach programu Obywatele dla Demokracji finansowanego z Funduszy EOG

PROPOZYCJA ALGORYTMU POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA PRZEMOCY W RODZINIE WOBEC OSOBY DOROSŁEJ

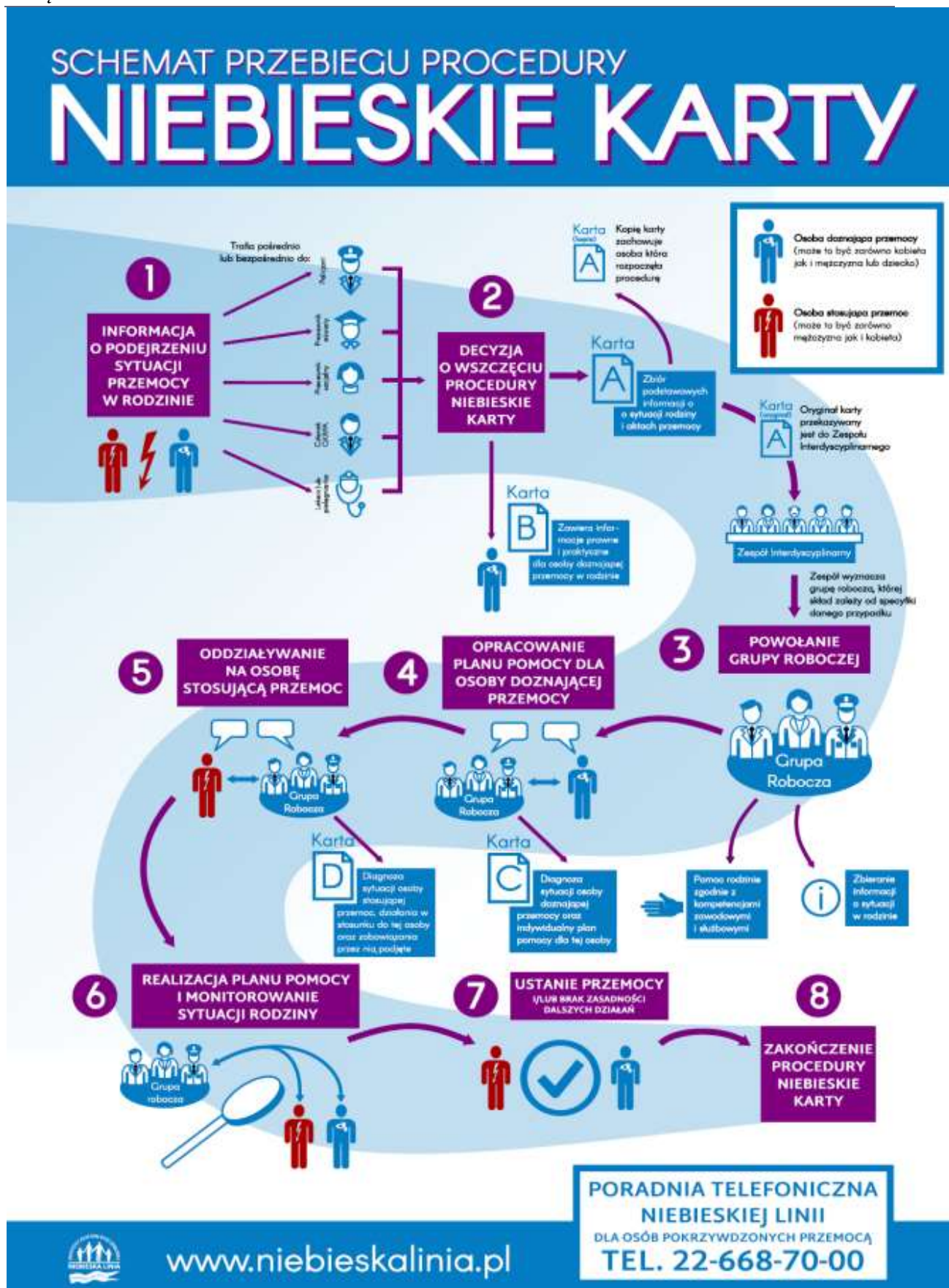

Jeżeli masz wątpliwości czy Twoja/Twój pacjentka/pacjent doświadcza przemocy w rodzinie skorzystaj z kwestionariusza w celu podjęcia odpowiednich kroków.

Załącznik nr 2

Załącznik nr 3

KWESTIONARIUSZ OCENY RYZYKA WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE WOBEC DZIECKA

**Kwestionariusza i algorytmu używa tylko pracownik oświaty!
Nie powinien być przekazywany dziecku lub rodzicom!**

LISTA A

INFORMACJA OD DZIECKA LUB OSOBY, KTÓRA BYŁA BEZPOŚREDNIM ŚWIADKIEM PRZEMOCY

- A.1. Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp.
- A.2. Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp.
- A.3. Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.
- A.4. Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp.
- A.5. Dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.).
- A.6. Dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny).
- A.7. Dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie.
- A.8. Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu).

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI DOTYCZĄCA RODZICA:

- A.9. Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:

- A.10. Dziecko ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.
- A.11. Dziecko ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.

LISTA B

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:

- B.1. Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy.
- B.2. Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.
- B.3. Dziecko zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: gryzie, szczypie się, uderza głową. Dziecko jest od jakiegoś czasu lub stale apatyczne, ospałe, nie ma chęci do zabawy, eksploracji rozwojowej.
- B.4. Dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu.
- B.5. Dziecko często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki.

INFORMACJE DOTYCZĄCE RODZICÓW:

- B.6. Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka.
- B.7. Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu pomocy dziecku.
- B.8. Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.
- B.9. Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków, itp. lub nie zgłasza się po odbiór dziecka.
- B.10. Którekolwiek dziecko z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej.

LISTA C

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ LUB INFORMACJA OD OSÓB BĘDĄCYCH W KONTAKCIE Z DZIECKIEM I RODZICAMI:

- C.1. Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie.
- C.2. Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec dziecka lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie dziecka.
- C.3. Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp.
- C.4. Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z dzieckiem.
- C.5. Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa.
- C.6. Dziecko o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność.
- C.7. Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka.
- C.8. Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka.
- C.9. Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców.

**Sprawdź, czy występują sygnały
ze wszystkich list: A, B i C, a następnie postępuj
zgodnie ze wskazówkami na drugiej stronie!**

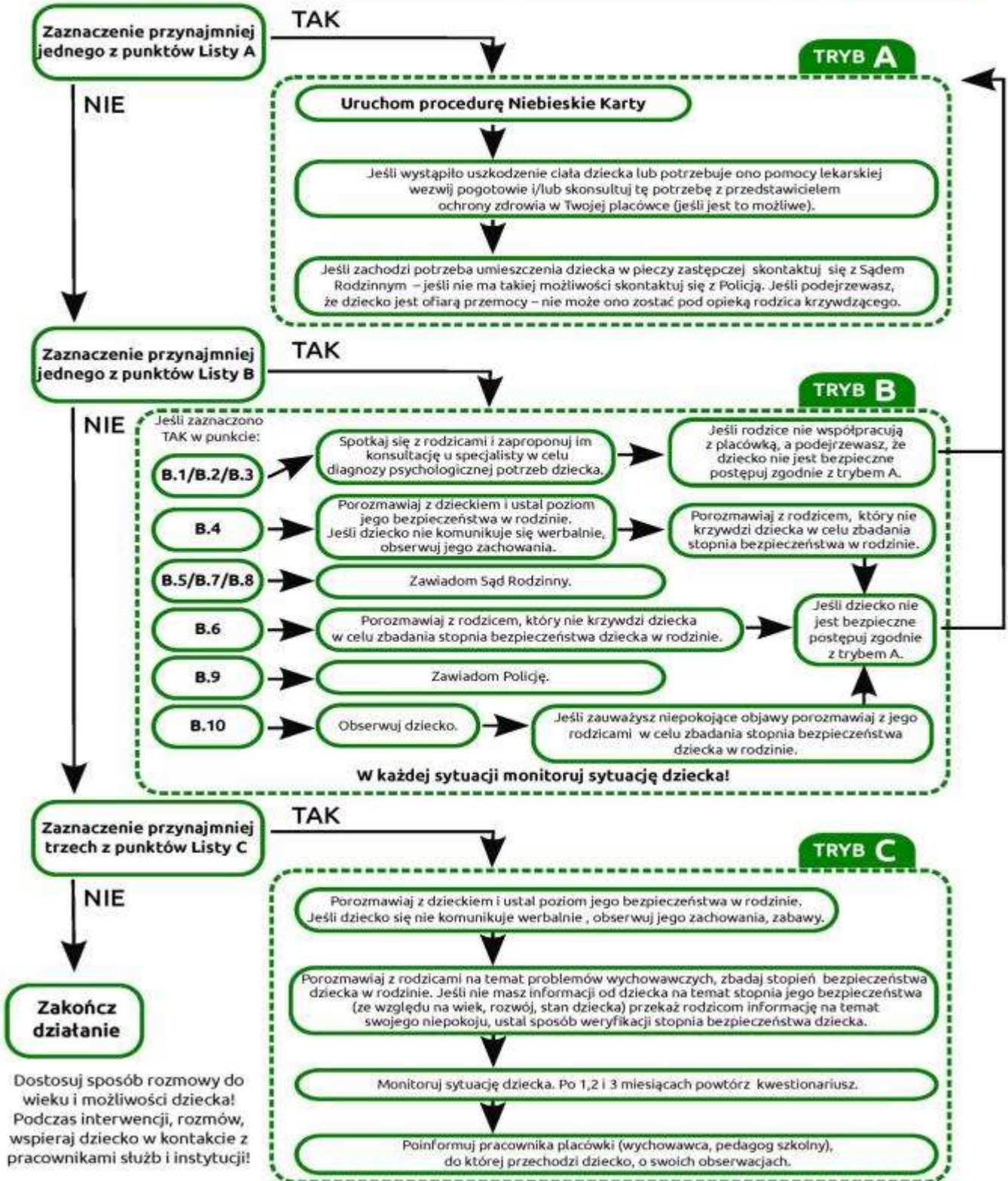
Opracowanie:

Projekt realizowany w ramach programu
Obywatele dla Demokracji
finansowanego z Funduszy EOG

**PROPOZYCJA ALGORYTMU POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU PODEJRZENIA PRZEMOCY W
RODZINIE WOBEC DZIECKA**

**DZIECI
STARSZE**

POWYŻEJ 9 LAT

KWESTIONARIUSZ OCENY RYZYKA WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE WOBEĆ DZIECKA

OŚWIATA

**Kwestionariusza i algorytmu używa tylko pracownik oświaty!
Nie powinien być przekazywany dziecku lub rodzicom!**

LISTA A

INFORMACJA OD DZIECKA LUB OSOBY, KTÓRA BYŁA BEZPOŚREDNIM ŚWIADKIEM PRZEMOCY

- A.1.** Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp.
- A.2.** Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp.
- A.3.** Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.
- A.4.** Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp.
- A.5.** Dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.)
- A.6.** Dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny).
- A.7.** Dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie.
- A.8.** Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu).

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI DOTYCZĄCA RODZICA:

- A.9.** Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:

- A.10.** Dziecko ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.
- A.11.** Dziecko ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.

LISTA B

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:

- B.1.** Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy.
- B.2.** Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.
- B.3.** Dziecko zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne dziecka, np.: ucieczki z domu, używanie substancji zmieniających świadomość, ryzykowne kontakty, itp.
- B.4.** Dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu.
- B.5.** Dziecko często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki.

INFORMACJE DOTYCZĄCE RODZICÓW:

- B.6.** Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka.
- B.7.** Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu wsparcia dziecku.
- B.8.** Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.
- B.9.** Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków itp.
- B.10.** Którekolwiek dziecko z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej.

LISTA C

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ LUB INFORMACJA OD OSÓB BĘDĄCYCH W KONTAKCIE Z DZIECKIEM I RODZICAMI:

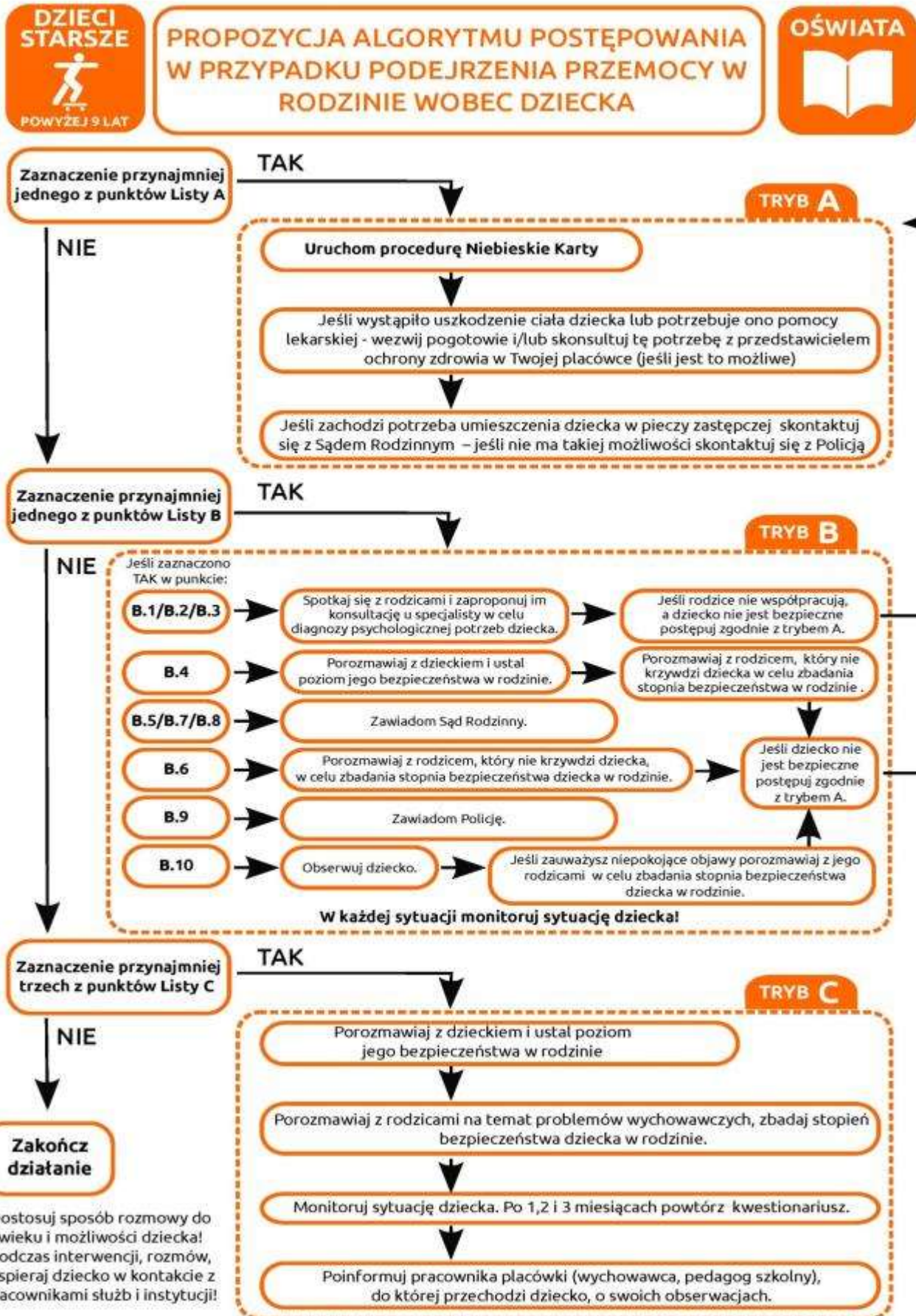
- C.1.** Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie.
- C.2.** Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec dziecka lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie dziecka.
- C.3.** Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp.
- C.4.** Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z dzieckiem.
- C.5.** Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa.
- C.6.** Dziecko o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność.
- C.7.** Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka.
- C.8.** Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka.
- C.9.** Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców.

**Sprawdź, czy występują sygnały
ze wszystkich list: A, B i C, a następnie postępuj
zgodnie ze wskazówkami na drugiej stronie!**

Opracowanie:

Projekt realizowany w ramach programu
Obywatelle dla Demokracji
Finansowanego z Funduszy EOG

ul. Dworcowa 9a/19
30-556 Kraków
tel: **12 39 50 665**
fax: 12 39 50 664
mail: biuro@oficyna-profilaktyczna.pl

Załącznik do Uchwały Rady Miasta Sulejówek

Nr...../2019 z dnia.....^{XVI/153} 28 listopada 2019 r.

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Sulejówek na lata 2019-2022

Dokument został opracowany na zamówienie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejówku przez Oficynę Profilaktyczną w Krakowie, 30-556 Kraków, ul. Dworcowa 9a/19

Kraków 2019 r.

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Uzasadnienie wprowadzenia programu.....	6
Podstawy prawne opracowania programu.....	6
Rozdział I.....	8
Wspieranie rodziny na poziomie miasta.....	8
Zadania miasta.....	8
Nowe zadania wsparcia rodziny na poziomie gminy.....	10
Rozdział II.....	13
Charakterystyka miasta Sulejówek.....	13
Demografia.....	13
Edukacja.....	15
Rynek pracy.....	16
Pomoc społeczna.....	17
Problem alkoholowych wśród mieszkańców Sulejówka.....	21
Problem przemocy domowej w Sulejówku.....	23
Działania na rzecz wspierania rodziny.....	25
Problemy rodzin z miasta Sulejówek z perspektywy mieszkańców i pracowników MOPS – wyniki badań ankietowych.....	28
Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców.....	28
Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców.....	31
Problem przemocowy z perspektywy dorosłych mieszkańców.....	31
Wspieranie rodziny.....	34
Działania pracowników MOPS na rzecz rodziny.....	36
Rozdział III.....	40
Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności na rzecz rodziny.....	40
Analiza SWOT.....	44
Cele i zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2022.....	46
Źródła finansowania.....	52
Monitoring i ewaluacja programu.....	52
Realizatorzy.....	53
Podsumowanie.....	53

Wprowadzenie

Rodzina jest środowiskiem życiowym niemal każdego człowieka. Stanowi integralną część każdego społeczeństwa, a zarazem jego najmniejszą i podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat i z którą łączą go wielorakie związki do końca życia. Jest grupą małą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozzerwalne (za wyjątkiem porzucenia, rozwodu)¹.

Człowiek oczyma rodziny patrzy na otaczający go świat społeczny, uczy się go nazywać i klasyfikować, uznawać za przyjazny lub wrogi, swój lub obcy. W jej perspektywie postrzega sens swojego życia, formułuje własne cele życiowe i sposoby ich osiągnięcia. Tak właśnie kształtowana jest podstawowa rzeczywistość kultury, która na zawsze już stanie się symbolicznym układem odniesienia zarówno wówczas, gdy w swoim dorosłym życiu człowiek będzie twórczo rozwijał rodzinne doświadczenia, jak i wtedy, gdy będzie im własnym postępowaniem zaprzeczał. Dlatego tak istotne jest, aby rodzina funkcjonowała prawidłowo i zapewniała odpowiednie warunki do rozwoju wszystkich swoich członków, a w szczególności dzieci.

Procesy industrializacji, urbanizacji i migracji w znaczący sposób zmieniły życie całych społeczeństw i rodzin. Przeobrażeniu uległa nie tylko struktura rodziny, ale również sposób jej funkcjonowania.

Zmienił się model rodziny, zmalała liczebność rodziny, wzrosła jej anonimowość. Obok zinstytucjonalizowanego małżeństwa i rodziny funkcjonują alternatywne formy życia rodzinnego tj. samotne rodzicielstwo, kohabitacja, związki homoseksualne, życie w samotności itp.

Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej. W wyniku reorganizacji władzy rodzinnej, znaczącą jej część w rodzinie przejmuje matka – żona. Wskutek wspólnego rozwiązywania codziennych spraw, wspólnych doświadczeń małżonków, kształtuje się między nimi partnerski styl wzajemnych interakcji. Małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Kobieta i mężczyzna stają się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań

¹ Kawula S, Brągiel J, Janke A., *Pedagogika rodziny*, Toruń 1999, s. 49,

społecznych². Według Jana Żebrowskiego zmiany w strukturze wewnętrznej rodziny obejmują trzy zasadnicze elementy:

1. zmianę pozycji i ról małżonków;
2. zmianę pozycji dziecka w rodzinie;
3. proces autonomizacji jednostki³.

Główną przyczyną kształtowania się modelu partnerskiego w rodzinie jest wzrost niezależności ekonomicznej i psychicznej kobiety, która stanowi o poszerzeniu jej samodzielności życiowej. Kobiety - matki podejmują pracę zawodową, dążą do samorealizacji, niezależności. Rozwijają swoje pasje i zainteresowania. Nie poświęcają już całej swojej uwagi i czasu tylko na wychowanie dzieci i dbanie o dom. Mężczyźni nie są już tylko jedynymi żywicielami rodziny, ale również uczestniczą w pracach domowych, w opiece i wychowywaniu dzieci.

W relacjach rodzinnych obserwuje się zmniejszenie dystansu pomiędzy małżonkami, a także między rodzicami i dziećmi. Wzajemne kontakty rodzinne nie są już ściśle uzależnione od pozycji zajmowanej w rodzinie. Dzieciom przyznawana jest coraz większa swoboda zachowania, a młodzież uwalnia się spod arbitralnej władzy rodziców. Ponadto obserwuje się zjawisko autonomizowania się członków rodziny od jej wpływów, czego przejawem jest zmniejszenie wspólnotowego charakteru przeżywania doświadczeń w rodzinie⁴.

Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na: poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne.

Przemiany gospodarczo – kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego.

Pojawiły się zjawiska o charakterze globalnym tj. choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracje oraz lokalnym tj. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność

² Cudak S., Wybrane cechy współczesnego modelu życia małżeńskiego i rodzinnego, [w:] Pedagogika rodziny, red. S. Cudak, Kielce 2007, s. 7,

³ Żebrowski J., *Współczesne przeobrażenia w funkcjonowaniu rodziny polskiej*, [w:] Rodzina polska na przełomie wieków. Przeobrażenia, zagrożenia, patologie, red. J. Żebrowski, Gdańsk 2001, s.23,

⁴ Żurek A., *Orientacje na mikrostrukturę a rodzina*, [w:], Rodzina współczesna, M. Ziemska red., Warszawa 1999, s.23,

opiekuńcza i wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad rodziny itp.

Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny wymienić należy: niezadność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężanie istniejących dysfunkcji. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny. Wobec tego w pracy socjalnej zaproponowano oddziaływanie zindywidualizowane nakierowane w pierwszej kolejności na dzieci, a w drugiej na matki, gdyż to głównie kobiety są beneficjentami pomocy społecznej. Jednocześnie zauważono niewykorzystany potencjał dalszej rodziny i otoczenia.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Obecnie w pomocy społecznej mówi się o „familiocentryzmie”, który rozumieć należy jako praktyczne podejście, a nie założenie ideologiczne. Tak rozumiany familiocentryzm oznacza:

- ✓ diagnozowanie dysfunkcjonalności jednostek poprzez kontekst bliższej i dalszej rodziny,
- ✓ traktowanie rodziny jako podmiotu, a nie przedmiotu pracy socjalnej,
- ✓ „wykorzystywanie” rodziny jako grupy wsparcia dla jednostek dysfunkcyjnych,
- ✓ dostrzeganie funkcji socjalizacyjnej i kulturowej rodziny w przekazywaniu dysfunkcjonalnych wartości i norm,

- ✓ traktowanie rodziny jako systemu o wysokiej dynamice zmian wewnętrznych struktur i procesów przystosowujących ją do środowiska.

Uzasadnienie wprowadzenia programu

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny.

Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin.

W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by zarówno działania jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Podstawy prawne opracowania programu

Zapisy Programu Wspierania Rodziny dla miasta Sulejówek na lata 2019-2022 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.),
- Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1507 ze zm.),
- Ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 473),
- Ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. (tj. Dz. U. 2018 r. poz.2134 ze zm.),
- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.),

- Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2018 r. poz.2137 ze zm.),
- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.),
- Ustawie o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz. U. 2018 r. poz. 2220 ze zm.),
- Ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2019 r. poz. 670 ze zm.),
- Ustawie o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r. (Dz. U. 2019 r. poz. 1390),
- Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2019 r. poz. 688 ze zm.),
- Ustawie Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz. U. 2017 r. poz. 682 ze zm.).

Rozdział I

Wspieranie rodziny na poziomie miasta

Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2022 dla miasta Sulejówek jest strategicznym dokumentem opracowanym, w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielenia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. W programie bardzo mocno akcentuje się potrzebę wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Ta grupa odbiorców wskazana jest bezpośrednio w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a w preambule czytamy, że jest przyjęta: *dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.*⁵

Zadania miasta

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują we współpracy ze środowiskami lokalnymi, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, służbą zdrowia, instytucjami oświatowymi oraz organizacjami społecznymi.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Poniższa tabela przybliży ten podział:

⁵ Preambuła Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 roku poz. 998 z późn. zm.),

Tabela 1. Podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej.

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka - wspieranie rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna, • Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, • Adopcja. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Asystent rodziny, • Placówki wsparcia dziennego, • Rodziny wspierające, • Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, • Placówki opiekuńczo - wychowawcze, • Usamodzielnianie, • Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator), • Rodziny pomocowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek adopcyjny, • Regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, • Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny.

Źródło: Opracowanie w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gmina jest pierwszym i najważniejszym elementem tego systemu. Jej działania nakierowane są na profilaktykę oraz na wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie, tak, aby mogła ona poradzić sobie z doznawanymi trudnościami i by w efekcie nie doszło do interwencji w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Prawidłowa diagnoza problemów rodziny oraz działania profilaktyczne wspierające dziecko w rodzinie są formą najbardziej optymalną i skuteczną. Działania pomocowe na poziomie gminy/miasta mają być również prowadzone w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną i zmierzają one wówczas do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, by możliwy był jak najszybszy powrót dziecka pod ich opiekę. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są nie tylko ze względów społecznych, ale i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy/miasta związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;

2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
4. finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo- wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Oprócz ww. zadań własnych gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny, zgodnie z wytycznymi przekazywanymi przez wojewodę.

Nowe zadania wsparcia rodziny na poziomie gminy

Na terenie miasta Sulejówek realizowane są programy ogólnopolskie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 roku (tj. Dz. U. 2018 poz. 2134 ze zm.)

Na mocy ustawy od 1 kwietnia 2016 roku wypłacane są świadczenia wychowawcze (tzw. Program 500+), których celem jest zapewnienie środków na częściowe pokrycie

kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka w rodzinie.

O świadczenie wychowawcze mogą ubiegać się rodzice biologiczni, opiekunowie prawni oraz opiekunowie faktyczni dziecka. Wysokość świadczenia wynosi 500 zł na dziecko miesięcznie do czasu ukończenia przez każde dziecko 18 roku życia, przy czym wypłaty przysługują bez względu na dochody rodziny.

W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że wypłacane środki pieniężne są marnotrawione lub wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem przez osobę pobierającą, może zostać podjęta decyzja o wstrzymaniu wypłaty świadczenia lub przekazywaniu świadczenia w formie rzeczowej.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 roku (Dz. U. 2019 poz. 473)

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, w ramach której rodzinom przysługuje wsparcie asystenta rodziny i jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4 000,00 zł,

Zgodnie z art. 4 ustawy wsparcie to ma być realizowane przez zapewnienie:

- kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej,
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- dostępu do usług koordynacyjnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego,

- wsparcia asystenta rodziny,
- dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży,
- dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę, – innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Wsparcie finansowe przysługuje jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, co należy potwierdzić zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną oraz urodziła żywe dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Rządowy Programu „Dobry start”

Rządowy Programu „Dobry start” ustanowiono uchwałą Rady Ministrów Nr 80/2018 z dnia 30 maja 2018 r.

„Dobry start” – to nowy program rządowy, w ramach którego na każde uczące się dziecko do 20 roku życia (niepełnosprawne do 24 r.ż.) rodzice, bez względu na dochód, dostaną 300 zł w formie jednorazowego wsparcia na rozpoczęcie roku szkolnego.

Program „Dobry Start” to nie tylko inwestycja państwa w edukację dzieci i młodzieży, ale również kolejny etap kompleksowej i długofalowej rządowej polityki rodzinnej.

Rozdział II

Charakterystyka miasta Sulejówek

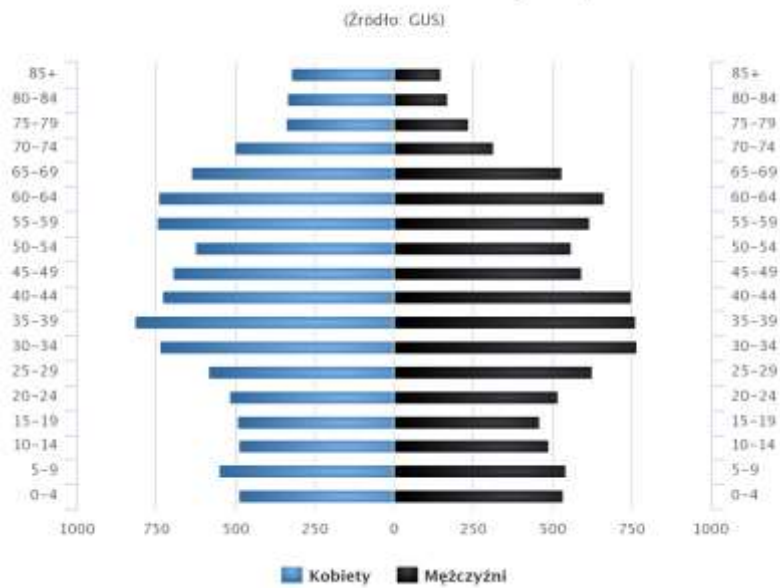
Sulejówek – miasto położone w województwie mazowieckim, powiecie mińskim, usytuowane ok. 18 km od centrum Warszawy. Zajmuje obszar niemal 2000 ha, z czego 1/4 zajmuje zwarta zabudowa mieszkaniowa. Sulejówek to „miasto zielone”. Blisko 1/3 jego powierzchni zajmują lasy i parki. W granicach administracyjnych miasta znajdują się samodzielne dawniej miejscowości: Miłosna, Sulejówek, Ratajewo, Szkopówka, Zorza, Żurawka oraz część Długiej Szlacheckiej i Woli Grzybowskiej. Od zachodu miasto graniczy z dzielnicą Wesoła m.st. Warszawy, od północy z gminą Zielonka pow. Wołomiński, od wschodu z gminą Halinów pow. miński i od południa z gminą Wiązowna pow. otwocki.

Demografia

Sulejówek jest małym miastem z liczbą mieszkańców wynoszącą 19 663, z czego 52,7% stanowią kobiety, a 47,3% mężczyźni. W latach 2002-2017 liczba mieszkańców wzrosła o 7,6%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,5 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Piramida wieku mieszkańców Sulejówka, 2017

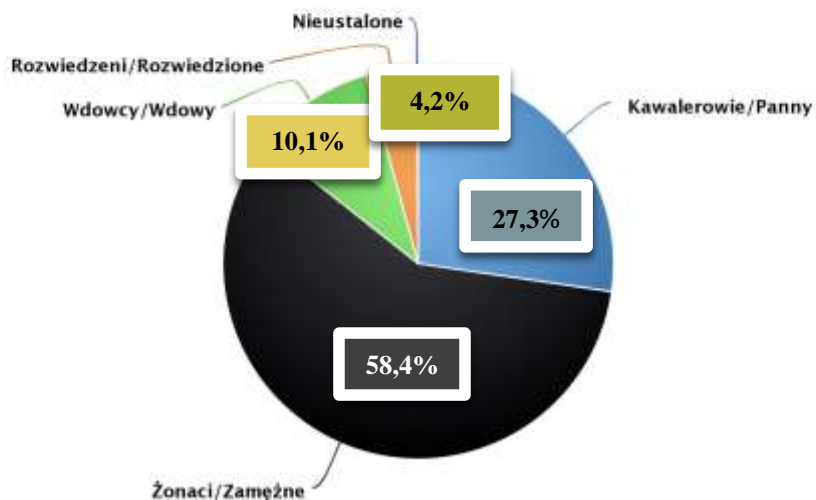

Źródło: GUS 2017 r.

27,3% mieszkańców Sulejówka jest stanu wolnego, 58,3% żyje w małżeństwie, 4,2% mieszkańców jest po rozwodzie, a 10,1% to wdowy/wdowcy.

Stan cywilny (Ludność w wieku 15+ lat) – Sulejówek

(Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011)

Źródło: GUS 2017 r.

Sulejówek ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 32. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 1,64 na 1000 mieszkańców Sulejówka. W 2017 roku urodziło się 211 dzieci, w tym 45,0% dziewczynek i 55,0% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,17 i jest większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego

kraju. Natomiast w 2018 r. według danych z ewidencji ludności, liczba urodzeń wyniosła 198 osób, a liczba zgonów – 228.

59,6% mieszkańców Sulejówka jest w wieku produkcyjnym, 18,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Edukacja

Na terenie miasta Sulejówka funkcjonuje rozwinięta sieć placówek oświatowych, w skład której wchodzi:

- ✓ prywatne żłobki
- ✓ prywatny Klub Dziecięcy
- ✓ 2 przedszkola
- ✓ 4 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych
- ✓ Świetlica przyszkolna „Gniazdo” z 4 oddziałami w szkołach podstawowych

Tabela 2. Struktura oświatowa w mieście

Liczba przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi w szkołach	Miejskie Przedszkole nr 1 Miejskie Przedszkole nr 2 4 oddziały przedszkolne w SP1 3 oddziały przedszkolne w SP2 4 oddziały przedszkolne w SP3 2 oddziały przedszkolne w SP4
Liczba miejsc w klubach dziecięcych	45 miejsc w klubach dziecięcych (prywatne)
Liczba miejsc w żłobkach	32 miejsca w żłobkach (prywatne)
Świetlice, kluby dla dzieci i młodzieży W tym: - przyszkolnych - pozaszkolnych	Świetlica przyszkolna Gniazdo w czterech szkołach podstawowych
Liczba miejsc w przedszkolach (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach.	Miejskie Przedszkole nr 1 – 150 miejsc Miejskie Przedszkole nr 2 – 225 miejsc Oddziały przedszkolne w SP1 - 80 miejsc Oddziały przedszkolne w SP2 – 60 miejsc Oddziały przedszkolne w SP3 – 80 miejsc Oddziały przedszkolne w SP4 – 50 miejsc

Źródło: dane z referatu oświaty Urzędu Miasta Sulejówek

Rynek pracy

Rynek pracy determinuje rozwój społeczeństwa pod względem ekonomicznym i strukturalnym. Jak wynika z danych MOPS w Sulejówku, w 2018 r. na terenie miasta było 2 544 osób pozostających bez pracy, z czego 1 171 osób stanowili mężczyźni, a 1 383 kobiety. Długotrwale bez pracy pozostawało 1 317 mieszkańców miasta. 410 osób bezrobotnych miało prawo do otrzymywania zasiłku.

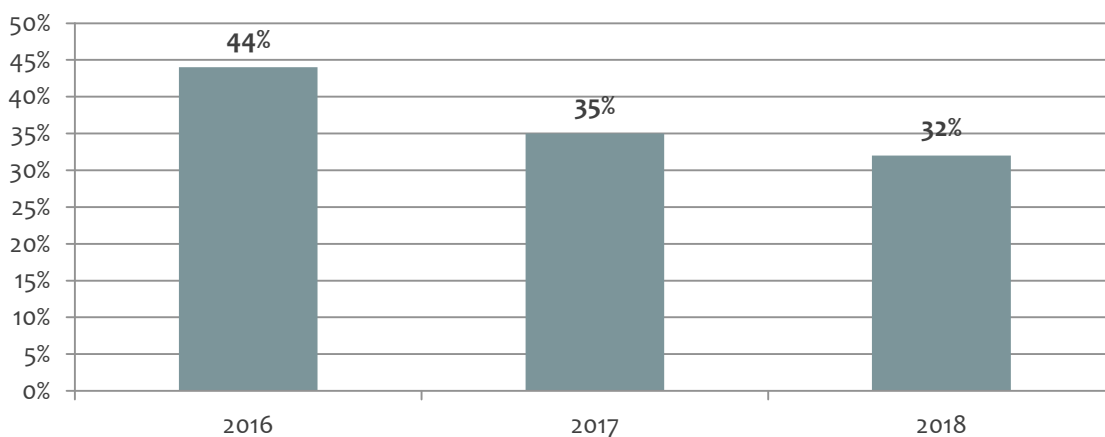
Tabela 3. Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2018 r.

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	2 554	1 171	1 383
Bezrobotni z prawem do zasiłku	410	151	259
Długotrwale bezrobotni	1 317	604	713

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Wśród beneficjentów pomocy społecznej w 2016 r. 44% pozostawało bez pracy. Z biegiem lat, liczba bezrobotnych beneficjentów malała z 35% w 2017 r. do 32% w 2018 r.

Wykres 1. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

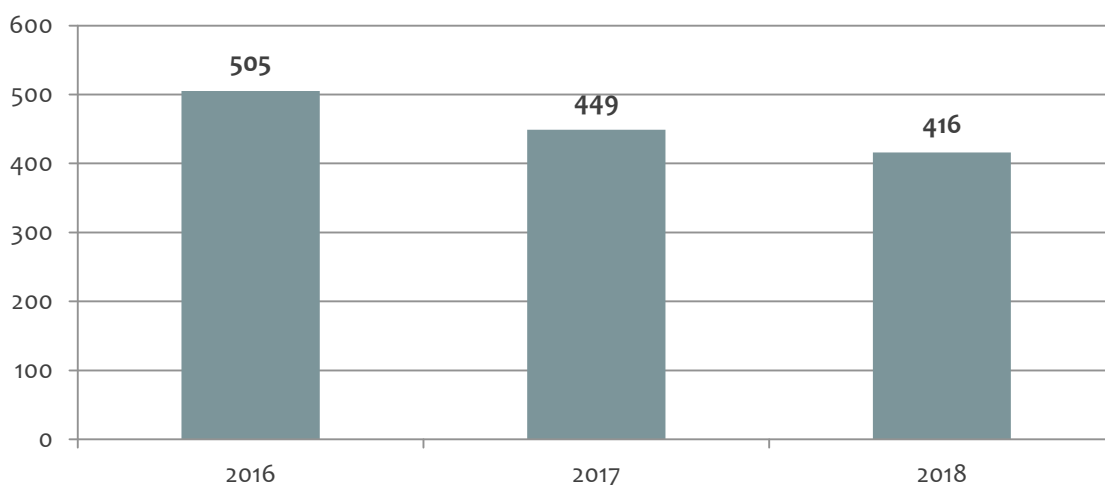
Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna wg ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej stanowi instytucję polityki społecznej mającej na celu pomoc osobom i ludziom w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia.

W ramach działań ustawowych beneficjenci pomocy społecznej mogą korzystać ze świadczeń oferowanych przez MOPS. Jak wynika z danych, w latach 2016-2018 nastąpił spadek osób korzystających ze świadczeń z 505 osób w 2016 r. do 416 osób w 2018 r.

Wykres 2. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

W 2016 r. z pomocy społecznej korzystało 487 rodzin, w 2017 r. – 450 rodzin, a w 2018 r. 460 rodzin. Można zaobserwować spadek liczby rodzin i osób w tych rodzinach na przestrzeni 3 lat.

Tabela 4. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	487	952
2017	450	816
2018	460	790

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

W 2016 r. ze świadczeń niepieniężnych korzystało 155 osób, w 2017 r. – 117 osób, a w 2018 r. – 95 osób. Ze świadczeń pieniężnych w 2016 r. skorzystało 390 osób, w 2017 r. – 368 osób, a w 2018 r. – 339 osób.

Tabela 5. Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób		
	2016	2017	2018
świadczenia niepieniężne	155	117	95
świadczenia pieniężne	390	368	339

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Jak wynika z danych MOPS w Sulejówku rodziny bezdzietne jak i posiadające dzieci najczęściej korzystają ze świadczeń niepieniężnych. Świadczenia niepieniężne najczęściej przyznawane są rodzinom bezdzietnym, bądź mającym dwoje dzieci. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku świadczeń pieniężnych.

Tabela 6. Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2018 r.

Typ rodziny	Liczba świadczeń	
	świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
bez dzieci	4 810	3 162
jedno dziecko	773	330
dwoje dzieci	3 423	339
troje dzieci	1 319	84
czworo i więcej dzieci	2 917	31
inne	730	130

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

W 2018 r. najczęstszym powodem przydzielania pomocy rodzinom z Sulejówka było ubóstwo (255 rodzin), w dalszej kolejności długotrwała lub ciężka choroba (187 rodzin) i niepełnosprawność (102 rodziny).

Tabela 7. Powody udzielania pomocy rodzinom w 2018 r.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	LICZBA RODZIN - OGÓŁEM
UBÓSTWO	255
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	187
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	102
BEZROBOCIE	94
ALKOHOLIZM	49
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	37

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	30
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	13
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	8
BEZDOMNOŚĆ	7
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: WIEŁODZIETNOŚĆ	7
ZDARZENIE LOSOWE	4
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIEŁODZIETNE	3
PRZEMOC W RODZINIE	3
NARKOMANIA	2
SIEROCTWO	1

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Rodzinom 1-osobowym najczęściej przyznawano świadczenia z powodu ubóstwa, 2-osobowym – z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, 3 i 4 lub więcej osobowym – z powodu ubóstwa.

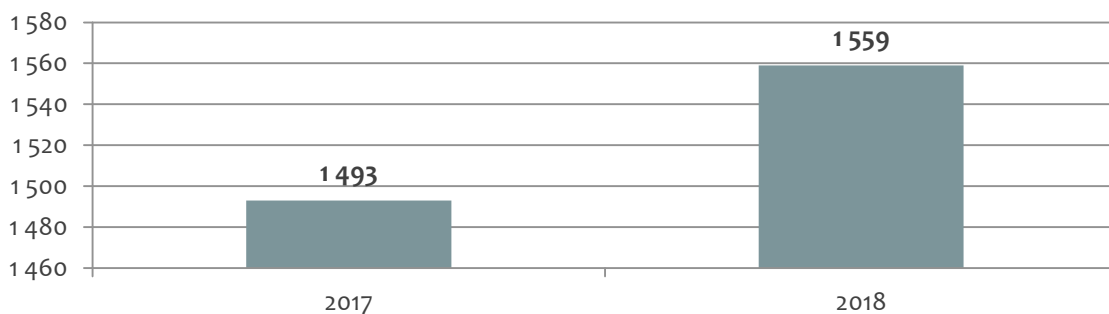
Tabela 8. Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych 2018 r.

Powód przyznania	Ogółem	Typ rodziny			
		1-osobowe	2-osobowa	3-osobowa	4 i więcej osób
Ubóstwo	260	172	32	27	29
Długotrwała lub ciężka choroba	189	130	33	12	14
Niepelnosprawność	101	84	11	4	2
Bezrobocie	93	41	17	17	18
Alkoholizm	46	31	7	5	3

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

W 2017 r. ze świadczeń wychowawczych średnio korzystało 1 493 rodziny, w 2018 r. – 1 599 rodzin. Można zauważyć wzrost liczby rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych.

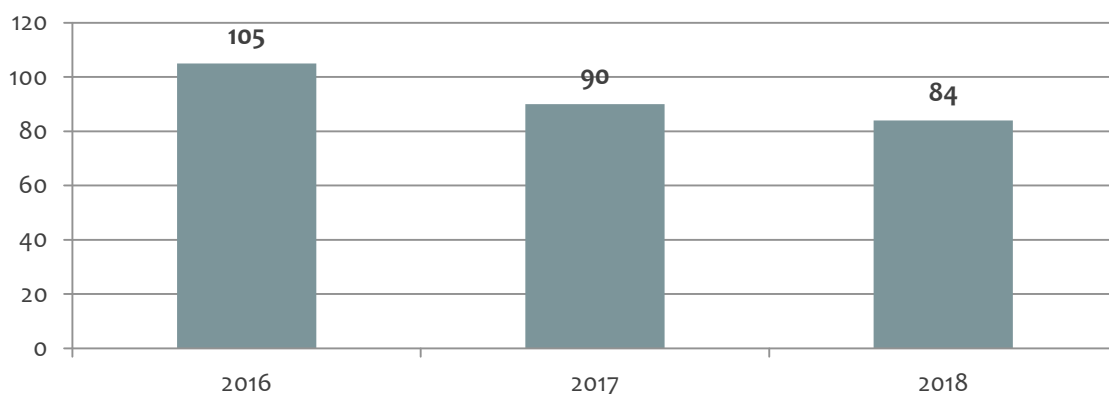
Wykres 3. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Z danych MOPS w Sulejówku można wnioskować, że w latach 2016-2018 zmalała liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego. W 2016 r. z tej formy pomocy korzystało 105 osób, w 2017 r. 90 osób, a w 2018 r. 84 osoby.

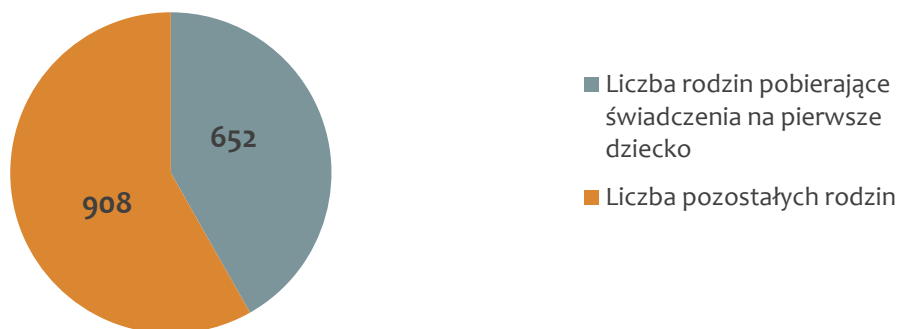
Wykres 4. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2018 r.

Świadczenia z programu „Rodzina 500+” w 2018 r. na pierwsze dziecko otrzymało 652 rodziny z Sulejówka.

Wykres 5. Świadczenia 500+ przyznane na pierwsze dziecko. Udział rodzin otrzymujących świadczenie na pierwsze dziecko w relacji do ogółu rodzin otrzymujących świadczenie

Problem alkoholowych wśród mieszkańców Sulejówka

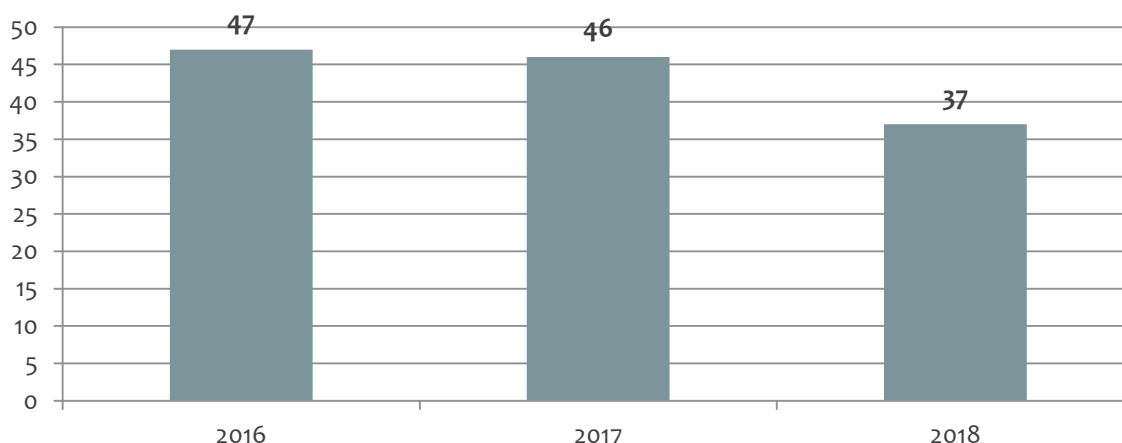
W przypadku problemów z uzależnieniami, przemocy w rodzinie, pomocy udzielają specjaliści (psycholodzy, terapeuci, prawnik) Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego, finansowanego z Miejskiego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Mieszkańcy mają możliwość korzystania także ze wsparcia psychologa, doradcy ds. rodziny, policjanta, prawnika, terapeuty uzależnień w ramach Specjalistycznej Poradni Rodzinnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, w tym ze wsparcia Ośrodka Mediacji.

Rodziny uprawnione do świadczeń pomocy społecznej mogą także korzystać z porad prawnych w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym, w Sulejówku na podstawie porozumienia ze Starostwem Powiatowym. W październiku 2018 r. (również w ramach PIK) został uruchomiony telefon zaufania, czynny w poniedziałki i środy w godz. 19-20 dla osób borykających się z trudnymi sytuacjami życiowymi.

Sprawami związanymi z profilaktyką, rozwiązywaniem problemów uzależnień, motywowaniem do podjęcia działań naprawczych, kierowaniem do Sądu Rejonowego spraw związanych ze zobowiązaniem do leczenia uzależnienia zajmuje się Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W latach 2016-2018 spadła liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmawiali członkowie MKRPA. W 2016 r. przeprowadzono rozmowy z 47 osobami, w 2017 r. z 46, a w 2018 r. z 37 osobami.

Wykres 6. Liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmowy członkowie MKRPA

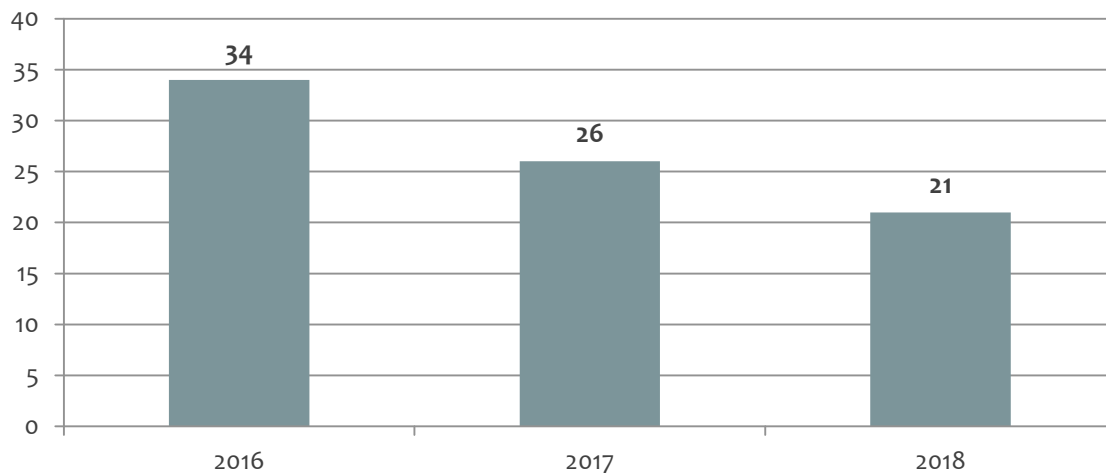

Źródło: sprawozdanie PARPA-G1, 2016-2018

Jak można zauważyć na przedstawionym poniżej wykresie, spada liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy.

W 2016 r. członkowie Komisji rozmawiali z 34 osobami, w 2017 r. z 26 osobami, a w 2018 r. już tylko z 21 osobami.

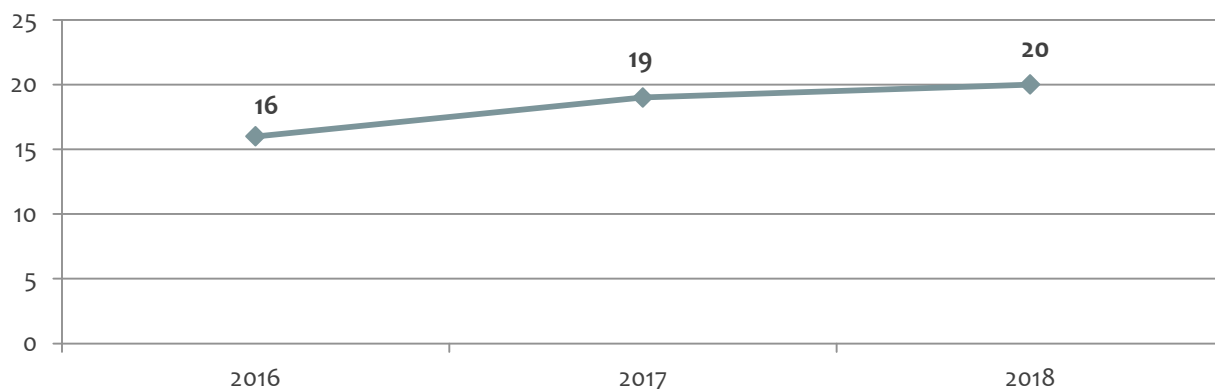
Wykres 7. Liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmowy członkowie MKRPA

Źródło: sprawozdanie PARPA-G1, 2016-2018

Z danych wynika, że wzrasta liczba prowadzonych rozmów interwencyjnych przez członków MKRPA z osobą nadużywającą alkoholu i stosującą przemoc. W 2016 r. MKRPA przeprowadziła rozmowy z 16 osobami nadużywającymi alkohol i stosującymi przemoc, w 2017 r. z 19 osobami, a w 2018 r. – z 20 osobami.

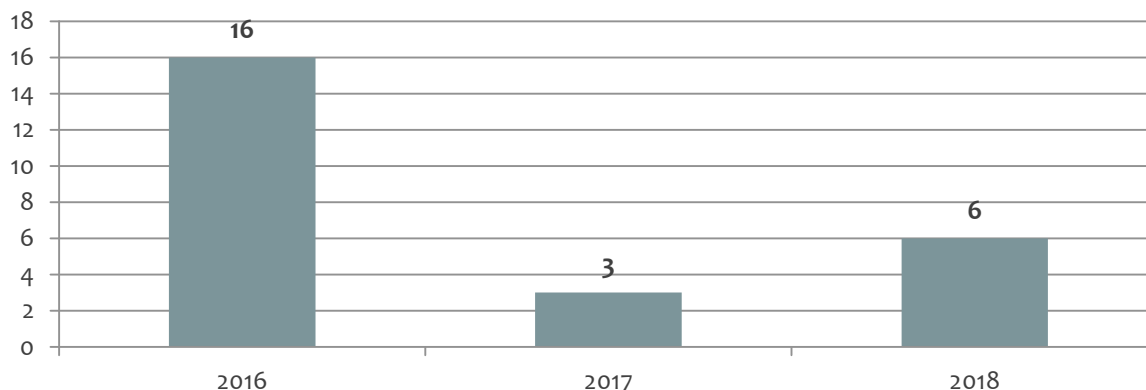
Wykres 8. Prowadzone rozmowy interwencyjne przez członków MKRPA z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemoc

Źródło: sprawozdanie PARPA-G1, 2016-2018

Zmalała natomiast liczba osób, z którymi członkowie MKRPA prowadzili rozmowy w związku z doznawaniem przemoc w rodzinie. 16 osób zgłosiło się na taką rozmowę w 2016 r., 3 osoby w 2017 r., a 6 osób w 2018 r.

Wykres 9. Prowadzenie rozmowy przez członków MKRPA z osobą doznającą przemocy w celu diagnozy sytuacji w rodzinie

Źródło: sprawozdanie PARPA-G1, 2016-2018

Liczne programy profilaktyczne oferują placówki oświatowe, także przy współpracy Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Sulejówku. Tematyka obejmuje problemy różnych uzależnień (w tym także wirtualne, związane z żywieniem), zagrożenia cyberprzestrzeni, w zakresie przemocy, problemów w zakresie komunikacji społecznej, zdrowego stylu życia, bezpieczeństwa w szkole, na wakacjach.

Problem przemocy domowej w Sulejówku

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych należy:

- ✓ diagnozowanie problemu przemocy rodzinie;
- ✓ podejmowanie wszelkich działań w środowisku zagrożonym przemocą w celu przeciwdziałania temu zjawisku;
- ✓ inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- ✓ inicjowanie działań wobec osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie;
- ✓ ocena i weryfikacja prowadzonych działań, omawianie bieżących problemów wymagających rozstrzygnięcia przez Zespół lub grupę roboczą.

W celu przewyższania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w trybie uchwały podejmowanej przez ZI w 2018 r. powołano 16 grup roboczych. W skład grup roboczych do pracy z rodziną wchodziły przedstawiciele różnych instytucji – w każdym przypadku pracownicy socjalni MOPS, funkcjonariusz Komisarjatu Policji a także w zależności od potrzeb Przewodniczący

MKRPA, kurator sądowy, pedagodzy ze szkół i z przedszkoli lub wychowawcy.

W 2018 r. odbyło się 58 spotkań grup roboczych. Grupy robocze pracowały z osobami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie jak i z osobami, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Z informacji koordynatorów grup roboczych, którymi we wszystkich przypadkach byli pracownicy socjalni wynika, że sprawcy przemocy niechętnie biorą udział w spotkaniach, żaden sprawca nie podjął się uczestniczenia w warsztatach dla sprawców przemocy oferowanych przez PCPR.

W 2018 r. sporządzono 31 „NK-A”, 19 „NK-C” i 14 „NK –D”. W dwóch przypadkach zostało odebrane dziecko z rodziny na podst. art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W 2018 r. zakończono procedurę „NK” 21 przypadkach, w tym: w 7 rodzinach przemoc ustała oraz zrealizowano indywidualny plan pomocy, w 14 rodzinach zakończono procedurę z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań. Ogółem procedurę Niebieskie Karty prowadzono w 37 rodzinach.

Tabela 9. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2014-2018

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba spotkań ZI	13	16	17
Liczba powołanych grup roboczych	8	13	16
Liczba spotkań grup roboczych	46	30	58
Liczba zawiadomień do organów ścigania	0	0	0
Liczba założonych Niebieskich Kart A	3	27	31
Liczba wszczętych procedur NK	11	20	28
Liczba zakończonych procedur NK	14	17	21

Źródło: sprawozdanie z realizacji w 2018 r. Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Sulejówek na lata 2017-2020

Zespół Interdyscyplinarny w 2018 r. objął pomocą 90 osób – 37 kobiet, 39 mężczyzn i 14 dzieci. Grupy Robocze objęły swoimi działaniami 62 osoby – 30 kobiet, 20 mężczyzn i 12 dzieci.

Tabela 10. Osoby objęte pomocą w 2018 r. przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze

wyszczególnienie	kobiety	mężczyźni	dzieci	razem K+M+D
liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego	37	39	14	90
liczba osób objętych pomocą grup roboczych	30	20	12	62

Źródło: sprawozdanie z realizacji w 2018 r. Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Sulejówek na lata 2017-2020

Według danych ze sprawozdania z realizacji procedury „Niebieskie Karty”, w 2018 r. zachowań przemocowych doświadczyły 32 osoby – 30 kobiet i 2 mężczyzn. Najczęściej zachowań przemocowych doświadczały osoby między 18 a 67 rokiem życia.

Podjęcie podejrzeń stosowania przemocy były kierowane w stosunku do 30 osób – 27 mężczyzn i 3 kobiet. Zachowań przemocowych najczęściej dopuszczały się osoby między 18 a 67 rokiem życia.

Tabela 11. Charakterystyka osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc, wobec których wszczęto procedurę "Niebieskie Karty" w 2018 r.

	Charakterystyka osób , wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie				Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie			
	ogółem	do 18 r. życia	od 18-67 lat	od 67 lat	ogółem	do 18 r. życia	od 18-67 lat	od 67 lat
kobiety	30	4	23	3	3	0	3	0
mężczyźni	2	0	2	0	27	0	25	2

Źródło: Sprawozdanie z realizacji procedury "Niebieskie Karty" w 2018 r.

Działania na rzecz wspierania rodziny

Działania na rzecz wzmocnienia ekonomicznej funkcji rodzin

W celu wzmocnienia ekonomicznej funkcji rodzin realizowano świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne, alimentacyjne, dodatki mieszkaniowe, energetyczne, świadczenia wychowawcze (500+), świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet

w ciąży i rodzin "Za życiem", wynikające z programu rządowego "Dobry start".

Tabela 12. Wybrane wydatki poniesione w ramach wsparcia rodzin

Zadanie	2016 r.	2017 r.	2018 r.
gorący posiłek dla dzieci w szkole	107 dzieci (koszt: 42.068 zł)	84 dzieci (koszt: 42.700 zł)	73 dzieci (koszt: 39.800 zł)
opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	14 dzieci (koszt: 29.000)	19 dzieci (koszt: 53.570)	19 dzieci (koszt: 122.999,07 zł)
wydatki na zasiłki rodzinne	419 rodzin (koszt: 1.365.293 zł)	414 rodzin (koszt: 1.702.666 zł)	399 rodzin (koszt: 1.544.185 zł)
świadczenia wychowawcze (500+)	1483 rodzin (koszt: 9.240.968 zł)	1513 rodzin (koszt: 12.530.106 zł)	1433 rodzin (koszt: 12.066.322 zł)
świadczenia "Dobry start"	-----	1777 rodzin (koszt: 759.300 zł)
świadczenia "Za życiem"	-----	-----	2 rodziny (koszt: 8.000 zł)
świadczenie rodzicielskie	34 osoby (koszt: 135.00 zł)	42 osoby (koszt: 392.274 zł)	44 osoby (koszt: 405.233 zł)
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (po 1.000 zł.)	135 osób	141 osób	133 osoby
dodatek do rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka (po 1.000 zł.)	65 osób	60 osób	38 osób
świadczenia z funduszu alimentacyjnego	105 osób (koszt: 545.252 zł)	90 osób (koszt: 466.950 zł)	70 osób (koszt: 429.140 zł)

Źródło: Sprawozdanie z realizacji w 2018 r. Programu Wspierania Rodziny w Sulejówku na lata 2015-2018

Ważnym zadaniem obowiązkowym gminy jest zapewnienie gorącego posiłku osobom tego pozbawionym. 68 dzieci skorzysta obiadów w szkole w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 oraz 5 dzieci w ramach innych zadań własnych gminy.

Kartę dużej rodziny aktywnej na koniec roku 2018 posiadało 352 rodziny. KDR otrzymało ogółem 655 rodziców i 1050 dzieci.

W 2018 r. wsparciem w formie rzeczowej objęto 115 rodzin, w tym z tytułu całorocznej zbiórki odzieży (szczególnie dziecięcej), art. gospodarstwa domowego, mebli, w związku z akcjami charytatywnymi w przedszkolach, szkołach, dzięki indywidualnym darczyńcom, także fundującym gorące posiłki dzieciom w szkole i w ramach projektu socjalnego.

Rodziny (spełniające kryterium dochodowe) miały możliwość skorzystania z pomocy żywnościowej w ramach *Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Podprogram 2018 r.* realizowanej na podstawie porozumień przez Caritas i ALTER-EGO w Warszawie Wesolej. Wydano skierowania dla 89 rodzin.

Działania w ramach podniesienia kompetencji rodzin, świadomości społecznej rodziny, wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, promowania zdrowego stylu życia

Praca socjalna, ze szczególną uwagą na rodziny dotknięte problemami niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i w wypełnianiu funkcji opiekuńczych, działalność interdyscyplinarna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W 2018 r. zadanie to sumiennie i z zaangażowaniem wykonywało 8 pracowników socjalnych.

Asystentura rodzinna: w 2018 r. miasto Sulejówek skorzystało w trybie konkursu z dofinansowania realizacji Resortowego programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2018 r.”. Pozyskano dotację w kwocie 25 043 zł. Zadania określone ustawą z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowało dwóch asystentów rodziny zatrudnionych na 1,25 etatu. Objęto pomocą 17 rodzin, w tym 32 dzieci. Pomoc w formie asystentury udzielana była na wniosek pracownika socjalnego, za zgodą rodzin wymagających takiej formy pomocy. Asystenci wspierali rodziny w zakresie wychowywania dzieci, w społecznie akceptowanym funkcjonowaniu w środowisku, służyli pomocą w rozwiązywaniu problemów socjalno- bytowych, poprawieniu relacji rodzinnych, motywowali do aktywności życiowej, współpracowali z osobami reprezentującymi instytucje i służby zaangażowane w sprawy rodziny. Stosowano "Procedury postępowania pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny w przypadku rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Nie ustalono kandydatów do pełnienia

roli rodziny wspierającej z uwagi na brak kompetencji ze strony dalszych członków rodzin dysfunkcyjnych.

Funkcje opiekuńczo-edukacyjne w czterech szkołach wobec 110 dzieci realizowały placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Gniazdo”. Na tę działalność placówki w 2018 r. miały do dyspozycji 90 000 zł.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oferowała programy skierowane do dzieci w wieku 0-6 lat (diagnoza, oddziaływania terapeutyczne), dla klas I-VII (diagnozy, indywidualne i grupowe oddziaływania terapeutyczne, terapia, zajęcia grupowe, treningi, zajęcia i warsztaty na terenie szkół), dla uczniów klas gimnazjalnych (diagnoza, terapia indywidualna, zajęcia grupowe, treningi, warsztaty), dla uczniów klas licealnych (diagnoza, terapia), dla rodzin, rodziców i par (konsultacje indywidualne, spotkania edukacyjne, warsztaty umiejętności wychowawczych, interwencja kryzysowa, mediacje, porady dietetyka, grupa wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych, liczne wykłady w ramach Uniwersytetu Świadomego Rodzica, warsztaty "7 sekretów efektywnego ojcostwa").

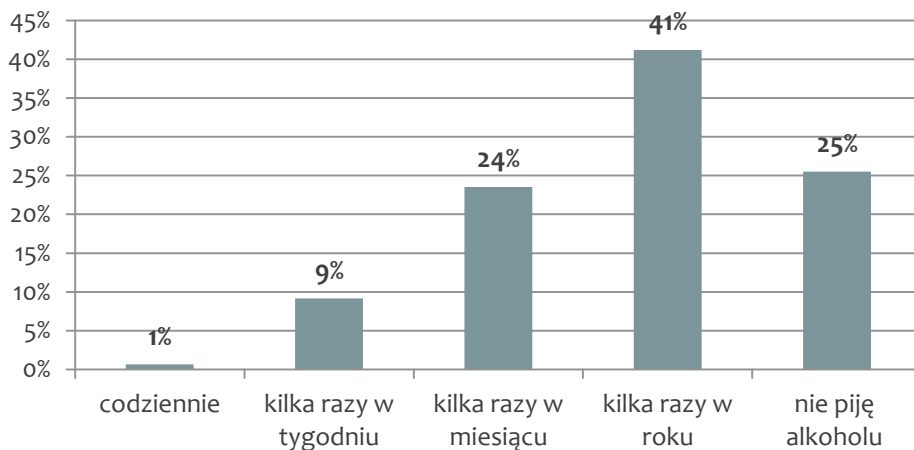
Problemy rodzin z miasta Sulejówek z perspektywy mieszkańców i pracowników MOPS – wyniki badań ankietowych

Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Pierwszym, diagnozowanym problemem społecznym w Sulejówku był problem alkoholowy. W niniejszym podrozdziale przedstawiono tę kwestię z punktu widzenia mieszkańców, a także podjęto próbę oszacowania skali zjawiska oraz sprawdzenia wiedzy ankietowanych dotyczącej zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu.

Celem określenia skali problemów alkoholowych w mieście, poprosiliśmy dorosłych mieszkańców o oszacowanie jak często spożywają alkohol. Spośród ankietowanych, 25% deklaruje, że w ogóle nie pije alkoholu, zaś 41% badanych pije napoje alkoholowe kilka razy w roku. 24% respondentów sięga po alkohol kilka razy w miesiącu, a 9% kilka razy w tygodniu. 1% ankietowanych po napoje alkoholowe sięga codziennie.

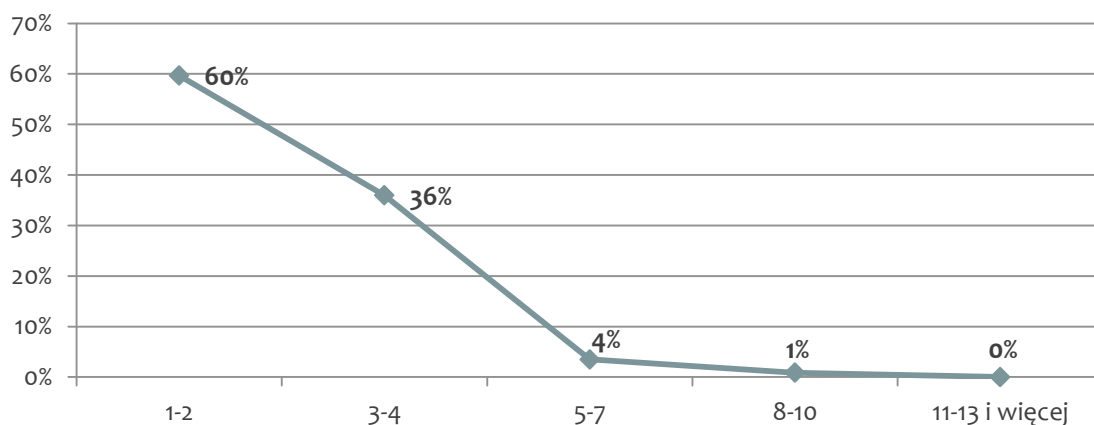
Wykres 10. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

W diagnozie alkoholizmu, obok częstotliwości spożywanego trunków, istotnym wskaźnikiem tego problemu są także codzienne porcje spożycia alkoholu. Spożycie alkoholu opisywać można w gramach wypitego alkoholu lub też posługując się miarą porcji standardowej. Przyjmuje się, że w Europie porcja taka zawiera zwykle 10g czystego alkoholu. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5%, w ok. 100 ml wina o mocy 12% oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40%⁶.

Jak wynika z odpowiedzi respondentów, 60% wypija zwykle 1-2 jednostki alkoholu, 36% ankietowanych 3-4 porcje, a 4% badanych deklaruje spożycie 5-7 porcji dziennie (w dniu kiedy sięga po alkohol). 1% badanych wypija 8-10 porcji alkoholu.

Wykres 11. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml)

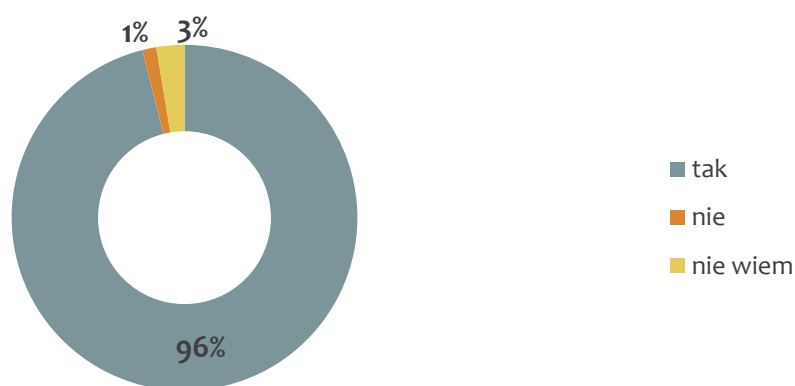
Nadużywanie alkoholu w czasie ciąży związane jest z występowaniem zaburzeń u dzieci. Alkohol przenika do krwi płodu w takim samym stężeniu jak do krwi matki, powodując m.in.: płodowy zespół alkoholowy, zwiększenie ryzyka poronienia oraz porodu przedwczesnego, ryzyko komplikacji porodowych, zaburzenia w rozwoju mózgu dziecka

⁶ <http://www.parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/autodiagnoza>,

i układu nerwowego, osłabienie rozwoju komórek płodu, uszkodzenie mięśni, skóry, gruczołów, kości i zębów, osłabienie rozwoju płuc, powoduje zaburzenia rozwoju wzrostu, zaburzenia emocjonalne, zaburzenia mowy, zespół nadpobudliwości psychoruchowej, leukemię, wady nerek, problemy ze słuchem i wzrokiem.

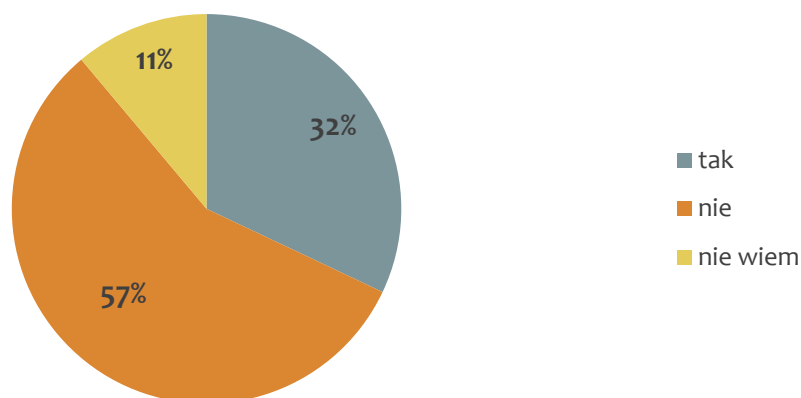
Interesująca wydaje się kwestia poglądu badanej społeczności na szkodliwość picia alkoholu w ciąży. 96% badanych zauważa, iż ma ono negatywny wpływ na rozwój dziecka. Znaczące jest, że 3% ankietowanych deklaruje brak wiedzy na temat szkodliwości picia napojów wysokoprocentowych w ciąży, natomiast 1% twierdzi, że spożywanie alkoholu w ciąży nie wpływa na rozwój płodu.

Wykres 12. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?

Jak wygląda kwestia picia alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie Sulejówka? Część badanych nie potrafiła określić, czy widziała kobiety ciężarne spożywające napoje wysokoprocentowe - 11%, a 57% podaje, że nie spotkało się z taką sytuacją. Jednak aż 32% ankietowanych spotkało na terenie gminy kobiety w ciąży, które piły alkohol.

Wykres 13. Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?

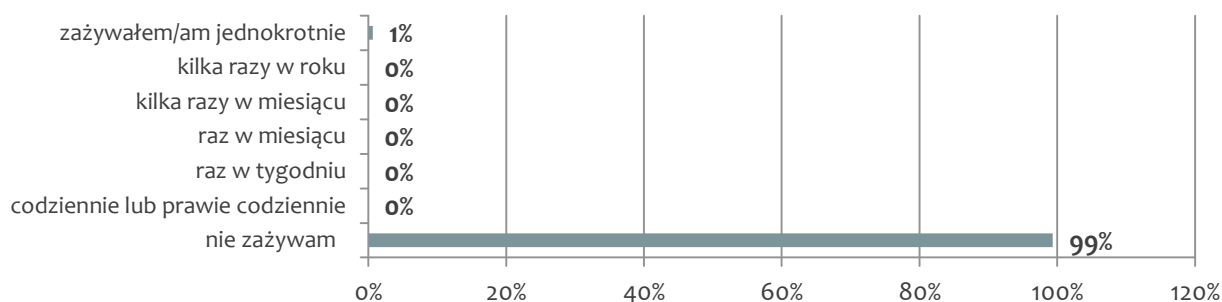

Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

W kolejnym bloku tematycznym poruszono problem używania narkotyków z perspektywy dorosłych mieszkańców. Celem było poznanie opinii oraz doświadczeń respondentów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

W pierwszym pytaniu ankietowani zostali zapytani o zażywanie narkotyków. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi badanych mieszkańców Sulejówka, 1% z nich zażywał środki psychoaktywne raz w życiu.

Wykres 14 Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?

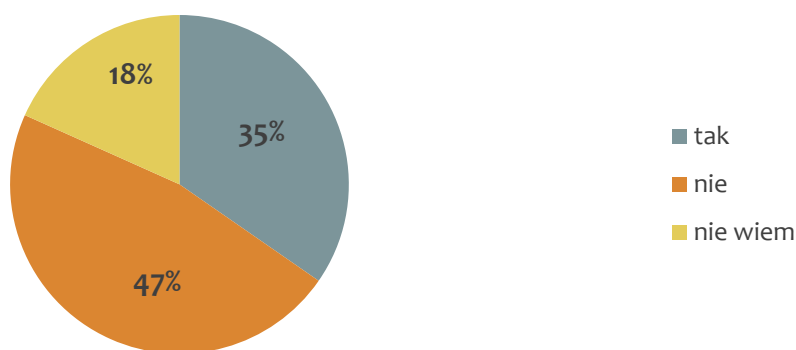

Problem przemocowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Problem przemocowy to kolejne zagadnienie poruszane w niniejszej diagnozie. Ma ono na celu nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także sprawdzenie czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe.

Warto zwrócić uwagę, że aż 35% badanych zna osobę w swoim otoczeniu doświadczającą przemocy w domu. 47% ankietowanych nie zna takich osób, natomiast 18% nie posiada wiedzy na ten temat.

Wykres 15. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

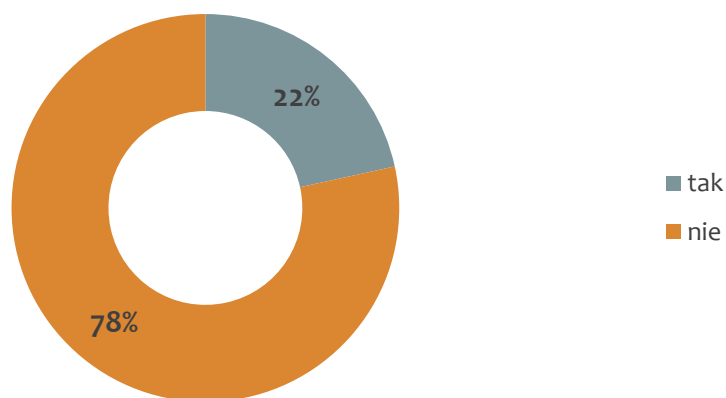

Długotrwałe pozostawanie w kręgu destrukcyjnego oddziaływania przemocy wiąże się z przeżywaniem bardzo silnych i trudnych emocji, które mają wpływ na sposób myślenia o sobie ofiar, świadków i sprawców oraz na ich relacje z otoczeniem. Groźne jest to, że skutki psychologiczne pozostawania w relacji opartej na przemocy obserwujemy jeszcze po wielu latach od jej zakończenia.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), na podstawie wieloletnich badań, prowadzonych w różnych krajach świata, stwierdziła że przemoc, zarówno ze strony dorosłych, jak i przemoc rówieśnicza, stanowi jedno z największych zagrożeń dla zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Jest również przyczyną urazów fizycznych i może prowadzić do śmierci. Przemoc ze strony rówieśników jest uznawana za najpoważniejszy czynnik ryzyka związany ze szkołą, wpływający na rozwój różnorodnych problemów w obszarze zdrowia psychicznego i jego zaburzeń.

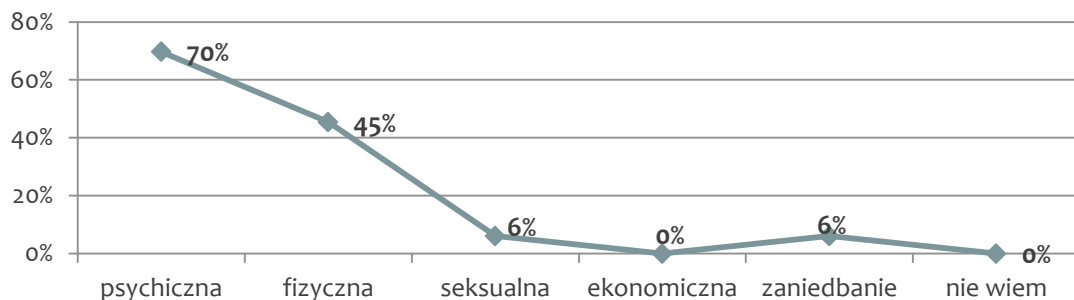
Badani mieszkańcy zostali zapytani, czy zdarzyło się im doświadczyć przemocy. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 23% ankietowanych, natomiast większość – 78% nie ma takich doświadczeń.

Wykres 16. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

Osoby które doświadczyły przemocy, przyznały że była to przede wszystkim przemoc psychiczna - 70% i fizyczna – 45%. 6% badanych doświadczyło przemocy seksualnej i zaniedbania.

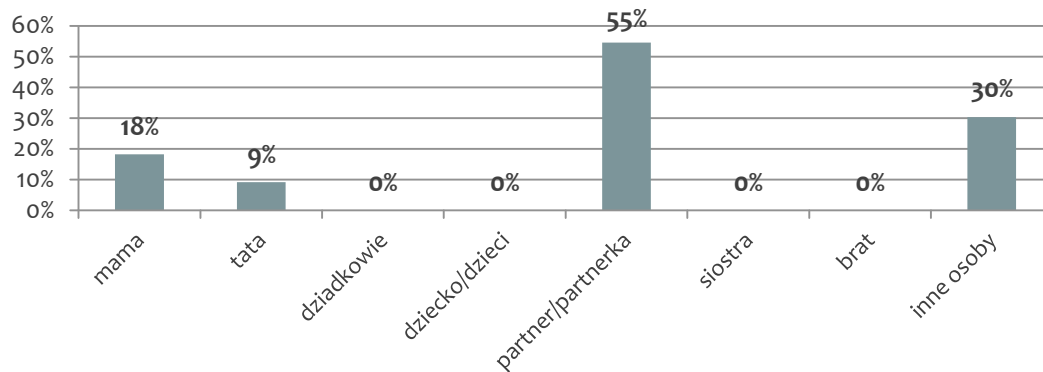
Wykres 17. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznała?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Osoby które doznały przemocy twierdzą, że sprawcą był przede wszystkim partner/partnerka - 55%. Pozostali wskazali na: mamę - 18% i tatę – 9%. Inne osoby stosowały przemoc w stosunku do 30% ankietowanych.

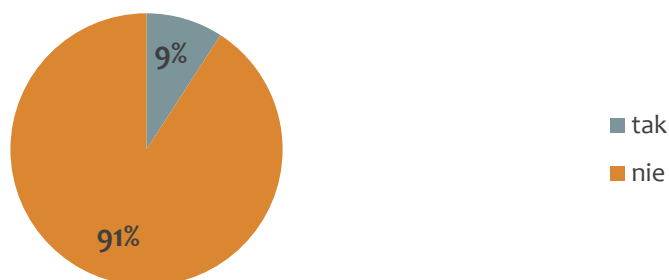
Wykres 18. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu badani mieli określić, czy zdarzyło się im zastosować zachowania przemocowe wobec innej osoby. Jak wynika z analizy danych, 9% respondentów dopuściło się zachowań przemocowych w stosunku do innych osób. Większość – 91% nie ma takich doświadczeń

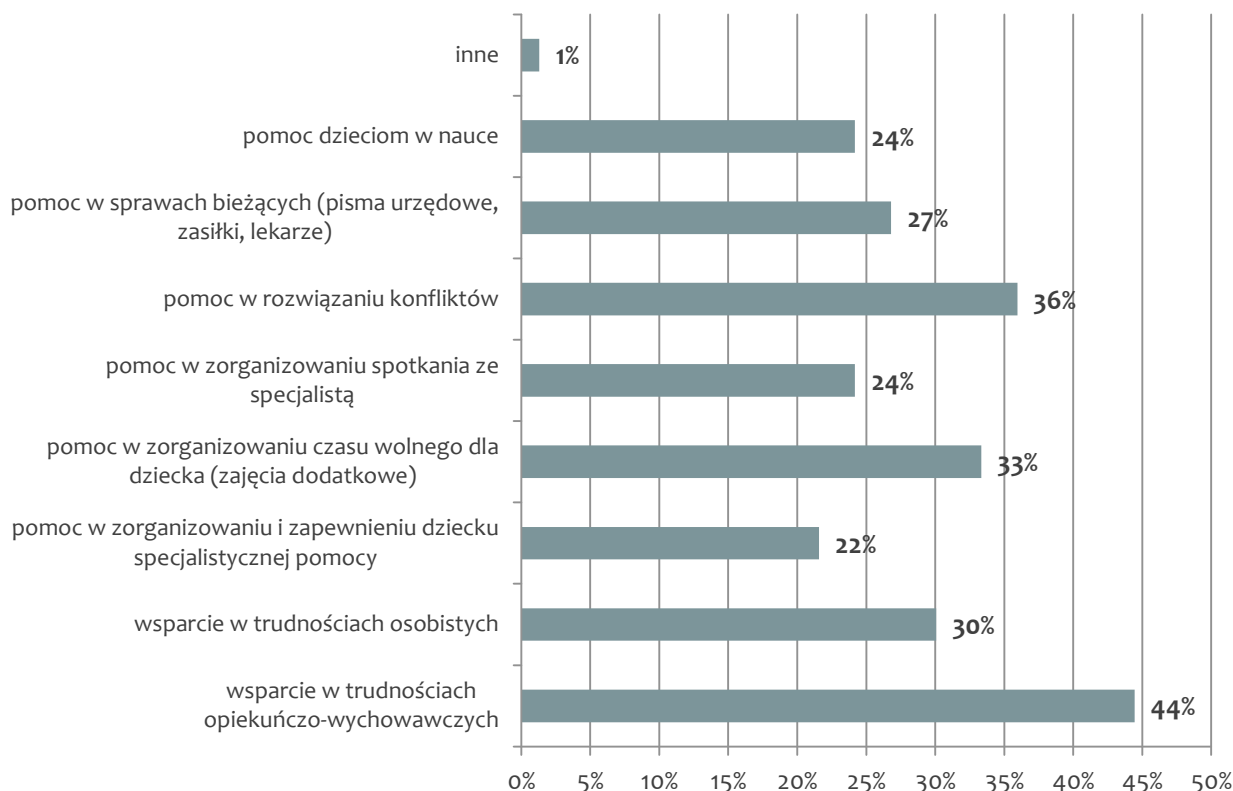
Wykres 19. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?

Wspieranie rodziny

W ostatnim bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia działań na rzecz rodziny prowadzonych w Sulejówku. W pierwszym pytaniu badani mieli określić, w jakich obszarach rodziny zamieszkujące miasto potrzebują pomocy i wsparcia. Jako główną potrzebę rodzin badani wskazali na wsparcie w trudnościach opiekuńczo-wychowawczych – 44%, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów – 36%, pomoc w zorganizowaniu czasu wolnego dla dziecka (zajęć dodatkowych) – 33% i wsparcie trudnościach osobistych – 30%. W dalszej kolejności zostało wymienione: pomoc w sprawach bieżących (pisma urzędowe, zasiłki, lekarze) – 27%, pomoc dziecku w nauce – 24%, pomoc w zorganizowaniu spotkania ze specjalistą – 24%, pomoc w zorganizowaniu czasu wolnego dla dziecka – 22%.

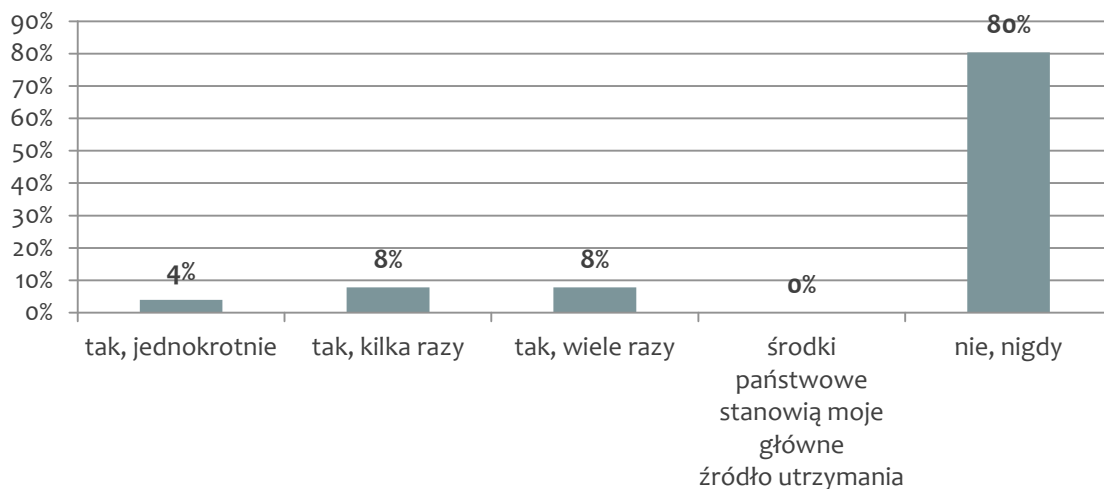
Wykres 20. Proszę ocenić, w jakim zakresie rodziny zamieszkujące miasto potrzebują wsparcia i pomocy:

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

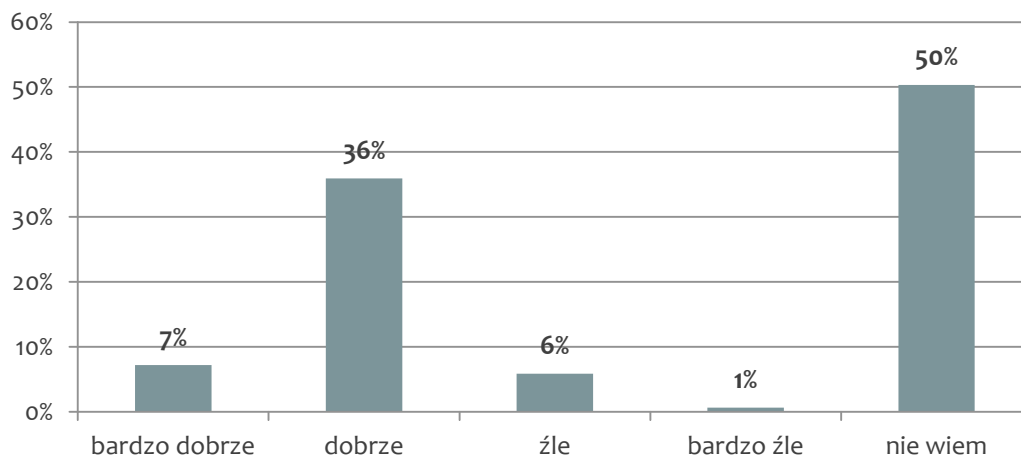
Jak wynika z analizy danych, większość badanych nigdy nie korzystała z pomocy oferowanej przez Miejskiego Ośrodek Pomocy Społecznej – 80%. 8% badanych kilka razy korzystało z pomocy MOPS w zakresie wspierania rodziny, kolejne 8% wiele razy. 4% ankietowanych jednokrotnie skorzystało ze wsparcia MOPS.

Wykres 21. Czy zdarzyło się Panu/i korzystać z pomocy oferowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej z zakresu wspierania rodziny?

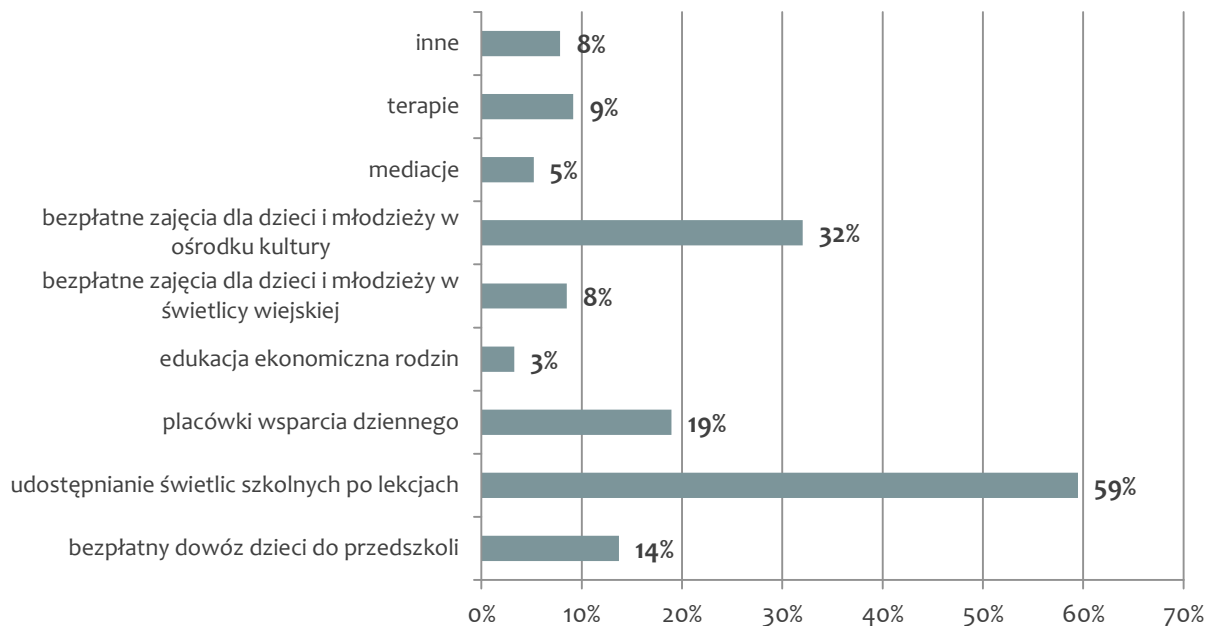
Zadawalający jest fakt, że skuteczność działań miasta z zakresu wspierania rodziny dobrze ocenia 36% badanych, a bardzo dobrze – 7%. Tylko 6% respondentów źle ocenia te działania, 50% nie ma wiedzy na ten temat.

Wykres 22. Jak ocenia Pan/i skuteczność działań z zakresu wspierania rodziny podejmowanych przez miasto?

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi respondentów, miasto w ramach działań na rzecz rodziny udostępnia świetlice szkolne po lekcjach – 52%, jak również organizuje bezpłatne zajęcia dla dzieci i młodzieży w ośrodku kultury oraz prowadzi placówki wsparcia dziennego – 19%. W dalszej kolejności badani mieszkańcy wskazali na bezpłatny dowóz dzieci do przedszkoli – 14%, terapię – 9%, bezpłatne zajęcia dla dzieci i młodzieży w świetlicy miejskiej – 8%, mediacje – 5%, edukację ekonomiczną rodzin – 3%.

Wykres 23. Jakie działania (usługi, inicjatywy) w Pana/i miasta świadczy na rzecz rodzin?

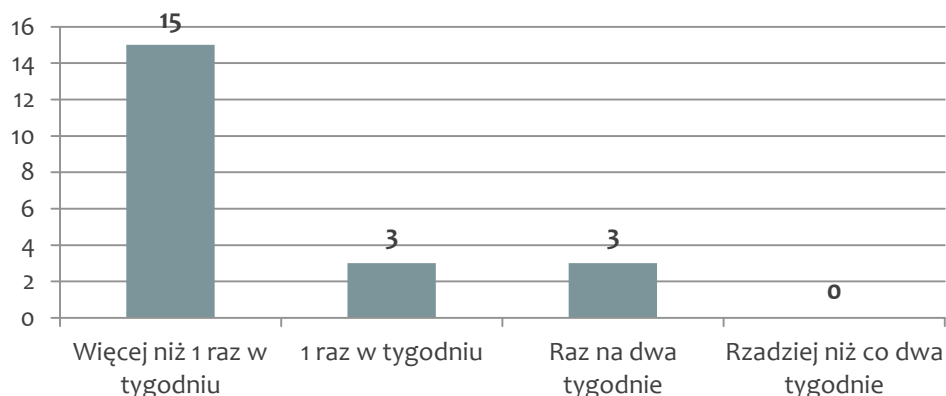
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wyniki badań ankietowych – pracownicy MOPS

Działania pracowników MOPS na rzecz rodziny

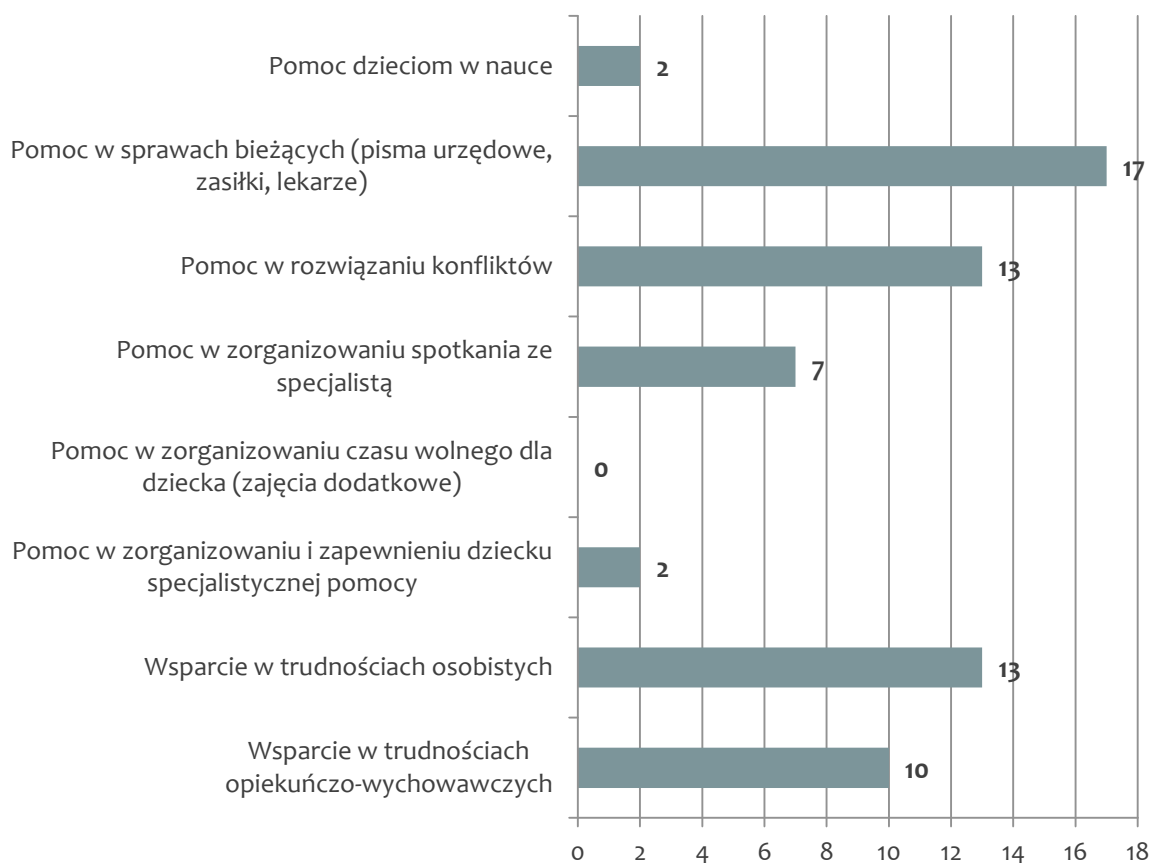
W niniejszym podrozdziale zostaną poruszone kwestie działań MOPS w Sulejówku podejmowanych na rzecz wspierania rodziny. Większość pracowników MOPS (15 osób) w ramach swojej pracy kontaktuje się z rodzinami częściej niż 1 raz w tygodniu. 3 badanych ze swoimi podopiecznymi kontaktuje się raz w tygodniu, kolejne 3 osoby – raz na dwa tygodnie. Częstotliwość kontaktów pracownika MOPS z klientami zależy od potrzeb i konieczności podjęcia kontaktu. Asystenci rodziny sprawują w swojej pracy zawodowej opiekę nad 8 rodzinami każdy.

Wykres 24. Proszę określić jak często kontaktuje się Pan/Pani z rodzinami?

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi respondentów, rodziny współpracujące z MOPS w Sulejówku najczęściej oczekują: pomocy w sprawach bieżących (17 odpowiedzi), wsparcia w trudnościach osobistych (13 odpowiedzi), pomocy w rozwiązaniu konfliktów (13 odpowiedzi), wsparcia w trudnościach opiekuńczo-wychowawczych (10 odpowiedzi). W dalszej kolejności ankietowani wskazali na: pomoc w zorganizowaniu spotkania ze specjalistą (7 odpowiedzi), pomoc w zorganizowaniu i zapewnieniu dziecku specjalistycznej pomocy (2 odpowiedzi) oraz pomoc dzieciom w nauce (2 odpowiedzi). Badani wśród odpowiedzi w kategorii „inne” wskazali na: zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym lub w podeszłym wieku oraz pomoc finansową.

Wykres 25. Proszę podkreślić, które z wymienionych potrzeb najczęściej zgłaszane są przez rodziny:

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do liczby 21*

Badani w ramach pracy z rodziną współpracują z Policją (17 odpowiedzi), zawodowym/społecznym kuratorem sądowym (15 odpowiedzi), jak również z pedagogiem szkolnym, wychowawcą (16 odpowiedzi) i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej (9 odpowiedzi). Ankietowani wymienili również: Miejską Komisję Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych, ochronę zdrowia, prawników, pracowników socjalnych, Straż Miejską, PCPR, fundacje, Urząd Miasta, Środowiskowy Dom Samopomocy, PFRON, ZUS.

Wykres 26. Proszę wybrać, z jakimi osobami/służbami Pan/Pani współpracuje w ramach pracy z rodziną:

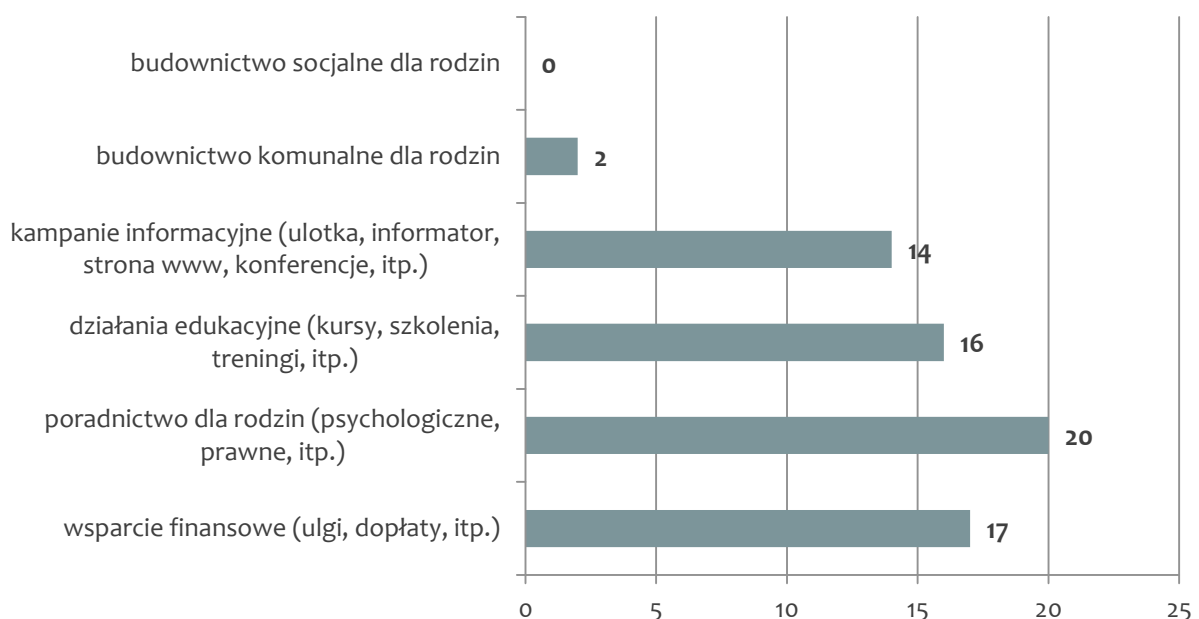

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do liczby 21*

Z opinii badanych wynika, że w Sulejówku został uchwalony Program Wspierania Rodziny. W ramach Programu miasto realizuje takie zadania jak:

- ✓ poradnictwo dla rodzin (psychologiczne, prawne, itp.) – 20 odpowiedzi,
- ✓ wsparcie finansowe (ulgi, dopłaty, itp.) – 17 odpowiedzi,
- ✓ działania edukacyjne (kursy, szkolenia, treningi, itp.),
- ✓ kampanie informacyjne (ulotka, informator, strona www, konferencje, itp.) – 14 odpowiedzi,
- ✓ budownictwo komunalne dla rodzin – 2 odpowiedzi.

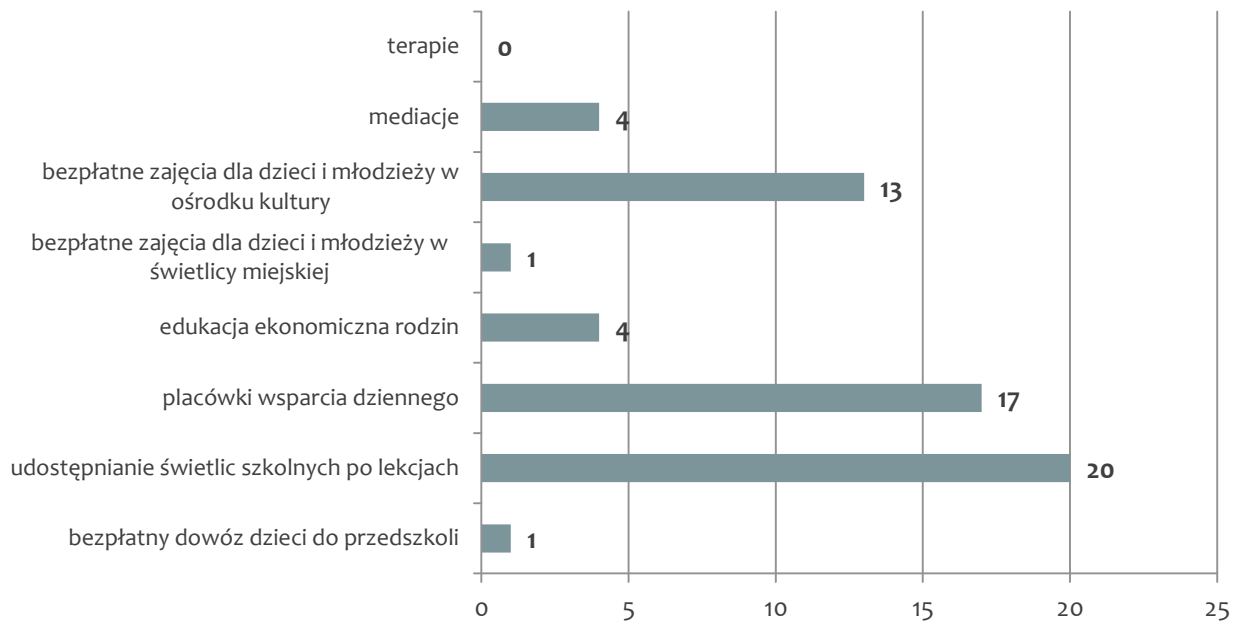
Wykres 27. Jakie działania zawarte w Programie Wspierania Rodziny Miasto realizowało?

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do liczby 21*

Badani pracownicy MOPS w Sulejówku podają, że miasto w ramach działań na rzecz rodziny udostępnia świetlice szkolne po lekcjach (20 odpowiedzi), prowadzi placówki wsparcia dziennego (17 odpowiedzi), organizuje bezpłatne zajęcia dla dzieci i młodzieży w ośrodku kultury (13 odpowiedzi). W dalszej kolejności wskazali na: edukację ekonomiczną rodzin (4 odpowiedzi), mediacje (4 odpowiedzi), bezpłatny dowóz dzieci do przedszkoli (1 odpowiedź) oraz bezpłatne zajęcia w świetlicy miejskiej (1 odpowiedź).

Wykres 28. Jakie inne działania (usługi, inicjatywy) Miasto świadczy na rzecz Rodzin?

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do liczby 21*

ROZDZIAŁ III

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności na rzecz rodziny

Zasoby instytucjonalne:

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Wspierania Rodziny na terenie miasta Sulejówek.

Wykres 29. Wykaz instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny w mieście Sulejówek

Lp.	Wykaz instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny w mieście Sulejówek	Adres/dane kontaktowe
1	MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	ul. Świętochowskiego 4, 05-071 Sulejówek tel. (22) 783 59 49, 606 145 191 mops@list.pl
2	STRAŻ MIEJSKA	ul. Wrońskiego 1, 05-070 Sulejówek tel. (22) 783 17 17, 601 349 057
3	KOMISARIAT POLICJI W SULEJÓWKU	ul. Reymonta 5, 05-070 Sulejówek (022) 783 99 66, (22) 604 94 17, 694 432 935
4	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1	ul. Idzikowskiego 2 a, 05-070 Sulejówek tel. (22) 783 35 57 sulzs1@wp.pl GNIAZDO NR 13 (22) 783 35 57
5	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI	ul. Okuniewska 2, 05-070 Sulejówek tel. (22) 783 11 97 sp2sulejowek@op.pl GNIAZDO NR 11 tel. (22) 783 11 97
6	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3	ul. Głowackiego 47 tel. (22) 783 55 00 sekretariat@sp3sulejowek.pl GNIAZDO NR 12

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Sulejówek na lata 2019-2022

		tel. (22) 783 50 19
7	ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH	ul. Paderewskiego 29, 05-070 Sulejówek tel. 22 783-10-09 losulejowek@wp.pl
8	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4	ul. Narutowicza 10, 05-071 Sulejówek Tel. (22) 783 50 57 sp4sulejowek@gmail.com GNIAZDO NR 14
9	ZESPÓŁ SPOŁECZNYCH SZKÓŁ SPECJALNYCH FUNDACJA „OTWARTYCH SERC”	ul. 3-go Maja 34, 05-070 Sulejówek tel. 22 783-50-21 fundacjaotwserca@poczta.onet.pl
10	MIEJSKIE PRZEDSZKOLE NR 1	ul. Paderewskiego 47, 05-070 Sulejówek tel. (22) 783 10 43 mp1sulejowek@wp.pl
11	MIEJSKIE PRZEDSZKOLE NR 2	ul. Szosowa 7, 05-071 Sulejówek tel. (22) 783 50 24 mp2sulejowek@poczta.onet.pl
12	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE „DELFINEK”	ul. Drobiarska 56, 05-070 Sulejówek tel. 22 783-36-39, 600 284 032 przedszkole@przedszkoledelfinek. eu
13	PORADNIA PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNA	ul. Idzikowskiego 7b, 05-070 Sulejówek tel. (22) 783 58 58 poradnia@poradniapsych.pl
14	POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE	ul. Konstytucji 3 Maja 16, 05-303 Mińsk Mazowiecki (25)756 40 26 sekretariat@pcpr-minskmaz.pl
15	POWIATOWY URZĄD PRACY	ul. Przemysłowa 4, 05-300 Mińsk Mazowiecki tel. (25) 759 29 13 wami@praca.gov.pl
16	MLKS VICTORIA SULEJÓWEK	ul. Krasieńskiego 6, 05-070 Sulejówek tel. 607 884 884

		<p>mlksvictoria@o2.pl</p> <p>STADION MIEJSKI tel. 606 214 859</p>
17	MIEJSKI DOM KULTURY	<p>ul. Bogusławskiego 14a, 05-070 Sulejówek tel. (22) 487 97 08 dksulejowek@gmail.com</p>
18	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ	<p>Przychodnia nr 1 ul. Idzikowskiego 7b, 05-070 Sulejówek tel. (22) 783 10 45</p> <p>Przychodnia nr 2 ul. Armii Krajowej 21, 05-071 Sulejówek tel. (22) 783 55 06</p>
19	URZĄD MIASTA SULEJÓWEK	<p>ul. Dworcowa 55, 05-070 Sulejówek tel. (22) 760 62 01 urząd@umsulejowek.pl</p>
20	PARAFIA P.W. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO	<p>ul. Armii Krajowej 34, 05-071 Sulejówek tel. (22) 783 55 39 milosna@wpraga.opoka.org.pl</p> <p>CARITAS DIECEZJI WARSZAWSKO – PRASKIEJ punkt wydawania pomocy rzeczowej</p>
21	PARAFIA P. W. MARYI MATKI KOŚCIOŁA SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ POCIESZENIA KATOLICKA PORADNIA RODZINNA	<p>ul. Żeromskiego 18, 05-070 Sulejówek tel. (22) 783 30 94, kancelaria (22) 783 35 28</p>
22	MARIAŃSKI DOM REKOLEKCYJNY "BETLEJEM"	<p>ul. Mariańska 9, 05-070 Sulejówek tel. 726 180 184 mdr@marianie.pl</p>
23	STOWARZYSZENIE ALTER EGO	<p>ul. Wiślana 7, 05-077 Warszawa – Wesoła tel.22 760 86 40 stowarzyszenie@alter-ego.org.pl</p>
24	FUNDACJA NA RZECZ ZDROWIA PSYCHICZNEGO MAŁYCH DZIECI „ZERO-	<p>tel. 696 026 046 polaszewska.nicke@fundacja05.pl</p>

	PIEĆ” psycholog Magdalena Polaszewska-Nicke	
25	NIEPUBLICZNA PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA „KRESKA”	ul. Osiedlowa 18, 05-070 Sulejówek

Źródło: dane MOPS w Sulejówku

Można wyróżnić również podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- ✓ instytucje kultury, sportu i rekreacji,
- ✓ instytucje kościelne,
- ✓ lokalne organizacje pozarządowe.

Zasoby ludzkie:

Miasto w zakresie realizacji Programu Wspierania Rodziny dysponuje osobami zawodowo zajmującymi się wsparciem rodziny, do których należą m.in.:

- ✓ terapeuci i instruktorzy terapii uzależnień,
- ✓ psychologodzy i pedagodzy,
- ✓ funkcjonariusze Policji,
- ✓ kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- ✓ pracownicy socjalni,
- ✓ prawnicy,
- ✓ członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.

Analiza SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

Mocne strony (wewnętrzne czynniki pozytywne) to przede wszystkim to, co wyróżnia na tle innych. Są to te dziedziny działalności, które tworzą potencjał i pozytywny wizerunek instytucji.

Słabe strony (wewnętrzne czynniki negatywne) to te aspekty funkcjonowania, które ograniczają sprawność i mogą blokować rozwój instytucji.

Szanse (zewnętrzne czynniki pozytywne) to wszystkie wydarzenia i procesy w otoczeniu, które tworzą sprzyjające dla instytucji sytuacje. Są to takie kierunki działalności, które mogą przynieść w przyszłości pozytywne, rozwojowe społecznie efekty.

Zagrożenia (zewnętrzne czynniki negatywne) to zbiór możliwych sytuacji i procesów, które mogą tworzyć niekorzystne dla instytucji warunki rozwoju w jego otoczeniu. Zagrożenia są postrzegane jako bariery, utrudnienia i możliwe niebezpieczeństwa dla zakładanych procesów.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny,• dobra współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny,• obowiązujące strategie, programy i akty prawne dla miasta Sulejówek,• poparcie działań i współpraca z	<ul style="list-style-type: none">• utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodzinny),• zbyt mała aktywność i gotowość ze strony społeczności lokalnej do współpracy,• niewystarczające środki finansowe na szerszą skalę działań na rzecz rodzin,

<p>samorządem gminnym,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników pomocy społecznej, policji, oświaty, • program 500 + i Dobry Start, • działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, • współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, • działalność lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów, • brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z innymi instytucjami, • wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców, • wzrost umiejętności korzystania przez rodzinę z różnych form wsparcia, • podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników instytucji pomocowych, • aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w ich interpretacji, • zanik więzi i wartości rodzinnych, • wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, • narastająca przemoc, • uzależnienie członków rodziny od alkoholu, • bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin.

Cele i zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2022

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

CELE OPERACYJNE

- Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- Zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom – przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji funkcji rodziny.
- Wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.
- Wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodziny.
- Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia.
- Objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

Cel operacyjny nr 1			
Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.1	Zapewnienie miejsc dla dzieci i młodzieży w żłobkach i przedszkolach.	- Samorząd gminny i powiatowy. - Stanowisko ds. Oświaty.	- Liczba miejsc w placówkach. - Liczba dzieci w placówkach.
1.2	Organizowanie festynów, inicjatyw sportowo-rekreacyjnych, pikników rodzinnych, imprez okolicznościowych.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku. - Miejski Ośrodek Kultury w Sulejówku. - Stanowisko ds. Promocji i Kultury.	- Liczba zorganizowanych przedsięwzięć. - Liczba rodzin uczestniczących w inicjatywie.
1.3	Promowane i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	- Stanowisko ds. Promocji i Kultury. - Stanowisko ds. Oświaty. - Placówki oświatowe.	- Liczba zrealizowanych form wsparcia. - Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Sulejówek na lata 2019-2022

1.4	Organizowanie oraz współfinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> - Miasto Sulejówek. - Stanowisko ds. Oświaty. - Miejski Ośrodek Kultury w Sulejówku. - Organizacje pozarządowe. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych form wypoczynku. - Liczba dzieci korzystających z wypoczynku.
1.5	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc) dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta.	<ul style="list-style-type: none"> - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulejówku. - Organizacje pozarządowe. - Miasto Sulejówek. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba dzieci korzystających z wypoczynku.
1.6	Rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> - Stanowisko ds. Promocji i Kultury. - Stanowisko ds. Oświaty. - Miejski Ośrodek Kultury w Sulejówku. - Biblioteka Publiczna. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych.
1.7	Organizacja warsztatów, konkursów tematycznych, przeglądów artystycznych, zajęć tematycznych.	<ul style="list-style-type: none"> - Stanowisko ds. Promocji i Kultury. - Miejski Ośrodek Kultury. - Stanowisko ds. Oświaty. - Biblioteka Publiczna. - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych przedsięwzięć. - Liczba uczestników.
1.8	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego, obejmujących dzieci wychowaniem i opieką.	<ul style="list-style-type: none"> - Miasto Sulejówek. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba działających placówek. - Liczba dzieci objętych wsparciem.
1.9	Promowanie działań na rzecz rodzin, realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Sulejówek. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość złożonych wniosków.
1.10	Organizowane warsztatów dla rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba uczestników.

		<ul style="list-style-type: none"> - Sąd Rejonowy. - Stanowisko ds. Promocji i Kultury. - Stanowisko ds. Oświaty. - Placówki oświatowe. - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. 	- Liczba zorganizowanych warsztatów.
--	--	--	--------------------------------------

Cel operacyjny nr 2

Zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom – przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji funkcji rodziny.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
2.1	Udzielanie rodzinom z dziećmi będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba wypłaconych świadczeń.
2.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w formie gorącego posiłku.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba dzieci objętych dożywianiem. - Liczba placówek.
2.3	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym oraz naukowym.	- Miasto Sulejówek. - Placówki oświatowe.	- Liczba osób objętych wsparciem. - Ilość stypendiów dla dzieci uzdolnionych.
2.4	Udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Przeciętna liczba osób objętych wsparciem w roku.
2.5	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne – program „Dobry start”.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba osób objętych wsparciem.
2.6	Świadczenia z pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem.

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Sulejówek na lata 2019-2022

	w trudnej sytuacji materialnej.		
2.7	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, pedagogicznego, w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	<ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku. - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. - Punkt Informacyjno-Konsultacyjny. - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób korzystających z poradnictwa. - Liczba udzielonych porad. - Liczba podmiotów udzielających wsparcia.
2.8	Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi.	<ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem.
2.9	Rozwijanie działań wspierających skierowanych do rodziców biologicznych dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej, mających na celu powrót dzieci pod opiekę rodziców, budowanie więzi pomiędzy dziećmi i rodzicami.	<ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku. - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba rodziców biologicznych korzystających ze wsparcia asystenta rodziny. - Liczba dzieci powracających do rodziny biologicznej.
2.10	Udzielanie wsparcia kobietom w ciąży w ramach ustawy „Za życiem”.	<ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku. - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba kobiet w ciąży korzystających z pomocy. - Liczba asystentów rodziny zaangażowanych w pomoc.

Cel operacyjny nr 3			
Wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
3.1	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta. - Liczba asystentów rodziny. - Liczba ustanowionych rodzin wspierających.
3.2	Świadczenie pracy socjalnej rodzinom.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem.
3.3	Analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba wpływających Niebieskich Kart. - Liczba grup roboczych. - Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty.
3.4	Monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba monitorowanych rodzin. - Liczba zdiagnozowanych rodzin z problemem opiekuńczo – wychowawczym. - Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
3.5	Motywowanie do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione.	- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulejówku.	- Ilość przeprowadzonych rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu.

Cel operacyjny nr 4			
Wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodziny.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
4.1	Szkolenie kadry profesjonalnie pomagającej z instytucji i organizacji zajmujących się wsparciem rodziny.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba uczestników. - Liczba szkoleń.
4.2	Wsparcie osób	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba superwizji.

	profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez systematyczne podnoszenie kwalifikacji w zakresie pracy z rodziną oraz udział w superwizjach.	Społecznej w Sulejówku.	- Liczba uczestników.
4.3	Zwiększenie liczby etatów asystentów rodziny.	- Urząd Miasta. - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba nowozatrudnionych asystentów rodziny.

Cel operacyjny nr 5

Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
5.1	Realizacja programów prozdrowotnych.	- Stanowisko ds. Promocji i Kultury. - Placówki oświatowe. - Placówki ochrony zdrowia.	- Liczba uczestników objętych programem. - Liczba programów.
5.2	Organizacja przeglądu profilaktycznego w świetlicach środowiskowych.	- Placówki ochrony zdrowia.	- Liczba uczestników.

Cel operacyjny nr 6

Objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
6.1	Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba dokonanych okresowych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
6.2	Organizowanie specjalistycznego poradnictwa w pieczy zastępczej.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku. - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- Liczba udzielonych porad.

6.3	Organizowanie wsparcia merytorycznego i finansowego dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.	- Liczba świadczeń, wysokość poniesionych nakładów finansowych.
6.4	Finansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	- Urząd Miasta. - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku. - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim.	- Wysokość poniesionych nakładów finansowych.

Źródła finansowania

Zadania Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2022 dla miasta Sulejówek finansowane będą z następujących źródeł:

- a) środki finansowe z budżetu samorządu,
- b) środki finansowe z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring realizacji Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2022 dla Miasta Sulejówek będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, jako koordynatora Programu, i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne przygotowywane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku.

Ewaluacja Programu będzie przeprowadzona w formie ankiety po dwóch latach realizacji Programu oraz jego zakończeniu.

Realizatorzy

Realizatorami Programu Wspieranie Rodziny na lata 2019-2022 dla miasta Sulejówek są instytucje zawodowo zajmujące się wspieraniem i pomocą rodzinom. Ich współdziałanie oraz profesjonalne podejście do problemów występujących w rodzinie umożliwia stworzenie spójnej i wielowymiarowej podstawy do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w środowisku rodzinnym.

Podsumowanie

Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2022 dla miasta Sulejówek zakłada stworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a szczególnie dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne do tego jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Powyższe działania zwiększają szansę rodziny na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobycia umiejętności.

Aby osiągnąć zmierzone cele w realizacji Programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które w zakresie swoich działań mają wspierać dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie dysfunkcji społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Spis tabel i wykresów

Tabele

Tabela 1. Podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej.	9
Tabela 2. Struktura oświatowa w mieście	15
Tabela 3. Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2018 r.	16
Tabela 4. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.....	17
Tabela 5. Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.....	18
Tabela 6. Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2018 r.....	18
Tabela 7. Powody udzielania pomocy rodzinom w 2018 r.	18
Tabela 8. Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych 2018 r.	19
Tabela 9. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2014-2018.....	24
Tabela 10. Osoby objęte pomocą w 2018 r. przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze	25
Tabela 11. Charakterystyka osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc, wobec których wszczęto procedurę "Niebieskie Karty" w 2018 r.....	25
Tabela 12. Wybrane wydatki poniesione w ramach wsparcia rodzin	26

Wykresy

Wykres 1. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.	16
Wykres 2. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji.....	17
Wykres 3. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych.....	20
Wykres 4. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach	20
Wykres 5. Świadczenia 500+ przyznane na pierwsze dziecko. Udział rodzin otrzymujących świadczenie na pierwsze dziecko w relacji do ogółu rodzin otrzymujących świadczenie	20

Wykres 6. Liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmowy członkowie MKRPA	21
Wykres 7. Liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi rozmowy członkowie MKRPA	22
Wykres 8. Prowadzone rozmowy interwencyjne przez członków MKRPA z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy	22
Wykres 9. Prowadzenie rozmowy przez członków MKRPA z osobą doznającą przemocy w celu diagnozy sytuacji w rodzinie	23
Wykres 10. Jak często spożywa Pan/i alkohol?	29
Wykres 11. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).....	29
Wykres 12. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?	30
Wykres 13. Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?	30
Wykres 14 Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)?	31
Wykres 15. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?.....	31
Wykres 16. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?	32
Wykres 17. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznała?	33
Wykres 18. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?.....	33
Wykres 19. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?	33
Wykres 20. Proszę ocenić, w jakim zakresie rodziny zamieszkujące miasto potrzebują wsparcia i pomocy:.....	34
Wykres 21. Czy zdarzyło się Panu/i korzystać z pomocy oferowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej z zakresu wspierania rodziny?	35
Wykres 22. Jak ocenia Pan/i skuteczność działań z zakresu wspierania rodziny podejmowanych przez miasto?	35
Wykres 23. Jakie działania (usługi, inicjatywy) w Pana/i miasta świadczy na rzecz rodzin?	36
Wykres 24. Proszę określić jak często kontaktuje się Pan/Pani z rodzinami?	36
Wykres 25. Proszę podkreślić, które z wymienionych potrzeb najczęściej zgłaszane są przez rodziny:.....	37

Wykres 26. Proszę wybrać, z jakimi osobami/służbami Pan/Pani współpracuje w ramach pracy z rodziną:	38
Wykres 27. Jakie działania zawarte w Programie Wspierania Rodziny Miasto realizowało?	38
Wykres 28. Jakie inne działania (usługi, inicjatywy) Miasto świadczy na rzecz Rodzin?	39
Wykres 29. Wykaz instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny w mieście Sulejówek	40
Załącznik: Diagnoza problemów społecznych pod kątem wspierania rodziny na terenie Miasta Sulejówek	

ul. Dworcowa 9a/19

30-556 Kraków

tel: **12 39 50 665**

fax: 12 39 50 664

mail: biuro@oficyna-profilaktyczna.pl